

A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA 2021. ÉVI TEVÉKENYSÉGE

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

TARTALOM

Bevezető 4

Vezetői összefoglaló5

Növénytermesztés 9

Kertészet13

Állattenyésztés17

Élelmiszeripar 23

Erdészet 29

Fenntarthatóság 33

Szakképzés és szaktanácsadás 39

Támogatások 49

Közös Agrárpolitika 51

Vidékfejlesztés 55

Külkapcsolatok 57

Rendezvények 63

NAK szolgáltatások 79

Jogszabályok 90

NAK Techlab 94

Tagjaink szolgálatában 96

Országos jégkarmérséklő rendszer 104

Bevezető

A 2020-as évet követően – ami szinte teljes egészében a koronavírus okozta világjárvány jegyében telt – a védőoltások megjelenésének köszönhetően 2021 tavaszára a világ működése visszatérlődött a megszokott kerékvágásba, azonban sajnálatosan a vírussal folytatott harc nem ért véget, és a sorra megjelenő újabb variánsok alapvetően határozták meg a 2021-es esztendőt is.

A pandémia hatása nem kerülhette el a gazdaságot – ami közvetetten vagy közvetlenül érintette a magyar agrárszekort is –, ennek következtében pedig 2021-ben a kamara érdekképviselői, valamint tájékoztatási feladata, illetve gazdasági segítségnyújtása továbbra is kiemelt jelentőséggel bírt. Továbbá korábban nem látott piaci változások mentek végbe 2021-ben, amelyek közül szükséges kiemelni az ázsiai gabonaigény megnövekedése miatt emelkedő takarmányárakat, valamint a műtrágya árának példátlan emelkedését, amik a magyar agrárszektor egészét érzékenyen érintették, és negatív hatásait a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (a továbbiakban: NAK, kamara) egész évben igyekezett enyhíteni.

A jogszabályi környezet vonatkozásában 2021 eseménydús volt, hiszen számos újdonságot hozott, köztük több a NAK közreműködésével, a tagjai érdekeit szem előtt tartva kialakított jogszabály bevezetését. Külön kiemelendő a családi gazdaságok reformját megvalósító törvény, mely a NAK kezdeményezésére kerülhetett az Országgyűlés által elfogadásra. A törvény értelmében az érintettek kedvezőbb feltételek mellett működhetnek, és minden korábbinál jelentősebb mértékű adókedvezmény is segíti versenyképes tevékenységüket. További meghatározó jogszabályi változásokat hozott például a mezőgazdaság jövője szempontjából kiemelt jelentőséggel bíró nemzedékváltást elősegítő törvény, a földeken fennálló osztatlan közös tulajdon megszüntetését elősegítő törvény. Valamint szintén a NAK aktív közreműködésével módosulhatott a nitrátrendelet is, melynek eredményeképpen a valós gazdálkodási gyakorlathoz közelítő szabályozás került bevezetésre.

A 2021-es évben azon is dolgoztunk, hogy tagjaink számára gyorsan és hatékonyan juttassunk el naprakész információkat. Ennek érdekében működött közre falugazdász-hálózatunk, készítettünk kiadványokat, és a járványügyi helyzethez alkalmazkodva tartottunk rendezvényeket személyes és online jelenléttel is.

Köszönhetően a magyar kormány döntésének, 2022 és az elkövetkezendő évek soha nem látott lehetőségeket tartogathatnak az agrár- és élelmiszerágazat számára, ugyanis az uniós vidékfejlesztési források 80 százalékos nemzeti társfinanszírozást kaptak, ennek eredményeként mintegy 7500 milliárd forint áll rendelkezésre az ágazatok fejlesztésére. Annak érdekében, hogy ezek a források megfelelően, a magyar agrár- és élelmiszergazdaság hatékonyságát és versenyképességét növelve hasznosulhassanak, a NAK a továbbiakban is áll tagjai szolgálatában.

Vezetői összefoglaló

A 2021-es év számos kihívás elé állította a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara tagjait, a NAK pedig kiemelt feladatának tekintette, hogy ezen kihívásokra a tagjai működését segítő módon, gyorsan reagáljon.

A pandémiát követően a 2021-es év talán legnagyobb kihívása az **inputanyagok árának emelkedése** volt. Ennek eredményeként a terményárak növekedésének ellenére – nem realizálhatnak jelentős többlethasznát a termelők – a drasztikus mértékben megnövekedett műtrágya –, növényvédőszer – és vetőmagárak miatt. A legjelentősebb drágulás a műtrágyapiacra következett be. Az árak emelkedése pedig az állattenyésztésre is továbbgyűrűzött, így az ágazat szintén nehéz helyzetbe került. A NAK a nehézségek megoldása érdekében folyamatosan egyeztetett az ágazat szereplőivel annak érdekében, hogy az inputanyag-ellátás megfelelő szinten biztosított legyen, az állattenyésztők vonatkozásában pedig szorgalmazta az ágazat támogatását. A sertéságazatot a magas inputárak és az alacsony felvásárlási árak különösen nehéz helyzetbe sodorták, az Európai Bizottság mégis elutasította, hogy azonnali piaci védőintézkedésekre tegyen javaslatot. Ennek ellenére a NAK 2022-ben is folytatja a munkát az érintett termelők helyzetének javítása érdekében.

Azonban pozitív hatások is érzékelhetők voltak a 2021-es évben. Ilyen az, hogy **a magyar agrárium és élelmiszerágazat számára soha nem látott mennyiségű forrás állhat rendelkezésre a következő programozási időszakban** azzal, hogy – a NAK által is javasoltak szerint – a Magyar Kormány a korábbi 17,5 százalékról 80 százalékra növelte a nemzeti társfinanszírozás arányát. Ennek eredményeként 2027-ig az I. pillérben 3400 milliárd forint áll a magyar termelők rendelkezésére, míg a vidékfejlesztési támogatások esetében 2853 milliárd forint lehívása válik majd lehetővé 2023-tól. Az **elérhető forrásokról** az év során folyamatos tájékoztatást nyújtottunk tagjaink számára, az **információnyújtás érdekében pedig videósorozatot is készítettünk** többek között az AKG, az ÖKO, az állattartó telepek, a mezőgazdasági, illetve kertészeti, valamint élelmiszeripari üzemek támogatásával kapcsolatban felmerülő kérdéseikre. Már több mint 6500 megtekintésnél járnak tájékoztató videóink, a nagy érdeklődésre tekintettel sorozatunkat 2022-ben is folytatni szeretnénk.

Azonban a Közös Agrárpolitikáról szóló tárgyalások 2021-ben is kihívás elé állították az ágazatot, mivel az Európai Parlament egyes képviselői a gazdák számára teljesíthetetlen követelményeket akartak meghatározni. Az új javaslatok jelentős versenyhátrányt okoztak volna az európai, így a magyar gazdáknak; előnyt biztosítottak volna az unión kívülről származó, ellenőrizetlen élelmiszereknek; veszélyeztették volna a polgárok egészségét; és jelentős élelmiszerár-emelkedést vontak volna maguk után.

Emiatt a NAK és a MAGOSZ online aláírásgyűjtést indított **„Petíció a magyar agráriumért”** címmel, és felszólította az Európai Parlamentet, hogy ne okozzon versenyhátrányt az európai gazdáknak, ezzel biztosítsa a magyar gazdák számára is, hogy továbbra is kiváló minőségű élelmiszerek előállításával hozzájáruljanak az európai, illetve a magyar emberek egészséges életéhez. **Az EP-javaslat ellen június 25-re szervezett brüsszeli demonstrációhoz személyesen csatlakozott Györffy Balázs, a NAK és Jakab István, a MAGOSZ elnöke.**

A 2021-es év jelentős változást hozott a mezőgazdaságban folytatható működési formák tekintetében is. **Az év első napján lépett hatályba a NAK kezdeményezésére megszületett törvény a családi gazdaságokról. A törvény a 21. századi elvárásoknak megfelelő működési és minden eddiginél kedvezőbb adózási környezetet teremtett**, elősegítve az agrár- és élelmiszeripari gazdaságok fejlődését, fejlesztését, valamint a generációváltást. 2021-ben a NAK azon dolgozott, hogy az érintettek számára megkönnyítsük az átmenetet és azt érthetőbbé tegyük, miközben a jogszabály alkalmazhatóságát finomhangolásokkal segítettük.

Tagságunk magas színvonalú kiszolgálása érdekében 2021-ben is folyamatosan működött a több mint 600 fős falugazdász-hálózatunk, országszerte 1700 ügyfélfogadási ponton. A falugazdászok közvetlen jelenlétükkel és naprakész információkkal segítik a tagok tájékozódását, ügyintézését és a rendelkezésre álló támogatások hatékony lehívását is. Tevékenységük eredményeképpen **2021-ben az egységes támogatási kérelmek közel hetven százalékát – 111 828 kérelmet – a kamarai falugazdászok adták be. A falugazdász-hálózat által elért ügyfelek száma 2021-ben 232 499 fő volt.**

A NAK szintén nagy sikernek éli meg, hogy közreműködésével – több éves egyeztetés és az alátámasztó kutatások ösztönzése után – elérte, hogy **a nitrátrendeletben módosulhatott a pentozánhatás alkalmazásának lehetősége, lerövidülhetett a téli trágyázási tilalmi időszak**, ami sok gazdálkodó problémájának megoldását jelentette.

A NAK 2021-ben több mint 220 szakmai rendezvénye által megközelítőleg 27 000 emberhez juttatott el aktuális információkat. A rendezvényeket élő és online formában rendeztük meg, az aktuális járványügyi szabályoknak megfelelően. Mindeközben **20 kiadványt jelentettünk meg**, egyebek mellett a klímaváltozás és a mezőgazdaság általános gazdasági és szabályozási környezetéről, az osztatlan közös tulajdon felszámolásáról, a fenntarthatóságról, a húsfogyasztással kapcsolatos tévhitek eloszlításáról. **A NAK portálon megjelenő tartalmak pedig 2021-ben több mint 5 millió megtekintést értek el.**

2021-ben is folytattuk állandó hatósági feladatainkat, közreműködtünk a családi gazdaságok ügyintézésében, a **földügyi szerződések vizsgálata során pedig 60 ezret meghaladó számú adásvételi, illetőleg csereszerződés vonatkozásában hoztunk állásfoglalást. Mindemellett kibővítettük szolgáltatásaink körét**, melyek igénybevételével a kamarai tagok a falugazdász-hálózaton keresztül közvetlen segítségnyújtásban részesülhetnek, vagy közvetített szakmai támogatásokat kaphatnak gazdaságuk operatív működéséhez.

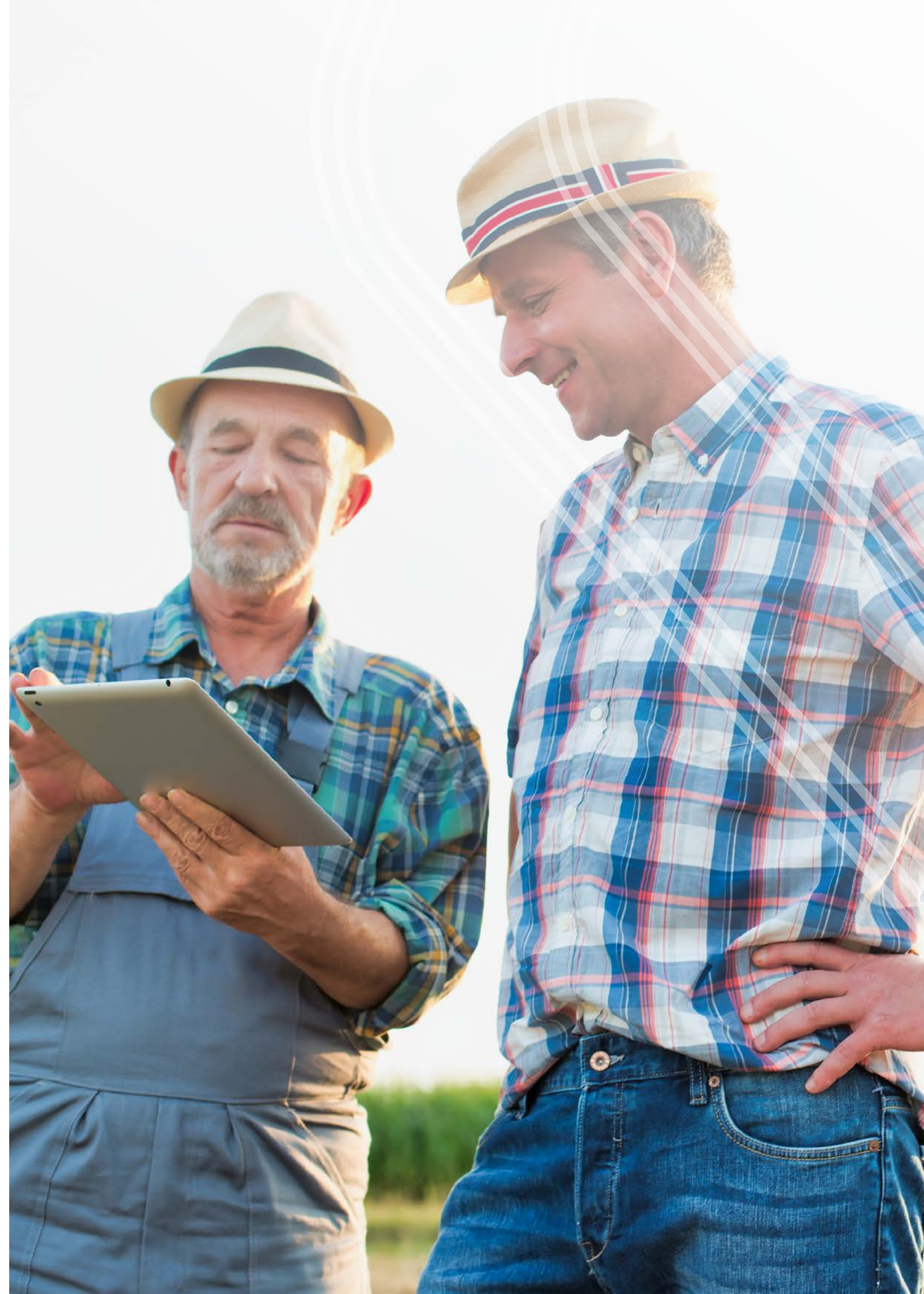
A NAK egyik kiemelt célja a hazai termelők és fogyasztók érdekeinek képviselete és a magyar élelmiszergazdaság védelme. Szeptember elején határozott felhívást tettünk közzé, nyílt levélben kérve a Magyarországon működő üzletláncokat a **magyar eredetű hústermékek arányának növelésére**. Ennek eredményeképpen az ALDI Magyarország bejelentette, hogy állandó kínálatában csak magyar frishúst fog árulni, a kezdeményezéshez pedig a Lidl is csatlakozott.

Az **országos jégkarmérséklő rendszer szintén jól vizsgázott. Működtetésével a 2021-es esztendőben is több tízmilliárd forint kárt előztünk meg** a mezőgazdaságban, a lakossági, ipari, állami létesítményekben, ingatlanokban és ingóságokban.

Györfy Balázs

elnök
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

NÖVÉNYTERMESZTÉS

Termésbecslések és állapotminősítések

A mezőgazdasági termelés sajátosságaiból adódóan a növénytermesztés hozamait – ideértve a zöldség-, gyümölcs- és szőlőtermesztést is – teljes pontossággal csak a betakarítást követően lehet megállapítani. A betakarításra való felkészülés, a szállítás, a szárítás, a tárolás, a forgalmazás és feldolgozás, valamint egyéb feladatok szervezése azonban megkívánja, hogy a folyamatokra időben felkészüljünk. Ezt racionálisan csak akkor tehetjük meg, ha a terméseredmények várható alakulásáról már a betakarítást megelőzően is rendelkezünk információval, amelyhez csak becslés útján juthatunk hozzá. E becslést **Magyarországon az országos hálózataival, közel 600 fő bevonásával a NAK végzi**, az aktuális termőterületekről, várható terméseredményekről és a növénykultúrák állapotáról. A **2021-as évben két állapotminősítési – őszi és tavaszi –, illetve júniustól szeptemberig több termésbecslési jelentés elkészítésével.**

GOSZ-VSZT-NAK fajtaajánlati lista, posztregisztrációs kísérletek (kukorica, búza, repce)

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a Gabonatermesztők Országos Szövetségével (GOSZ) és a Vetőmag Szövetséggel (VSZT) együttműködve állít össze **ajánlati fajtalistát kukoricára, búzára, illetve őszi káposztarepcére, melynek a célja, hogy a termelők támpontot kapjanak a fajtaválasztáshoz.**

Tájékoztatások a mezőgazdasági munkák állásáról

A NAK 2021-ben is megyénként összehívta és működtette a nyári Aratási Koordinációs Bizottságokat és az őszi Betakarítási Koordinációs Bizottságokat, amelyek üléseiről tájékoztatást adtunk az Agrárminisztérium által működtetett Országos Aratási és Betakarítási Koordinációs Bizottságok részére. A megyei koordinációs bizottságokba a kamara részéről meghívásra kerültek az aratással és betakarítással érintett állami szervek képviselői, szakmai érdekképviselők delegáltjai. A megyei bizottsági üléseken megvitatásra kerültek a munkálatok megyei sajátosságai, a falugazdászok és a NAK megyei szervezete által elkészített heti jelentések adatai, illetve jegyzőkönyv készült az aratással és betakarítással kapcsolatos megyei előrehaladásról, problémákról és az Országos Koordináció Bizottság részére továbbítandó előterjesztésekről.

A gazdaságilag meghatározó szántóföldi növénykultúrák esetében tavaszi, nyári és őszi mezőgazdasági munkákról készítettünk jelentéseket az Agrárminisztérium részére.

Elkészítettük a NAIK – Agrárgazdasági Kutató Intézet részére a tavaszi, nyári és őszi mezőgazdasági munkák állásáról szóló tájékoztató operatív jelentéseket is. Évszakonként és megyénként két jelentés készült, a falugazdászok és a megyei ügyintéző szervezet közreműködésével. Ezen jelentésekből az AKI országos statisztikai kiadványokat készített. A statisztika célja helyzetkép felvázolása az adott évi aktuális mezőgazdasági munkákról, megyei bontásban, a főbb növényfajokra vonatkozóan.

Növényvédelmi előrejelző rendszer

A NAK tagjai számára térítésmentesen ad általános növényvédelmi előrejelzéseket. A növényvédelmi előrejelző rendszer egy általános növényegészségügyi helyzetet jelenít meg. Előrejelzéseink pontszerű megfigyelésekre alapozott információk, melyek iránymutatást adnak a gazdáknak a saját környezetükben jelentkező beavatkozások szükségszerűségéhez. A legfontosabb károsítók gradációjának csapdázással történő előrejelzése is a tájékoztatás része. Az előrejelző anyagokban található információk felhasználásával a termelők az optimális időpontban tudnak védekezni a károsítók ellen, így csökkenthető a környezetterhelés, és könnyebben megvédhető a termés.

Részvétel a Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer működtetésében és fejlesztésében

Elindult 2021-ben a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer újabb eleme, a Mezőgazdasági Krízisbiztosítási Rendszer (MKR), melynek a a termelőkkel való megismertetésében a kamarai hálózat is tevékenyen részt vesz. **Az MKR rendszerrel kapcsolatos módosítási és fejlesztési kérdésekben a kamara folyamatosan véleményt nyilvánít és javaslatokat tesz, továbbítja a tagság kéréseit, javaslatait a jogalkotók felé.**

Az MKR keretében a kockázatközösség tagjai a Magyar Államkincstár online felületén elérhető elektronikus bizonylatok alkalmazásával nyújthatják be kárbejelentéseiket, kárenyhítő-juttatás iránti kérelmüket. Ezek beadásában és tanácsadásban a falugazdászok nyújtottak 2021-ben is segítséget, az egységes kérelem benyújtásához hasonlóan. A falugazdászok a kérelmek benyújtásával kapcsolatos segítségnyújtáson kívül a kormányhivatalok felkérésére közreműködnek a kárbejelentések ellenőrzési feladatainak ellátásában is.

A növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010 FVM rendelet módosításának szakmai véleményezése

A magyar gazdák érdekét képviselve, a növényvédelmi tevékenységről szóló jogszabály tervezett módosítása során észrevételeztük, hogy a rendelet kötelezően és átmeneti időszak nélkül elfogadása jelentős és többlet terhet róna a gazdák rendkívül széles rétegére.

A 44-2005 (V.6) FVM-GKM-KvVM együttes rendelet módosításáról szóló előterjesztés véleményezése

A drónok növényvédelmi tevékenységének elterjedése érdekében szakmai indokok mentén fogalmaztunk meg javaslatokat, hogy agazdák minél szélesebb körben gyakorlatorientáltan tudják felhasználni ezeket az innovatív megoldásokat.

A mezőgazdasági gépjárművek közlekedése során felmerülő problémákra adott javaslataink

Több témában fogalmaztunk meg javaslatokat annak érdekében, hogy a mezőgazdasági gépjárművek közlekedése során tapasztalt visszasságok kezelhetővé váljanak az érintettek számára. Javaslatainkat a súlyadó, az EKÁER, súlytolerancia, az új pótkocsik forgalomba helyezése, a rendszámváltozás és a lassú járművek vizsgáztatása, a nyomtáv probléma, a vezetési idők, szünetek, a terményszállítás időben legrövidebb útvonalának biztosítása, a mezőgazdasági gépek-kistraktorok közúti forgalomban való szabályos részvétele és a mezőgazdasági és erdészeti gépkezelői jogosítványok kezeléséhez szükséges szakmai végzettséggel szembeni elvárások módosítása (zöldkönyves gépkezelői jogosítvány), valamint a gazdálkodók számára kedvezőbbé tétele érdekében fogalmaztuk meg.

További tevékenységeink:

- FOSS-INFRATECH gabonaminta beltartalmi elemző gép beszerzése, posztregisztrációs kísérleti anyagok mérése.
- Növényvédő szer forgalmi kategóriák melletti lobbitevékenység.
- Gazdálkodási Napló vezetése.
- Inputanyagár-növekedés kapcsán műtrágyapiaci helyzetelemzés készítése.
- Hazai vetőmag ágazati helyzetkép, hazai nemesítésű szaporítóanyagok népszerűsítése.
- Az ochratoxin mikotoxin határértékének módosításával kapcsolatos álláspont kialakítása a Copa-Cogeca irányába.
- AKG tiltólista felfüggesztésének kezdeményezése.
- Drónkoalícióban részvétel: almunkacsoportok, stratégia, oktatás, tervezés révén.
- Digitalizációs technológiák kapcsán tájékoztatások nyújtása.
- CSEBER (Csomagolóeszköz Begyűjtési Rendszer) együttműködés.
- Kiskultúrás növényvédő szer engedélyezési folyamatok koordinálása. Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot az Növényvédelmi Szövetséggel és tagszervezeteivel, a hatósággal a hatóanyag-kivonások és helyettesítő megoldások érdekében. Öt hatóanyag kiterjesztését sikerült lobbitevékenységünk révén elérni.

KERTÉSZET

Promóciós program zöldség- és gyümölcsfogyasztás ösztönzésére

2021-ben új formában, Európai Friss Csapat néven folytatódott a gyerekeknek szóló zöldség-gyümölcs fogyasztásösztönző program, amelynek magyarországi végrehajtását a NAK támogatta és bonyolította le. A NAK, a korábbi nagyon sikeres Európai Friss Kalandok program folytatásaként, francia és belga partnerekkel közösen, újabb három évre nyert el európai uniós támogatást a gyerekek és a családok friss zöldség-gyümölcs fogyasztásának növelésére a 2021-2023-as időszakra. Megújult arculattal, kibővített célcsoporttal és számos új, attraktív megjelenéssel, aktivitással hívjuk fel a gyerekek és szüleik figyelmét a rendszeres zöldség- és gyümölcsfogyasztásra.

2021 nyarán országjáró körútra indult az Európai Friss Csapat, amely tíz helyszínen közel 80 ezer látogatóval találkozott, és mintegy 20 ezer gyermeket tudtunk bevonni az aktivációkba: a gyerekek ügyességi akadálypályán tehették próbára erejüket, biciklivel gyümölcsturmixot készíthettek, kézműves foglalkozáson vehettek részt, valamint zöldséget és gyümölcsöt kóstolhattak, salátát készíthettek.

Az év során három tematikus sajtóworkshopot szerveztünk a média képviselői számára, amelyek keretében az ország különböző részeiben teremlőkhöz invitáltuk őket. A workshopok fő témája tavasszal Kecskeméten a spárga, nyáron Sós-kúton az őszibarack, ősszel Demjénben a gomba volt. Az egész éves sajtótevékenységnek köszönhetően, valamint a szezonális workshopokhoz kapcsolódóan összesen mintegy 360 sajtómegjelenés született az Európai Friss Csapat programról, amely közel öt és fél millió emberhez jutott el.

Az Európai Friss Csapat nagykövetei minden évben olyan hiteles személyiségek, akik szakmájukban és magánéletükben is azonosulni tudnak a kampány célkitűzéseivel – 2021-ben Havas Dóra gasztroszakértő, Fülöp Lili dietetikus, Gurisatti Gréta olimpikon. Személyes tapasztalataikkal, ötletekkel, receptekkel segítették a szülőket abban, hogyan építhetnék be a zöldségeket és a gyümölcsöket az egész család mindennapi étkezéseibe. A tizenéveseknek pedig Jászberényi Zsófi tiktokos és Lővei Balázs youtuber osztott meg hasznos információkat a zöldségekről és a gyümölcsökről.

A gyerekek számára készült 24 részes animációs sorozatot ebben az évben is az egyik legjelentősebb hazai gyerekcsatorna sugározta, így 2021-ben is közel 300 ezer 4–14 év közötti gyermek ismerte meg izgalmas kalandokon keresztül – Vegapolisban – a zöldségek és gyümölcsök "szupererejét". A rajzfilmsorozat 12 új epizóddal és további izgalmas történetekkel folytatódik 2022-ben a gyerekcstornákon.

Az Európai Friss Csapat program az online térben is igen aktív: megújult honlapon és közösségi média-oldalain (Facebook, Instagram, Pinterest, Tiktok, Youtube) hasznos információkat, érdekes videótartalmakat, aktualitásokat, recepteket, ötleteket és játékokat találhatnak a látogatók. A program weboldalát 2021-ben több mint 150 ezren látogatták, a program közösségimédia oldalai eddig közel 4 millió embert értek el.

Átmeneti VP támogatások a kertészetben

Tájékoztató, szakmai jellegű háttéranyagokat készítettünk a gazdálkodók számára, az átmeneti támogatási intézkedések pályázati felhívásaival kapcsolatban: kertészeti üzemek korszerűsítése, gyümölcstüvelvény, borszőlőültetvény telepítési támogatási felhívás témában.

Kiskultúrás Növényvédőszer-engedélyezési Munkacsoport

Az Európai Unióban évek óta folyamatosan szigorodnak a növényvédőszer-felhasználás szabályai. A régebbi, kockázat alapú szabályozást újabban veszély alapú szabályozási szemlélet váltotta fel az Unióban, amelynek lényege, hogy a növényvédőszer-hatóanyagok engedélyezése, illetve kizárása már nem a kockázati tényezők komplex értékelésén, hanem bizonyos kizáró tulajdonságok vizsgálata alapján történik. Az új irányvonal nem veszi figyelembe a kockázatcsökkentő intézkedéseket, így a gyakorlatban biztonságosan használható hatóanyagok is áldozatul esnek a szigorításoknak.

Azokhoz a kultúrákhoz, amelyeket nagyobb területen termelnek, általában még elegendő hatóanyag áll rendelkezésre, de az úgynevezett „kiskultúrák” – különösen a néhány száz hektáron termelt zöldségfajok – vonatkozásában sosem volt könnyű a helyzet, napjainkra pedig még súlyosabbá vált. Sajnos egyre több kultúránál fordul elő, hogy egy adott növényvédelmi problémára egyáltalán nem áll rendelkezésre engedélyezett készítmény, amit használni tudnának. Másik gyakori probléma, hogy az engedélyezett készítményekkel a kultúra védelme nem oldható meg teljeskörűen.

Annak érdekében, hogy a kiskultúrákkal foglalkozó termelők is megfelelő növényvédelmi technológiákat alkalmazhassanak, biztonságos élelmiszert állíthassanak elő, és a hazai gazdákkal szembeni kialakult fogyasztói bizalom fennmaradjon, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szeretné segíteni azon termelő tagjait, akik ilyen jellegű problémával küzdenek. **Folyamatosan vizsgáljuk azokat a lehetséges megoldásokat, amelyekkel bővíthető az érintett kultúrákra engedélyezett növényvédő szerek választéka.** Világosan látszik, hogy a növényvédőszer-engedélyezés problémáira nem a szükséghelyzeti engedélyek jelentik a megoldást, hanem a kiskultúrás engedélyezés.

Ennek érdekében megalakítottuk a Kiskultúrák Növényvédőszer-engedélyezési Munkacsoportot, melyben a Nébih, a FruitVeb, a Dél-Kertész, a Növényvédelmi Szövetség és tagszervezetei, az engedélyokirat-tulajdonosok, a Gyógynövény Szövetség és Terméktanács, a Róna Mezőgazdasági Szövetkezet közösen azonosítottuk azokat a kultúrákat és növényvédő szereket, melyekre a legnagyobb szüksége van tagjainknak. **2021-ben öt darab növényvédő szer engedélyezése és/vagy szükséghelyzeti engedélye sikeresen kiadásra került.**

A NAK továbbá vállalta annak a lehetőségét, hogy ahol nem áll rendelkezésre megfelelő ökotoxikológiai és szermaradék vizsgálat, technológiai leírás, önköltségen lefolytatja megbízásos úton ezeket a kísérleteket. Így lehetővé válik, hogy az EU-n belül egy adott kultúrában egyedülként tagjaink alkalmazhassák biztonságosan e növényvédő szereket a vizsgált kultúrákban.

További tevékenységeink:

- A hazai gyümölcsösök tavaszi fagykárainak feltérképezése és a gyümölcsösök fagyvédelmi lehetőségei vonatkozásában javaslatok kidolgozása.
- Kajszi és őszibarack fajta és technológiai bemutató szervezése és lebonyolítása.
- Gyümölcs ágazat fejlesztési lehetőségei egyeztetésének koordinálása és a koncepció kidolgozásában részvétel, termőhelyi és ültetvénykataszter egyeztetése az érintett szereplőkkel (NAK-NÉBIH-FruitVeB, DE, MATE, NFK). A hazai kajszi termesztés és egyéb gyümölcsfajok termesztési problémáinak kezeléséhez szakmai munkacsoport felállítása és működtetése. A koncepció elkészítése.
- A 2020. évi hagyma fajtakísérlet lezárása, kiértékelése, a NAK-NÉBIH 2021. évi hagymakísérlet előkészítése, globális hagymapiaci háttéranyag készítése, kapcsolódó vetőmagbeszerzés.
- Dinnye munkacsoport egyeztetések: aktuális piaci kérdések, dinnye dobozterv, fajtabemutató.
- Karácsonyfa támogatási rendelet módosítási kérelme (nordmann fenyő).
- NAK – Díszkertész Szakmaközi Szervezet: Magyar nemesítésű díszfák, díszcserjék kézikönyv lektorálása, javítása, a kiadvány megjelentetése.
- Közös dísznövény-promóciós kampányban vettünk részt a Flora Hungáriával.
- A Magyar Turisztikai Ügynökséggel együttműködve a Virágos Magyarország Környezetszépítő Verseny szakmai munkájában részvétel.
- Hungaro Green Nemzetközi Kertészeti Szakkiállítás szervező munkálataiban részvétel.
- Egyeztetés az áruházláncokkal a magyar zöldség-gyümölcs beszállításról (Coop, Lidl, Tesco, Interspar, Metro).
- Az új bortörvényhez kapcsolódó kormányrendelet és végrehajtási rendeletek egyeztetése, tájékoztató készítése.

ÁLLATTENYÉSZTÉS

Az állattenyésztés tekintetében a 2021-es évben különösen fontos feladatunknak tekintettük - a takarmányárak növekedése miatt - a hazai és nemzetközi piaci helyzet alakulásának nyomonkövetését annak érdekében, hogy az ágazat nehézségeit enyhítő megoldási javaslatokat tudjunk kidolgozni.

Sertéspiaci Monitoring Bizottság működtetése

A NAK Sertéspiaci Monitoring Bizottsága **2021-ben 43 alkalommal ülésezett**, az egyik ülést az Alföldi Állattenyésztési Napok keretében tartottuk meg, a többit online formában. A csütörtök reggelente tartott kétórás egyeztetések főbb témái az aktualitások mellett a sertéspiaci folyamatok értékelése, az ASP és PRRS mentesítés, a drasztikus mértékben megemelkedett takarmány - inputárak, valamint a koronavírus miatt felmerülő ágazati és piaci zavarok megelőzése voltak.

Állatvédelmi Etikai Kódex létrejötte és aláírása, szorosabb kapcsolat az Állatorvostudományi Egyetemmel

2020. október 1-től a Nemzeti Állatvédelmi Program megújításáért és végrehajtásáért felelős miniszteri biztossá nevezte ki Ovádi Pétert Nagy István agrárminiszter. A miniszteri biztos feladata, hogy koordinálja az új veszprémi állatmenhely és kompetenciaközpont kialakítását, felmérje a gyepmesteri telepek állapotát, ezen kívül megkezdte az országos kóborállat-helyzet felmérését, illetve javaslatot tett az ivartalanítási program megszervezésére.

Mérföldkő az állatvédelem hazai történetében az is, hogy megalakult a Nemzeti Állatvédelmi Tanács, mely az állatkínzókkal, tiltott állatviadalkok szervezőivel, gondatlan állattartókkal szemben kíván szigorúan fellépni. Fentiekhez kapcsolódva 2021. január elsején megkezdte működését az Állatorvostudományi Egyetem Állatvédelmi Jogi, Elemző- és Módszertani Központja is, melynek fő feladatai közé tartozik, hogy az állatvédelem elméleti és gyakorlati ismereteit a kormányzati szervektől kezdve a terepen dolgozó állatorvosokon át az érdeklődő civilekig mindenki számára átfogóan biztosítsa.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara azt képviseli, hogy a hazai haszonállattartók közül sokan méltán lehetnének az állatvédelem nagykövetei, hiszen az állatjólét és az állatvédelem alapvetően összefügg. Valamint azt sem szabad elfelejteni, hogy az európai uniós jogrendszer e tekintetben a világon a legszigorúbb, de a magyar gazdálkodókra többletelnvárások is vonatkoznak (melyek megvalósítását számos támogatás is segíti). Az ezen a területen elért eredményeinket kommunikálni kell a fogyasztók felé, és fel kell hívjuk a figyelmüket arra, hogy vásárlásaikkal ők is szavaznak.

Fontosnak tartjuk, hogy a fogyasztók ismerjék meg a tényeket, és a közösségi médiában szereplő önjelölt „szakértők” helyett a megfelelő szakmai forrásokból tájékozódjanak.

Az is tény, hogy az állatvédelem területén sokszor keverednek a fogalmak, és valójában az is kijelenthető, hogy a társállatok körében jóval inkább jellemző az állatkínzás jelensége, mint a haszonállattartók körében.

Az előzőekben leírt szervezetek „Állatvédelmi Etikai Kódex” kidolgozását kezdeményezték, melynek kidolgozásában a NAK munkatársai is tevékeny részt vállaltak.

A társadalmi háttér értékelésekor ki kell emelnünk azt is, hogy az Európai Parlament június 10-i plenáris ülésén tárgyalták és megszavazták az EP **„End the cage age”** európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatos álláspontját. Eszerint az EP (többek között) felszólította a Bizottságot, hogy 2027-ig tiltsa be a ketreces tartási formákat, azonosan ellenőriztesse az import termékek eredetét, adjon támogatást az átálláshoz, és tegyen javaslatot többek között a kacsá- és libatömés betiltására is. A parlamenti állásfoglalás a civil kezdeményezéshez képest jóval reálisabban kezelte az ügyet. Több olyan elem került az anyagba, amely az európai állattartók érdekeinek védelmét is szolgálja, illetve az átmenettel járó terhek ellentételezésére irányulhat (pl. átmeneti időszak, támogatások, import szabályozása a kettős mérce elkerülése érdekében). Ugyanakkor nagyon lényeges, hogy milyen átmenetet és milyen feltételekkel lehet majd kiharcolni az előttünk álló időszakban. A Bizottság a kezdeményezésre és a parlamenti állásfoglalásra tett reakciójában a ketreces tartás (2027-es hatállyal történő) kivezetési lehetőségeinek vizsgálatára szabályozási javaslat kidolgozására tett ígéretet, ami a következő két évben készül el.

A NAK és társszervezetei eddig is céljuknak tartották, hogy tagjaik pontosan ismerjék az állatok igényeit és hogy ezen a területen folyamatosan előrelépéseket érjünk el. A haszonállat-tenyésztők és -tartók érdekképviselője, illetve az ezen a területen reális jövőbeli célok megvalósíthatósága érdekében **a haszonállatok esetében az állatvédelmi és állatjóléti célok kijelölését és a kapcsolódó támogató munkát - a szakmai és a tenyésztőszervezetekkel együttműködésben - a NAK hatáskörében indokolt tartani.**

Azon túl, hogy Társszervezeteinkkel közösen értékelnünk kell a fent leírt változásokra adandó lehetséges lépéseket, és közös stratégiát kell kidolgoznunk. Továbbá hangsúlyosan kell bemutatnunk a társadalom felé a NAK és társszervezetei, illetve rajtuk keresztül is a haszonállattartók állatok jóléte és védelme iránti elkötelezettségét. Az eddig elért eredmények bemutatása mellett szükséges, hogy más területek is alátámasszák szerepvállalásunkat, melyre a kódex kidolgozóhoz és aláíróihoz való csatlakozás megfelelő alkalom volt. Az aláírásra 2021. október 4-én került sor, az Állatorvostudományi Egyetemen. A kidolgozáson és aláíráson túl – tekintettel a leírt társadalmi folyamatokra – javasolt, hogy a NAK tevékenyen vegyen részt az Állatvédelmi Etikai Kódexben foglaltak megvalósításában is, és tevékenységével segítse elő a szakmai és tudományos alapon történő előrelépést a gazdasági realitások mindenkori figyelembevételével.

Az **Állatvédelmi Etikai Kódex aláírása mellett a NAK részéről kezdeményeztük az Állatorvostudományi Egyetemmel való együttműködés megújítását és keretbe foglalását.** A két szervezet közötti együttműködés megújítása más témák miatt is esedékes, többek között az **állattartó ágazatok előtt álló új kihívásokra válaszadás, továbbá az állattartó ágazatok állategészségügyi szakemberigényének biztosítása tekintetében.**

Az állattartás és az állattermék-előállítás társadalmi megítélésének javítása – „Húsba vágó tények” kiadványsorozat

A kamara kiemelt feladatának tekinti a fogyasztók hiteles tájékoztatását, valamint a mezőgazdaságban tevékenykedő gazdálkodók megbecsülésének helyreállítását. Ennek érdekében - a Copa-Cogeca által „Európai Állattenyésztés Hangja” címmel indított kampány anyagainak felhasználásával - ötrészes kiadványsorozatot indított útjára. Ezzel célja, hogy tudományos alapokon nyugvó információkkal oszlassa el az állattenyésztést és az állattermék-előállítást övező tévhiteket és bemutassa az ágazat valódi helyét és szerepét a gazdaságban, a társadalomban és a bioszférában.

Mint ismeretes, az elmúlt években tovább erősödtek az állattenyésztési ágazatokkal és a gazdálkodókkal szembeni támadások. Az európai állattenyésztőket a szigorodó klíma- és környezetvédelmi, valamint állategészségügyi és -jóléti szabályozások mellett a szélsőséges nézeteket valló civilszervezetek előretörése és az ezen szervezetek által képviselt úgynevezett „zöld kérdések” is újabb és újabb kihívások elé állítják. A számos esetben egyoldalú szemléletet tükröző és tudományos alapok nélküli vagy féltudományos alapokon nyugvó támadások befolyásolják a fogyasztók állattenyésztőkről, állattartásról, állati termékekről alkotott véleményét.

Az ötrészes kiadványsorozat **„Az állattenyésztés és az állati-termékelőállítás jelentősége”** címmel megjelent első kötete az ágazat vidéki élethez való kapcsolódásáról, a húsnak az étkezési kultúránkban és a kiegyensúlyozott táplálkozásban betöltött szerepéről, valamint a „hús helyettesítők” és a természetes hús ökológiai lábnyomának összehasonlításáról oszt meg hasznos információkat.

Az **„Állatjólét”** című második kötetben az állatjólét és az állategészségügy közötti kapcsolatot, a zárt tartásban az állatokat érő stresszhatások kezelésének lehetőségeit, valamint az egyes alkalmazott gazdálkodási gyakorlatokkal, az állatok szállításával és vágásával kapcsolatos tévhitek cáfolatait foglaltuk össze.

Az **„Állategészségügy”** című harmadik kötetben pedig az antibiotikumok és a takarmány-adalékanyagok használatára vonatkozó szabályozásokkal, valamint ezen szerek használatának esetleges állat- és humánegészségügyi kockázataival kapcsolatos ismereteket mutatjuk be.

A kiadványsorozat hamarosan megjelenő „Környezetvédelem” és „Gazdálkodás és vidéki élet” című részei az állattenyésztési ágazat környezetre gyakorolt hatásaival, erőforrás-felhasználásával, az ágazati kibocsátás csökkentésével, az állattenyésztési ágazat intenzifikációjával, a nagyüzemi gazdálkodás sajátosságaival, erőforrás-felhasználásával, valamint a vágóhidakra vonatkozó előírásokkal kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik.

A szintén 2021-ben megjelent háromrészes kiadványsorozat **„A klímaváltozás és a mezőgazdaság általános gazdasági és szabályozási környezete”** című első kötetében a klímaváltozás és a mezőgazdaság általános gazdasági és szabályozási környezetével foglalkozunk. **„A növénytermesztés és a klímaváltozás”** című második kötetben a klímaváltozás növénytermesztésre, míg az **„Az állattenyésztés és a klímaváltozás”** című harmadik kötetben az állattenyésztésre gyakorolt hatásait és a gyakorlati védekezési lehetőségeket foglaltuk össze. Célunk, hogy a kiadványok által a növénytermesztéshez és állattenyésztéshez kapcsolódó klíma- és környezetvédelmi hatásokra vonatkozó ismereteket bővítsük, a környezettudatosságot növeljük, és hozzájáruljunk a hatékony és fenntartható gazdálkodási gyakorlatok megvalósításához.

Legelő-, és Rétgazdálkodási Munkacsoport létrehozása

Megalakult 2021 elején a kamara Állattenyésztési és Beszállítóipari Osztályának Legeltetési Állattartó Ágazatok Alosztályán belül a Legelő-, és Rétgazdálkodási Munkacsoport. Legfontosabb céljai között szerepel a legelő- és rétgazdálkodással foglalkozók összefogása és képviselete, a tudásátadás és tájékoztatás, a gyepterületek felmérése és a társadalmi szemléletformálás is.

Eddigi eredmények:

- A Natura 2000 gyepterületek kezelési szabályainak módosítása tárgyában javaslatcsomagot nyújtott be az AM részére, melynek eredményeként a szaktárca megkezdte a Natura 2000 gyepek fenntartására vonatkozó szabályozások felülvizsgálatát.
- Elkészült és az AM részére benyújtásra került az Országos Gyeptaszter megvalósítási- és költségterv.
- Megkezdődött az Országos Legelő- és Rétgazdálkodási Stratégia összeállítása, az országos kísérletek tervezése, a gyeppápolás alapelemsorának összeállítása.
- Megindult a hazai gyepek állapotának felmérése.
- Országos kiterjesztésű üzemi kísérletsorozat elindítása, illetőleg a gyepgazdák bevonása a gyeplazítás, gyepszellőztetés, fogasolás és az érett istállótrágya kijuttatásának témakörében folytatandó kísérletekbe.

Természetvédelmi érintettségű állatok által okozott károk a mező- és erdőgazdálkodásban

Időről időre visszatérő probléma tagjaink körében a – hazai, illetve uniós természetvédelmi szabályozás alapján – véletlenszerűen élő vadfajok által okozott mezőgazdasági kártétel.

Az érintett természetvédelmi és vadászati szervek bevonásával több alkalommal és több faj vonatkozásában is (vadlúd fajok, farkas) széles körű szakértői egyeztetésekre került sor, amelyeken mérsékelt sikerrel előrehaladást elérni a megoldási lehetőségek tekintetében. A 2021-es évben több megkereséssel minisztériumi szintre emeltük a problémakört, a hatályos hazai jogszabályok felülvizsgálatát szorgalmazva. A célunk az, hogy a gazdálkodók kiszolgáltatott helyzetét mielőbbi hatékony, működőképes és konszenzusos megoldás keretében rendezzük, megfelelően összehangolva a szakmai elvárásokat minden érintett fél részéről.

További tevékenységeink:

- Járványügyi intézkedésekkel és az azokkal összefüggő állami kártalanítással kapcsolatos tervezetek véleményezése, egyeztetése.
- Állatjóléti, illetve átmeneti támogatások benyújtásával kapcsolatos feladatok ellátása – kapcsolattartás a falugazdászokkal és az érintett szakmai szervezetekkel a beadási időszakban, kérdések megválaszolása (sertés, baromfi, nyúl, anyajuh tekintetében).
- Tájékoztatási feladatok ellátása a tenyésztésszervezési feladatok támogatásának igényléséhez kapcsolódóan.
- Tájékoztatási feladatok ellátása a Baromfi Termék Tanács (BTT) tagi regiszterével kapcsolatban a baromfi állatjóléti támogatások igényléséhez kapcsolódóan.
- Halebő madarak riasztási lehetőségei kiterjesztésének kezdeményezése (a MA-HAL-lal együttműködve).
- Nyúl alosztály megalakulása.
- Afrikai sertéspestis tájékoztató kampány.
- Agribashing, az agrártermelőkkel szembeni tisztességtelen kritikák elleni fellépés
- Állati eredetű élelmiszerek utánzatainak megtévesztő elnevezései és helytelen gyakorlatai elleni fellépés.

ÉLELMISZERIPAR

A kamara 2021-ben is törekedett az élelmiszeripari és a nagykereskedelmi szakterületeken belül is – a hatékony érdekképviselés mellett – tagjai széles körű támogatására. A teljesség igénye nélkül, foglalkoztunk tagjaink továbbképzésével, tájékoztatásával és szakmai tanulmányok készítésével. Törekedtünk arra, hogy tagjaink minél érhetőbben, naprakészen és gyakorlati oldalról értesüljenek a hazai és uniós változásokról és eseményekről.

Magyar Élelmiszerkönyv Bizottságban folytatott háttér-munkacsoporti munka irányítása

A Magyar Élelmiszerkönyv (MÉ) 2020-ban újjáalakult szakbizottságaiba a NAK iparági tagokat delegálhatott, hasonlóan más szakmai szervezethez. A delegált tagjaink munkáját a széles körű iparági álláspont kialakítása érdekében a Felelős Élelmiszergyártók Szövetségével (FÉSZ), ágazati szereplőkkel, az érintett szakmai szervezetek, szakemberek részvételével informális háttér-munkacsoporti egyeztetésekkel segítettük.

2021-ben iparági egyeztetéseket folytattunk az Édesipari termékek irányelv, a Kávé irányelv, a Száraztészták irányelv, a Húskészítményekről és egyes előkészített húsokról szóló irányelv, a Sütőipari termékekről szóló előírás, a Savanyúságokról és a gyorsfagyasztott termékekről szóló irányelv felülvizsgálata kapcsán – igazodva a szakbizottsági munkákhoz. A kialakított javaslatokat delegáltjainkon keresztül eljuttattuk a szakbizottságokhoz. Az egyes irányelvek felülvizsgálata még nem zárult le, a jövőben is várhatók további egyeztetések.

Kiváló Minőségű Élelmiszer (KMÉ) védjegyrendszer háttér-munkacsoportjainak irányítása

Az Agrárminisztériummal kötött megállapodás értelmében 2020 szeptemberétől a FÉSZ-szel közösen létrehozott NAK munkacsoportok – amelyek a Magyar Élelmiszerkönyv Bizottság új struktúráját követik – új pályázati felhívások kialakításában, illetve társadalmasításában vesznek részt annak érdekében, hogy minél szélesebb termékskálán jelenhessen meg a Kiváló Minőségű Élelmiszer védjegy alap vagy arany fokozata, sikeres előállítói pályázatokat követően. A NAK véleményezte a NÉBIH Élelmiszerlánc-biztonsági Centrum Nonprofit Kft. által kidolgozott speciális tanúsítási követelményeket. 2021-ben a munkacsoportok által kidolgozott, illetve véleményezett, meghirdetett KMÉ pályázati felhívások többek között az érlelt kolbász, szalámi, virsli, párizsi, nyerstej tekintetében indultak.

Termékpálya-szereplők közötti együttműködések erősítését célzó szakmai egyeztetések, előkészítő munkák

A 2021-2027 programozási időszakban a feldolgozóipar jelentős mértékű vissza nem térítendő támogatásra számíthat, az első pályázati felhívások meg is jelentek, illetve az egyik program be is zárult, az értékelések folyamatban vannak. További fejlesztési lehetőségekhez is biztosított lesz EU-társfinanszírozott forrás, az eddigi programozási időszakoktól eltérően igen nagy összegben.

Az új források elérhetőségéről, a programok céljairól több alkalommal is tájékoztattuk tagjainkat, illetve szerveztünk online rendezvényt annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló vissza nem térítendő támogatások minél több, közös célú beruházást és fejlesztést generáljanak a termékpálya szereplőinél.

A kamara már több mint egy évvel ezelőtt elkezdett egy folyamatot, amelynek célja a termékpálya-szereplők egyeztetéseinek alapuló közös fejlesztési célok meghatározása. Ennek első lépéseként a hazai élelmiszerellátás szempontjából meghatározó zöldség-gyümölcs ágazatokban – az ország földrajzi és kulturális adottságait, valamint a klímavédelmi aktualitásokat is figyelembe véve – alakítottunk ki javaslatokat. Munkacsoportot hoztunk létre a jelenlegi helyzet értékelése és a legfontosabb irányok meghatározása érdekében. A felmérésbe bevontuk a hazai ipar szereplőit és a meghatározó kiskereskedelmi láncok képviselőit is. Igyekeztünk minél több információt gyűjteni a nemzetközi piacokon végbement változásokról, a tapasztalható trendekről és a fogyasztói igények változásairól is.

Az összegyűjtött információk alapján fórumot szervezünk az ágazati szereplők szélesebb csoportjai számára.

NAK Piac tér

A NAK Piac tér 2020 áprilisában indult, az eddigi működési tapasztalatok alapján **a továbbfejlesztését irányoztuk elő.** A piactér mezőgazdasági termelők és élelmiszer-előállítók termékeit rögzíti és jeleníti meg kereső funkciója révén, amelyből a piactérhez csatlakozott kis- és nagykereskedők, valamint mezőgazdasági termékek feldolgozását végző – egyes esetekben a kínálati oldalon is jelen lévő – élelmiszeripari vállalkozások válogathatnak beszerzéseik szervezéséhez és lebonyolításához. A piactéren 211 termelő és élelmiszer-előállító 1320 terméket publikált, illetve 73 kereskedőként regisztrált termékpálya-szereplő alkotja a keresleti-kínálati oldalt.

Érdekképviselő

Az érdekképviselői munka meghatározó eleme lett a COVID-19 miatt életbe léptetett korlátozások során kialakult piaci helyzet kezelése, amely elsősorban a HORECA-beszállítók és az export-értékesítést végző tagjaink számára jelentett súlyos pénzügyi-gazdasági nehézségeket.

Kormányzati előterjesztés alapján közreműködtünk a jövedéki törvény enyhítési célú módosítására irányuló egyeztetésekben. A tárgyalások kiadványunk zárásakor is folyamatban vannak. A tagjaink által jelzett problémák megoldása érdekében többször fordultunk konkrét megoldási javaslatokkal a kormányzati intézmények felé.

Forrástérkép összeállítása és naprakész támogatási információk biztosítása

Az aktuális pályázatok és hitelek közti eligazodásban segít a NAK által összeállított és kezelt pénzügyforrás-összesítő, amely könnyen átlátható, lapozható, de mégis részletes formában tartalmazza az aktuális, kifejezetten élelmiszeripari cégek számára igénybe vehető támogatásokat, beruházási hiteleket.

A forrásösszesítőt táblázatos és letölthető formában a NAK TISZ-oldalán tettük közzé 2021. március 15-től kezdődően. A listát folyamatosan frissítjük a hozzánk beérkező releváns információkkal, így a fejlesztést vagy beruházást tervező vállalkozásokat hiánypótló szolgáltatással tudjuk támogatni.

A forrástérkép megjelenését követően a NAK online formában szervezett kerekasztal-beszélgetést 2021. július 8-án az élelmiszeripari üzemek fejlesztésével kapcsolatos új pályázati lehetőségekről. A programhoz közel száz jelentkező csatlakozott, a NAK a nagy érdeklődésre tekintettel a jövőben folytatja a hasonló jellegű kerekasztal-megbeszéléseket.

Koordinátorok kapcsolattartása

A 2021-es évben élelmiszergyártó tagjainkat a járványhelyzetre tekintettel csak a korlátozások feloldását követően, június hónaptól látogathattuk személyesen. **Ezen rövid időszak alatt is mintegy 240 tagunkhoz sikerült eljutnunk.** Folytatva a 2018-ban megkezdett munkát, elsősorban a korábbi időszakokban kimaradt, nagyobb árbevételű élelmiszergyártó cégeket, valamint a közepes méretű cégeket látogattuk meg, malom- és sütőipartól kezdve zöldség-gyümölcs feldolgozókon keresztül tej- és hús-, valamint szeszipari tevékenységet folytató vállalkozásokig.

A NAK évről évre egyre több megkeresést kap hazai, illetve külföldi partner szervezetektől. Ezek közt az egyik kiemelkedő a magyar külgazdasági attasé (KGA) hálózat munkája, a tőlük érkező külpiazi megkeresések folyamatosak. Ezen importigényeket a koordinátorok specifikusan, az adott szakágazat szereplőihöz továbbítják. A tagi visszajelzések alapján folyamatosan alakulnak ki újabb és újabb B2B-kapcsolatok.

Szakmai támogatás tagok részére

A kapcsolattartás, az érdekképviselő mellett szakmai háttéranyagokkal is támogatjuk tagjaink tevékenységét, termékeik piacra jutásának elősegítését. Ennek keretében programokat szervezünk, és tájékoztató szakmai anyagokat bocsátunk rendelkezésükre.

A Tanuljunk együtt! programsorozat folytatása (MTKI, MATE)

2021-ben is megszerveztük a „Tanuljunk Együtt!” programsorozaton belül szervezett szakmai napokat. A NAK által megjelölt szakmai témák mentén a Mosonmagyaróváron található Magyar Tejkutató Intézetet (MTKI) és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Élelmiszertudományi Kara olyan szakmai programokat dolgozott ki, amelyek alapján szervezett workshopok segíthetik tagjaink tudásának kiterjesztését, ismereteik elmélyítését. A NAK célja volt, hogy a korábbi gyakorlattal szemben a meghirdetett programok vertikálisan és horizontálisan szélesebb előállítói kört tudjanak megszólítani, mintha csak szakágazati speciális információk kerülnének ismertetésre.

Az egyutas italcsomagolások bevezetésének hatása

Az EU irányelveket újratanulmányozva és a hazai jogszabályi környezet ismeretében igyekeztünk felmérni, hogy tagjainkra milyen hatással lesz az egyutas italcsomagolások visszaváltási rendszerének bevezetése. Az értelmezést több alapfogalom nem egyértelmű meghatározása is nagy mértékben nehezítette. Fontos szempont volt, hogy időben tudjuk tájékoztatni a tagokat a változásokról. A legfontosabb változások: a koncesszori tevékenység, a visszaváltási rendszerrel érintett csomagolóanyagok jelölési kötelezettsége és a bevezetési határidők. Mivel kamarai szinten több mint 1800 tagot érint az új rendszer bevezetése, fontosnak tartjuk ennek ismeretét és tagjaink megfelelő tájékoztatását. A témában további egyeztetések és pontosítások lesznek az elkövetkezendő időben.

Csomagolóanyag körkép

Feltérképezést végeztünk a témában, azzal a céllal, hogy megismerjük a hulladéktörvény ide vonatkozó részét, milyen tagországi és EU vállalatok vannak, csomagolási hulladék (papír, fém, műanyag) területén, mennyit kell visszaforgatni, és ezeket a célértékeket Magyarországon hogyan fogjuk tudni elérni. **Feltérképeztük a jelenlegi csomagolóanyag-típusokat, amiket hazánkban használnak az élelmiszergyártók. Igyekeztünk válaszokat keresni, hogy mennyi csomagolási veszteség keletkezik, és hogyan lehetne azt csökkenteni. Milyen új lehetőségek kínálóznak a hazai élelmiszergyártók számára esetleges újfajta csomagolóanyag bevezetése tekintetében.** Naprakész információkat gyűjtöttünk arról, hogy az élelmiszergyártó cégek hogyan készülnek a hulladéktörvényre. Az innovatív csomagolóanyagok (MAP, vákuumcsomagolás, ehető, színekódos, kutatások, megoldások, lebomló) témakörét is vizsgáltuk, hogy átfogó képet kapjunk a jövőre nézve.

Cukoripari és malátaipari körkép

Tagi megkeresések hatására áttekintő tanulmányt készítettünk két hazai iparágra, hogy kellő segítséget tudjon nyújtani esetleges beruházásokhoz. A tanulmányban kitértünk a hazai és úa nemzetközi, az adott termék hátterét biztosító mezőgazdasági helyzetre, az iparágnak a múltjára és jelenére az országban, külön bemutatva a privatizációs folyamatokat, azok okait, az esetleges korábbi gyártóüzemek bezárásainak körbejárásával. Bemutattuk a gyártástechnológiát, az esetleges hulladékok és melléktermékek keletkezését, kezelését és potenciális felhasználását. Képet adtunk az adott iparág hazai gyártóiról, a nemzetközi szereplőkről. Számításba vettük a jelenlegi fogyasztási trendeket, a jövőbeli lehetőségeket. Tanulmányainkban kitértünk arra, hogy az adott termék-előállítás során milyen támogatásokat tudnak tagjaink felvenni, mind az alaptámogatásokat, mind a beruházási támogatásokat bemutatva. Bemutatásra került a termelési környezet és az esetleges uniós kvótarendszer is.

Kiskereskedelmi körkép

A NAK átfogó tanulmányba kezdett, hogy világos és jól körüljárható képet tudjon nyújtani tagjai számára, hogy miként épül fel a magyarországi kiskereskedelem. A tanulmány célja, hogy segítse megérteni a jelenlegi folyamatokat és tendenciákat azáltal, hogy próbál alapos történeti hátteret adni, bemutatni, hogy az elmúlt harminc évben milyen szereplők vettek részt a szektorban, milyen kereskedelmi hálózatok uralják jelenleg az iparágat, mi a jellemzőjük, stratégiájuk. A tanulmány felvezeti a NAK jövőbeli elképzeléseit, hogy a tagokat és a kiskereskedelem szereplőit közelebb hozza egymáshoz, segítve a magyar termékek bejutását a hálózatokba.

Kamarai minősítő rendszer

A NAK megkezdte a Kamarai Minősítő Rendszer tervezését. Ennek keretében felmértük a jelenlegi minőségbiztosítási, minőségirányítási rendszereket, beleértve a NÉBIH által végzett ellenőrzéseket és a külföldi példákat. Ezek segítségével pontosítottuk a célt, hogy a kamara egy olyan minősítési rendszert hozzon létre, amely a feldolgozók és az alapanyag-termelők, a fogyasztók és a kereskedők, valamint a pénzügyi szervezetek számára egyértelmű üzenetet tartalmaz a vállalkozásról. Az üzenet, hogy az adott előállító/alapanyag-termelő megbízható, minőségi és felelős vállalkozó. A minősítés célja, hogy biztosítsa a fogyasztót arról, hogy egy biztonságos, nyomonkövethető, fenntartható termelésű hazai egységből származik az élelmiszer. A pénzügyi szervezetek számára egy garancia, hogy a tanúsítvánnyal rendelkező vállalkozás érdemes lehet pénzügyi támogatásra, könnyebbségek megteremtésére.

Az EU „Have Your Say” programja

Az Európai Bizottság a 2021-es évben létrehozta Have Your Say! elnevezésű platformját, amelynek célja, hogy megismerhesse az egyes szakpolitikai kérdésekben a polgárai, a vállalkozások, az érdekképviselők és a szakmaközi szervezetek véleményét. **Az év folyamán tíz alkalommal kértük tagjaink véleményét a Bizottság által meghirdetett Have Your Say! (Ossza meg véleményét!) programmal kapcsolatban. Az összegyűjtött véleményeket egységes állásponttá alakítottuk, azokat szakmai kiegészítésekkel továbbítottuk a Bizottság felé.** Az év során többek közt olyan témákat érintettünk, mint például a frontoldali tápértékjelölés uniós bevezetésének kérdése, az élelmiszerbiztonság, az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő csomagolóanyagok, az összetett élelmiszerek.

Együttműködési megállapodások

A NAK együttműködési megállapodást kötött a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemmel, szorosabbra fűzve a két szervezet kapcsolatát. Folytattuk a Tanuljunk Együtt! programot – a pandémiás időszak nehézségei ellenére –, aminek szakmai színvonalát tovább mélyítettük, hogy minél több tagunkat tudjuk megszólítani. Szakértőink az egyetemen adott témakörökben mélyítették tudásukat és egyeztettek több téma neves egyetemi szakértőivel. Munkacsoportjainkba alkalomadtán meghívtuk az egyetem szakértőit, hogy kikérjük véleményüket, szakmai tanácsukat. A Magyar Dietetikusok Országos Szövetségével is szoros együttműködésben kezdtük meg a munkát, ami a frontoldali tápérték-jelöléssel kapcsolatban szervezett webináriumon csúcsozott ki.

ERDÉSZET

A NAK 2021. évi erdészeti tevékenységének középpontjában – az ágazat meghatározó szervezeteinek széles körű bevonása mellett – az erdőgazdálkodás keretrendszerét befolyásoló uniós és nemzeti szintű történések figyelemmel kísérése, ezekkel kapcsolatban az ágazati érdekérvényesítési tevékenység, illetve szakértői anyagok összeállítása, valamint mindezekről a szélesebb szakmai közvélemény tájékoztatása állt.

Jogalkotási javaslatok

Az „Írjuk együtt a magán erdőgazdálkodás jövőjét!” konzultáción (2021. június-július, 6 helyszínen) összegyűlt, megalapozott szakmai észrevételekből és javaslatokból a három erdészeti gazdasági érdekképviselői szerv – NAK, Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ), Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (FAGOSZ) – **tizenkét jogalkotási és három támogatási javaslatból álló csomagot állított össze**, amelyet szeptember elején a három szervezet elnöke személyesen adott át az erdőkért felelős államtitkárnak.

A fórunsorozat további, fontos hozadékeként a NAK az ágazat meghatározó szakmai és érdekképviselői szervezeteivel – szakmai kapcsolataik szorosabbá fűzése érdekében – együttműködési megállapodást írt alá. A NAK és a MEGOSZ, illetve a NAK és a FAGOSZ közötti megállapodás a fórum pápai helyszínén, az erdészeti hatóság központi szervezetét magába foglaló Nemzeti Földügyi Központtal és – az Erdészeti Tudományos Intézetet is integráló – Soproni Egyetemmel a NAK Szántóföldi Napokon került aláírásra.

Erdészeti szakmai szervezetek egyeztetése az ombudsman-helyettessel

Az öt meghatározó erdészeti szakmai és érdekképviselői szervezet a NAK szervezésében párbeszédet kezdeményezett az alapvető jogok biztosának a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettesével. Az egyeztetés – melyre 2021. november 29-én került sor – témája az erdőgazdálkodással szemben támasztott közérdekű elvárások, és azok teljesítésének lehetőségei voltak.

Az online térben megrendezett találkozón az Országos Erdészeti Egyesület (OEE), a Pro Silva Hungaria Egyesület (PSHE) a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ), a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (FAGOSZ) valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) tájékoztatta az ombudsmani hivatalt az erdőgazdálkodás szakmai és szervezeti sajátosságairól, annak érdekében, hogy az ágazattal szemben támasztott társadalmi elvárások megvalósíthatóságát elősegítsék, s az ombudsmani hivatallal a kapcsolatot szorosabbra fűzzék.

Az erdészeti ágazatot érintő uniós környezeti szakpolitika és jogszabályok

2021 első negyedévében az Európai Bizottság kérdőíves felmérést végzett az erdészeti ágazatot is érintő fontos uniós környezeti szakpolitikákról és jogszabályokról (a biodiversitás védelme, az erdők szerepe a klímapolitikában és az új uniós erdőstratégia). A NAK mindhárom kérdőívhez kapcsolódóan részletesen kifejtette az állásfoglalását. A szakértő vélemény megalkotása céljából a kamara az AM, az erdészeti szakmai szervezetek és az erdészeti tudomány képviselőinek bevonásával egy-egy online tájékoztató fórumot szervezett, annak felmérésére is, hogy az EU-s környezetpolitika változása milyen konkrét hatással lesz a hazai erdőgazdálkodásra. E fórumok egyben arra is igyekeztek felhívni az ágazati szereplők figyelmét, hogy a változásokra való felkészülést mielőbb meg kell kezdeni, mert az sok évet vehet igénybe.

2021 júliusában az Európai Bizottság az Európai Zöld Megállapodással összhangban elfogadott és közzétett egy 2030-ig szóló új klímavédelmi javaslatcsomagot, „Fit for 55” címmel, valamint ahhoz is kapcsolódva egy 2030-ig szóló új uniós erdészeti stratégia javaslatot.

A klímavédelmi javaslatok az erdőt, mint az egyik legjelentősebb szárazföldi szénelnyelőt, valamint az azt raktározó erdei biomasszát, mint a fosszilis energiaforrások kiváltásának egyik fontos eszközét érintik.

Az új uniós erdőstratégia központi eleme ugyancsak az új uniós környezetpolitikák erdőket érintő elvárásainak megismétlése, illetve azok megvalósítása.

Elfogadása esetén mindkét anyag markáns, sok esetben irreálisnak tűnő elvárásokat támasztana az erdészeti ágazattal szemben, ezért az uniós erdészeti szakmai szervezetek komoly aggodalmakkal fogadták azokat, illetve igyekeznek mindent megtenni az elvárások normalizálása, illetve a megvalósítás eszközrendszerének megteremtése érdekében.

Az egyeztetési folyamatban a NAK elsősorban Copa–Cogeca uniós ernyőszervezet útján vett részt. Egyrészt a megküldött szakmai anyagok véleményezésével, másrészt a Copa–Cogeca erdészeti munkacsoportjának munkájában való aktív közreműködéssel.

Általános kamarai erdészeti feladatok

Az előbbi pontokban kifejtett kiemelt feladatok mellett a hagyományos erdészeti kamarai feladatainknak – például jogszabályok, pályázati felhívások véleményezési feladatai, TISZ-feladatok, egységes kérelembenyújtással kapcsolatos feladatok – is folyamatosan eleget tettünk.

A tájékoztatási feladatainkhoz kapcsolódóan próbáltunk minden aktuális erdészeti ágazati témában előzetesen információt szolgáltatni. 2021-ben 47 db erdészeti tartalmú cikk került fel a kamara honlapjára, ezek jelentős részét az erdészeti szakmai portálok is átvették.

FENNTARTHATÓSÁG

Aktív részvétel az AM KAP agrár-környezetes almunkacsoportjában

2021-ben a fenntarthatóság vonatkozásában a NAK teendőinek jelentős részét tette ki az Agrárminisztérium KAP agrár-környezetes almunkacsoportjában való közreműködés, tekintettel arra, hogy a KAP nagyon jelentős zöld reformon ment át. **Annak érdekében, hogy az elérni kívánt fenntarthatósági célok úgy teljesüljenek, hogy a gazdálkodói érdekek a lehető legkevésbé sérüljenek, komoly erőfeszítéseken vagyunk túl a szaktárca szakértő kollégáival közösen.**

Ugyanakkor a munkának még nincs vége, az uniós jogszabályok elfogadásával most fog kezdődni a legfontosabb rész: élesre fordul a KAP Stratégiai Tervek elfogadása, ahol várhatóan a miénk lesz az egyik legfontosabb szerep, hogy az Európai Bizottságnál meg tudjuk védeni a kialakított „zöld felépítményünket”. Mindehhez maximális szakmai támogatást fogunk biztosítani a minisztérium részére.

A Nemzeti ÖKO Cselekvési Terv társadalmasítása

Október közepén két magas szintű szakmai megbeszélést is szerveztünk az Agrárminisztérium és az ÖMKI részvételével, hogy a tervezett Nemzeti Cselekvési Tervet az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért minél jobban finomhangoljuk, az ágazat igényeihez közelítve. Fő szempontjaink nemcsak a megfelelő támogatás-elosztás volt, hanem az, hogy a teljes ökológiai élelmiszerlánc érdemben tudjon fejlődni, és ez a fejlődés érzékelhető és nyomonkövethető legyen.

Meglátásunk szerint a megbeszélések sikerrel zárultak, a szaktáca integrálta a véleményeinket, és a későbbiekben is komoly szerepet szán a NAK-nak ezen a területen. Egyfelől a dedikált ökológiai szaktanácsadás tekintetében, másfelől a szükséges technológiai útmutatók elkészítésében, közösen az ÖMKI-vel.

Nemzeti Biodiverzitás Stratégia bemutató konferencia

Október végén részt vettünk és képviseltük az agrárium érdekeit az Agrárminisztérium által szervezett konferencián, melyen először mutatták be a 2030-ig szóló Nemzeti Biodiverzitás Stratégia tervezetét. A konferenciát széles körű figyelem övezte, nem csak az Alapvető Jogok Biztosának hivatalától voltak vezető pozíciót betöltő résztvevők, hanem magát az eseményt élőben közvetítették a Bizottság mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős, DG AGRI egyes kollégáinak. A konferencián kihangsúlyoztuk, hogy a jelen természetvédelmi/környezetvédelmi problémáinak megoldásában a leghatékonyabb partner az agrárium és az erdészet tud lenni, hiszen mindkettő a természeti erőforrásokkal gazdálkodik, ezáltal a leginkább érdekelt felek. Fontos volna, ha a társadalom is így tekintene ránk, és a lehetőséget látná bennünk – a károsító helyett.

A Natura 2000 gyepterhasználási jogszabály előírásainak módosítása

A Natura 2000 területek kapcsán előremutató szakmai javaslatokat tettünk a Natura 2000 gyepterhasználási jogszabálya előírásainak korszerűsítéséhez. Az általunk tett javaslatokkal a Natura 2000 területeken folytatott gyepterhasználást mind a terület, mind a gazdálkodó igényeihez jobban lehetne igazítani – ezzel is elősegítve az amúgy is nehéz helyzetben lévő állattenyésztési ágazatot. Megalakult a Magyar Állattenyésztők Szövetsége – NAK Legelő- és Rétegazdálkodási Munkacsoport, amely az említett szakmai szempontokat – kiegészítve kutatásra alapozott adatokkal – képviseli és egyezteteti az Agrárminisztériummal. Továbbá meszesemenőig támogattuk a tárca azon koncepcióját, mely lehetővé tenné, hogy a Natura 2000 szántóterületek is részesülhessenek kompenzációs támogatásban.

Védett és közösségi jelentőségű állatfajok által okozott károk

Jelentős hangsúlyt fektettünk 2021-ben egy évek óta hanyagolt, konfliktusos területre, amely a védett és közösségi jelentőségű állatfajok által okozott kártételekből és azok kezelésének hiányából fakad. Több fajjal is foglalkoztunk, de elsősorban a vadlúd fajok és a vetési varjú által a szántóföldeken okozott kártétel, illetve a szürke farkas által egyre gyakrabban előforduló, haszonállat-állományban keletkezett károk voltak terítéken. eredményeképpen kezdeményezésünkre több párbeszéd is indult az érintett felekkel: az állami természetvédelem képviselőivel, a téma illetékes szakértőivel (Soproni Egyetem és MATE), valamint a vadászatra jogosultakkal. Munkánk kézzel fogható eredményei többek között:

- **Megszűntek hazánkban az eddigi, területi elhelyezkedéstől függő, a nyári lúdra, a nagy lilikre és a vetési lúdra vonatkozó, eltérő időpontokban kezdődő, illetve végződő vadászati idények.** Így az említett három vadlúd faj vadászati idénye az ország teljes területén egységesen október 1-től január 31-ig tart.
- **Több konkrét szakmai javaslatot tettünk a KAP Stratégiai Tervbe** olyan támogatási intézkedésekre, amelyek rövid és hosszú távon is hozzájárulhatnak a védett (de akár a vadászható) állatfajok által okozott károk megelőzéséhez, illetve mérsékléséhez/kezeléséhez. Az Agrárminisztérium befogadta ezeket a javaslatainkat.

Tájékoztatási tevékenység

A fenntarthatósági, természetvédelmi stb. témákban az egyes megyei megkeresésekre **több összefoglaló szakmai anyagot is készítettünk**, szükség esetén pedig személyesen képviseltük az adott témát egyes fórumokon. Mindemellett egy **saját, rövid tájékoztató sorozatot is készítettünk a falugazdász-hálózatnak** – hogy így is elősegítsük tagjaink hatékony tájékoztatását –, amely elsősorban az özönfajok (inváziós fajok – növény és állat) terjedéséről és a megakadályozási, kezelési lehetőségekről szól.

Talajvédelem

Alkalmazkodás a klímaváltozáshoz

A NAK fontosnak tartja, hogy szoros kapcsolatot tartson fenn a jogalkotóval és a gazdálkodókkal is. Igyekszünk közvetíteni a gazdálkodóknál felmerült problémákat, végrehajtási nehézségeket a minisztériumok irányába.

Mindemellett kézikönyvekkel, személyes konzultációkkal, rendezvényekkel kívánjuk a gyakorlati végrehajtás lehetőségeit ismertetni. Természetesen ezen képzések, előadások nemcsak közvetlenül a gazdálkodók felé irányulnak, hanem a falugazdászok, szaktanácsadók ismereteinek naprakész megléte elősegítésére.

Fontosnak tartjuk a klímaváltozás hatásaihoz alkalmazkodás gyakorlati ismereteinek átadását, a megszokott gazdálkodói gyakorlatok átgondolásának segítését, a szemléletformálást. Célunk továbbá, hogy a támogatások egyik legfontosabbá váló eleme – ami az új KAP-ban még fokozódik – a víz mellett a talaj, védelmének indokoltságát minél inkább megértessük a társadalom valamennyi szereplőjével (élelmiszer-biztonsági szempontokat is figyelembe véve).

A szennyvíziszap, szennyvíziszapkomposzt elhelyezése

Országosan problémás a vízhasználatok következtében keletkező nagy mennyiségű szennyvíziszap, szennyvíziszapkomposzt elhelyezése, hasznosítása. Sok esetben a gazdálkodók is ellenszenvvel tekintenek ezen anyagokra, holott az engedélyeztetéssel kikerülő anyagok az ipari növények termesztése során – az előírások betartása mellett – nem jelentenek élelmiszer-kockázatot. Használatukkal a talaj elvesztett szervesanyaga pótolható, s ezáltal javítható a talajszerkezet, a vízgazdálkodás, a tápanyagtartalom, a talajélet.

VP AKG / VP ÖKO újraindulása

Szeptemberben került kiírásra az új Ökológiai gazdálkodásra történő átállás (ÖKO) és az új Agrár-környezetgazdálkodási (AKG) pályázat, melyek több tízezer hazai gazdálkodót érintenek. Mindkét pályázat keretösszege nőtt a korábbi időszakhoz képest, a VP AKG pályázat kerete 360 milliárd forint, a VP ÖKO-é 40 milliárd forint. A két pályázat beadására 2021. október 25. és november 25. között volt lehetőség, a Magyar Államkincstár elektronikus felületén.

A VP AKG / VP ÖKO újraindulása zökkenőmentes lebonyolításának elősegítése érdekében online képzéseket tartottunk, melyek mindenki számára elérhetőek a YouTube-on. Továbbá kézikönyvekkel segítettük a támogatási kérelmek beadását, a gyakran ismételt kérdések folyamatos frissítésével pedig mindenki számára elérhetővé tettük a felmerült kérdésekre adott válaszokat. Több tucat – személyes jelenlétes – tájékoztatót tartottunk az országban, a NAK-honlapon külön helyet kapott a kérelmek beadását segítő információs blokk, valamint az AKG kalkulátorral segítettük a gazdálkodókat döntéseik meghozatalában.

A segítségnyújtás sikerét mutatja, hogy országosan több mint 1,2 millió hektárra érkezett VP AKG igénylés (több mint hatezer gazdálkodótól), valamint csaknem 180 ezer hektárra érkezett ökológiai támogatási igény.

A NAK közreműködésének is köszönhetően módosult a nitrátrendelet

A NAK nagy sikernek éli meg, hogy több éves egyeztetés és az alátámasztó kutatások ösztönzése után elérte, hogy a nitrátrendeletben módosulhatott a pentozánhatás alkalmazásának lehetősége, lerövidülhetett a téli trágyázási tilalmi időszak, mely sok gazdálkodó problémájának megoldását jelentette. Kiadványunk zárásakor zajlanak az üzemi kísérletek, amelyek eredményességét követően sor kerülhet a nitrátrendelet 3. számú mellékletének pontosítására is, azaz emelhetőek lesznek a kijuttatható tápanyagmennyiségek. A jelenlegi kutatások is azt jelzik, hogy a dózisemeléseknek várhatóan nem lesz környezeti kockázata, hiszen az eddigi eredmények is azt mutatják, hogy a rendeleti számok által „talajzsaroló” gazdálkodást folytatunk, ami nem tartható fenn.

Vízgazdálkodás

Öntözési törvény és annak végrehajtási rendelete

A NAK közreműködésével született meg az öntözési törvény, valamint annak végrehajtási rendelete, illetve az – annak kiemelt tartalmát képező – öntözési közösségek intézménye, valamint az ahhoz kapcsolódó ösztönzők kialakítása. Jelenleg hetven elismert öntözési közösség van, ez közel 30 ezer hektáros öntözhető területet érint.

Támogatási lehetőségek az öntözési közösségek számára

Az elismert öntözési közösségek számára emelt uniós támogatási lehetőségek is kialakításra kerültek. Egyrészt az elismert öntözési közösség +20% emelt támogatási intenzitással indulhat a mezőgazdasági vízgazdálkodási ágazat fejlesztése pályázaton (öntözés, vízvisszatartás, meliorált utak, szűrőmezők, drénezés). Másrészt **a NAK közreműködésével tavasszal megjelent az öntözési közösségek együttműködésének támogatása pályázati felhívás**, amely a közösségek együttműködését hivatott támogatni. Új közösségek/öntözés esetében a beruházás megtervezését, meglévő öntözésen létrejött közösségek esetében pedig alapvetően a fenntartási költségeket támogatja.

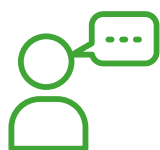
Vízhiányos időszak kihirdetése

A NAK nyár elején kezdeményezte a Belügyminisztériumnál a tartósan vízhiányos időszak kihirdetését a hidrometeorológiai viszonyok és az előrejelzések alapján. Ebben az időszakban nem kellett vízkészletjárulékot fizetni a mezőgazdasági termelőknek; továbbá lehetséges volt **vízjogi engedély nélkül, bejelentést követően egy alkalommal rendkívüli öntözési célú vízhasználat, amely ugyancsak a NAK kezdeményezésére valósulhatott meg**. Mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy mesterséges vízpótlással (öntözéssel) mérsékelhetők legyenek az aszályos időjárás hatásai.

Egyeztetések a területspecifikus problémák feltárása érdekében

Ősszel a mezőgazdasági vízgazdálkodás területspecifikus problémáinak feltárása és a lehetőségek felmérése érdekében **megyei szinten egyeztettünk** a területileg illetékes vízügyi igazgatóságokkal, vízügyi hatóságokkal, valamint szakhatóságokkal. Az egyeztetés célja továbbá az volt, hogy az országos szintű vízkínálat-fejlesztés (csatornarekonstrukció) prioritizálását a valós vízkereslet mentén megyei szinten is megteremtsük – aktualizálva ezzel a 2018-as országos vízigényfelmérésünket.

SZAKKÉPZÉS ÉS SZAKTANÁCSADÁS

Szakképzés

A NAK a szakképzési feladatait jogszabályi felhatalmazás alapján végzi. A szakképzést érintő feladatainak forrása a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Szakképzési és felnőttképzési támogatások alcímének tárgyévi előirányzata. A kamara a korábbi évekhez hasonlóan 2021-ben is programfeladatokra bontva valósította meg a szakképzési feladatait.

Duális képzéssel összefüggő feladatok megvalósítása

Duális képzés

A duális képzéssel összefüggésben országos szinten komplex tanácsadói tevékenységet folytatunk. 2021-ben is minden megyében biztosítottuk a gyakorlati képzést folytató, valamint az érdeklődő gazdálkodó szervezetek számára a tájékoztatást és segítségnyújtást elektronikus, telefonon, és a járványügyi helyzettől függően személyes jelenléttel, egyéni tanácsadás formájában.

Szeptember és október között lezajlott „A duális képzési rendszer jogszerű fenntartása és a szakképzési hozzájárulás visszaigénylése” című országos, 18 állomásból álló szakmai előadássorozat és konzultáció, melynek keretében a tanulószerveződéses és szakképzési munkaszerveződéses rendszer jogszerű fenntartásáról, és a szakképzési hozzájárulás visszaigénylési lehetőségeiről szerveztünk megyei rendezvényeket. A rendezvényeken több mint 600 fő vett részt.

A duális képzőhelyek nyilvántartásba vétele egész évben jelentkező feladat, a kérelmek beérkezése szerint. 2021-ben 389 db nyilvántartásba vételi eljárás valósult meg. Az évközi ellenőrzések keretében 338 db képzőhely hatósági ellenőrzését folytattuk le.

A tanulószerveződések és az együttműködési megállapodások gondozása szintén a NAK feladata. 2021-ben az első negyedévben volt a legmagasabb az érvényes tanulószerveződések (4899 db) száma, az együttműködési megállapodásoké pedig a második negyedévben (653 db).

Kamarai gyakorlati oktatói képzések és vizsgák szervezése

A szakképzési törvény előírása alapján duális képzőhelyen oktató az lehet, aki kamarai gyakorlati oktatói vizsgával rendelkezik (és emellett megfelel a további előírásoknak is).

A kamarai gyakorlati oktatói képzések és vizsgák szervezése a gazdasági kamarák feladata, amit a **NAK részéről a megyei igazgatóságok képzési referensei valósítanak meg, központi koordinálással. 2021-re országosan összesen 130 fő képzését terveztük be. A 2021-ben is fennálló COVID-19 járványügyi helyzet miatt a képzések szervezése csak októberben kezdődhetett meg, így két hónap alatt kilenc csoportban összesen 93 fő képzését tudtuk megvalósítani. A résztvevők mindegyike sikeres vizsgát tett.**

NAK Szántóföldi Napok látogatásának támogatása szakképző intézmények tanulói részére

A NAK által, mintegy 40 hektáros területen szervezett Szántóföldi Napok a növénytermesztési technológiák tekintetében vonultatja fel az újdonságokat. A NAK, megyei igazgatóságai bevonásával, országosan először 2021-ben biztosított lehetőséget a mezőgazdasági gépész, mezőgazdasági gépészmérnök, mezőgazdasági technikus és gazda képzésben tanuló, első-sorban végzős diákok számára, hogy szervezeten és ingyen eljuthassanak a szakképzésre. A programnapokon 19 megyéből, 49 agrárszakképző intézményből 2090 fő érdeklődő tanuló és oktató vett részt.

Pályaorientációval összefüggő feladatok megvalósítása

Digitális kampány

A NAK – háromhónapos digitális kampány keretében – influencerszer közreműködésével mutatott be agrárszakmákat és a szakmákra jellemző munkafolyamatokat. A „fiatalokra hangolt” anyagok az Instagramon, a Facebookon, a TikTokon és YouTube-on jelentek meg. A posztok, videók a gazda szakma állattenyésztő, növénytermesztő és lovas szakmairányait, a kertész, a mezőgazdasági gépészmérnök, valamint a sütő- és cukrászipari technikus szakmákat népszerűsítik.

Szakmabemutató kisfilmek

2021-ben a digitális kampányunk mellett 11 szakmabemutató videó elkészítését valósítottuk meg. **A forgatások oktatók és diákok bevonásával, szakképző intézmények közreműködésével valósultak meg, így hiteles képet tudunk mutatni az egyes agrárszakmák és szakmairányok oktatásáról.** Az elkészült kisfilmeket elérhetővé tettük a [NAK YouTube-csatornáján](#) és honlapján is, a [szakképzési aoldalon](#), valamint elküldtük az általános iskolák, tankerületek részére is.

A NAK szakmák megismerését célzó pályázatai

A kamara 2021 őszén két pályázatot is hirdetett, amelyek célja volt, hogy az általános iskolai tanulók beleszóljanak az agrárgazdasághoz kapcsolódó szakmákba – ezzel is segítve a pályaválasztásukat.

Érts hozzá! - agrárszakmák versengése

2021 szeptemberében a NAK Veszprém Megyei Igazgatósága hirdetett versenyt általános iskolai tanulók részére „Érts hozzá!” címmel. A kétfordulós vetélkedő első fordulójában beküldött online pályamunkák elbírálását követően a második fordulóra november végén került sor. A két-két fős csapatok az első körben írásban osztották meg a kiválasztott szakmával kapcsolatos tapasztalataikat. A második fordulóban, a döntőben szóban is beszámoltak élményeikről a diákok, illetve egy kis gyakorlati feladattal, egy traktor modell (munkadarab) összeállításával küzdöttek meg egymással. A versenyzők a zsűrizést követően értékes jutalmakban részesültek.

Megnézem ezt magamnak! – projektkészítési pályázat

A Kamara 2021. november 22-ig várta a jelentkezéseket a 10-15 éves tanulók számára ősszel meghirdetett „Megnézem ezt magamnak!” elnevezésű projektkészítési pályázatra, amellyel a tanulók egy projektfeladaton keresztül mutathatták be az agráriumot és az érdeklődési körüknek megfelelő, általuk választott, az ágazathoz kapcsolódó szakmákat. A pályázati felhívásra hét pályázatot nyújtottak be, amiket a NAK szakértői bíráltak el. A nyeremények a korosztály érdeklődésének megfelelő sporteszközök vásárlására jogosító ajándékutalványok és a helyezést elismerő oklevelek voltak.

A beiskolázást segítő, pályaválasztással kapcsolatos információk

A NAK a tudatos pályaválasztás elősegítése érdekében minden érdeklődő – de kiemelten azok számára, akiknek nem volt lehetősége az eddig megszervezett pályaaorientációs programokon személyesen részt venni – összegyűjtötte azokat az információkat, amelyek segítik az általános iskolás tanulók és szüleik tájékozódását a pályaválasztással kapcsolatban. Az agrárszakképzésben érintett agrárszakképző intézmények bemutatkozási felületeit, nyílt napjait tartalmazó táblázatot elérhetővé tettük a NAK honlapján.

További szakképzési feladatok megvalósítása

Országos Szakmai Tanulmányi Versenyek és a Szakma Kiváló Tanulója Versenyek szervezése

A szakképzésért felelős miniszter által közzé tett, az Agrárminisztérium hatáskörébe tartozó, 2020/2021-es tanévi versenyfelhívás alapján, a **NAK szervezésében, 2021 januárjában került sor az erre kijelölt szakképző intézményekben az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyek és a Szakma Kiváló Tanulója Versenyek írásbeli elődöntőire.** A 18 szakképesítés tekintetében országosan 169 szakképző intézményből 595 tanuló nevezett az elődöntőkre, ebből 581 fő vett részt ténylegesen az írásbeli versenyeken. Összesen 282 tanuló jutott be a döntőbe, a verseny további fordulóit a COVID-19 járványügyi helyzet miatt azonban nem kerültek megrendezésre.

Egyéb versenyek

Az OSZTV, SZKTV versenyeken kívül – az Agrárminisztérium egyetértésével – 2021-ben 14 különféle verseny került meghirdetésre. A megmérettetések lebonyolításában a NAK partnereiként szakképző intézmények, szervezetek vettek részt.

Mesterképzés

A NAK évek óta folyamatosan végzi a mesterszakmák tananyagainak korszerűsítését. 2021-ben elkészült a mesterszakmák képzési programja, valamint az új követelményekhez igazodóan az interaktív vizsgatevékenységhez három írásbeli feladatsor. A járványügyi helyzet miatt a 2020-ban sikeres mestervizsgát tett szakemberek számára nem tudtuk megrendezni a mesterlevél-átadó ünnepséget, ezért arra 2021. november 29-én került sor a budapesti Festetics Palotában, ahol 32 fő számára adtuk át ünnepélyes keretek között a mesterleveleket (méhész mester, pék mester, sajtókészítő mester).

Szakmai vizsgával és ágazati alapvizsgával kapcsolatos feladatok

A NAK honlapján pályázati felhívást tettünk közzé az agrárminiszter hatáskörébe tartozó szakmák (szakmairányok), részsakmák és szakképesítések tekintetében vizsgafelügyelői névjegyzék kialakítására. A benyújtott pályázatok (399 db) bírálatára 2021-ben két alkalommal került sor. A NAK megyei igazgatóságai a 2021-ben lejelentett 708 szakmai vizsgára delegáltak vizsgafelügyelőt. A felnőttképzésben szervezett, agrárágazathoz tartozó OKJ-s szakképesítések kapcsán szervezett szakmai vizsgák esetében 1943 komplex szakmai vizsga került lejelentésre, amelyekhez 5829 vizsgabizottsági tagra tettünk javaslatot.

Ágazati alapvizsgával kapcsolatos delegálási feladatok

Az ágazati alapoktatás a szakképzés új rendszerében jelent meg, melyet ágazati alapvizsga zár le. Az ágazati alapvizsga vizsgabizottsági elnökét az élelmiszeripar, a környezetvédelem és vízügy, valamint a mezőgazdaság és erdészet ágazatokban a NAK delegálja, a kamara által kialakított és gondozott névjegyzékről. 2021-ben 268 ágazati alapvizsgára delegáltak elnököt a NAK megyei igazgatóságai.

Egyedi miniszteri határozat módosítása

A NAK is kezdeményezte, hogy a szakmai- és vizsgakövetelményben vagy a képzési és kimeneti követelményben a vizsgára bocsátás feltételeként előírt jogosítvány bemutatása ne legyen kötelező. Erre vonatkozóan 2021. május 4-én jelent meg egyedi miniszteri határozat, mely szerint sikeres vizsga esetén a szakmai bizonyítványt a jogosítvány bemutatását követően kell kiállítani.

A szakképzés tartalmi szerkezetének fejlesztése

Az agrárminiszter hatáskörébe tartozó szakmák és szakképesítések gondozásával kapcsolatos feladatokat a NAK az Ágazati Készségtanácsokban (ÁKT) és a Szakképzési Innovációs Tanácsban (SZIT) történő aktív közreműködésével valósítja meg.

2021-ben a szakmai érdekképviselőkkel egyeztetve tettünk javaslatokat; az agrár munkaerő-piaci igényeket, valamint a mezőgazdasági gépek kezelésére vonatkozó előírásokat figyelembe véve szakértők bevonásával kilenc szakképesítés programkövetelményét dolgoztattuk ki és nyújtottuk be jóváhagyásra az ITM felé.

Szervezetfejlesztést és szakmai módszertani fejlesztést célzó tréningek tartása az agrárszak-képzési centrumok vezetőinek

2021-ben 130 fő számára szerveztünk online tréninget. A tréningssorozat célja volt a projekt-szemléletű oktatás megvalósulásának elősegítése, illetve a megváltozott szakképzési rendszerrel kapcsolatos eddigi tapasztalatok összegyűjtése.

„Földforgatók” iskolakerti program (2018 – 2021)

A „Földforgatók” Iskolakert 2018 – 2021 pilot program a Váci Egyházmegye Karitás Szervezete és az Iskolakertekért Alapítvány bevonásával, **a NAK támogatásával és koordinálásával kiterjesztve indult 2018-ban, és 2021 végén került lezárásra.** A program célja az volt, hogy hagyománnyá váljon az ifjúság természetes gyakorlóterepen történő környezeti nevelése, és a diákok kertművelő tevékenységbe való aktívabb bevonásával felkeltsük a figyelmüket és orientáljuk őket az agrárpálya irányába.

AKI kutatások

Az agrárágazat munkaerő-piaci keresleti és kínálati oldalának összehangolása érdekében 2021-ben is támogattuk az AKI által készített kutatási programokat. A 2021-es évben először mind a 19 megyére kiterjedő elemzéseket sikerült megvalósítani, amelyek bemutatják az adott térség agrárszakképzési helyzetképét, belehelyezve az érintett megye oktatási struktúrájába, képzési kínálatába. Valamint bemutatva az agrár cégek számát, a kis-, közép- és nagyvállalkozások arányát, ágazati százalékos megoszlásukat, az agrár duális képzésben résztvevő cégek arányát, ágazati megoszlásukat. Illetve a tanulószerveződéssel (amennyiben rendelkezésre áll már adat: szakképzési munkaszerveződéssel) rendelkező tanulók számát, arányát az összes tanuló viszonyában, valamint a térség agrár munkaerő-piaci előrejelzéseit.

Szakképzési oldal

A NAK weboldalán minden, a szakképzéshez kapcsolódó információ és aktualitás külön, a Szakmai Infó fül alatt, a [Szakképzés aloldalon](#) érhető el. Az aloldalon belül a duális képzés, a szakmai versenyek, a pályaorientáció, a mesterképzés tématerületek információi, a szakképzéshez kapcsolódó szabályozó dokumentumok, aktualítások, hírek olvashatók.

Szaktanácsadás

A kamara mint Országos Szaktanácsadási Központ (OSzK) feladatait a mezőgazdasági szaktanácsadási rendszerről szóló 16/2019. (IV. 29.) AM rendelet alapján látja el. Az OSzK végzi a szaktanácsadói engedélyek iránti kérelmek befogadását és azok elbírálását, igény szerinti módosítását, valamint a jogszabályváltozásból eredő szaktanácsadói tématerületi és szakterületi megfeleltetéseket, a szaktanácsadók képzését és az éves beszámolók begyűjtését és kiértékelését.

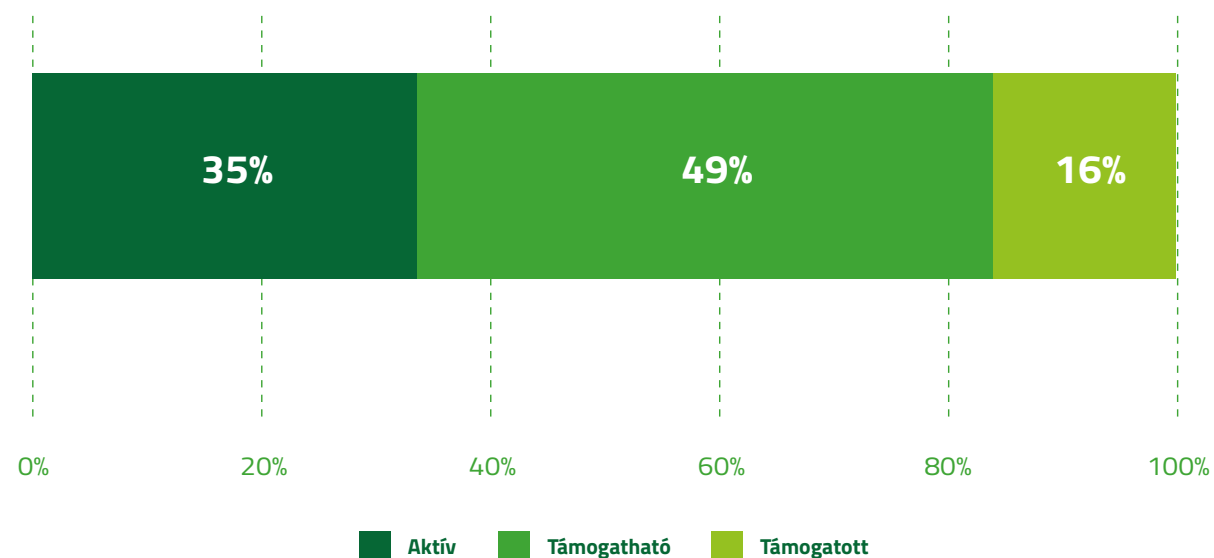
Névjegyzéki nyilvántartás

A szaktanácsadói névjegyzékben 2021. december 31-én 1215 fő szaktanácsadót és 102 szaktanácsadó szervezetet tartottunk nyilván. 2021-ben 252, a szaktanácsadói tevékenység megkezdésére irányuló bejelentés érkezett. Az AM rendeletben meghatározott ötéves szakmai tapasztalat hiánya miatt természetes személy esetén 9 bejelentést utasítottunk el. 318 adatmódosításra irányuló bejelentés érkezett, melyeket egy héten belül intéztünk. A módosítások legfőbb oka természetes személyek és szervezetek esetében is a szakterület-bővítés volt. Legtöbbször a precíziós gazdálkodás, ökológiai gazdálkodás, növényvédelem és környezeti fenntarthatóság tématerületen belül kívánták bővíteni szakterületi jogosultságukat. A bejelentések fogadása, elbírálása és a névjegyzék vezetése az Elektronikus Szaktanácsadói Névjegyzékkezelő Rendszerben történik.

Természetes személy szaktanácsadók

Aktív státuszban 1084 fő, szüneteltetett státuszban 66 fő, felfüggesztett státuszban 65 fő természetes személy szerepelt. Aktív, támogatható státuszú 535 fő, aktív, támogatott státuszú 79 fő szaktanácsadó. A nyilvántartott egyéni szaktanácsadók státusz szerinti megoszlását az alábbi ábra mutatja.

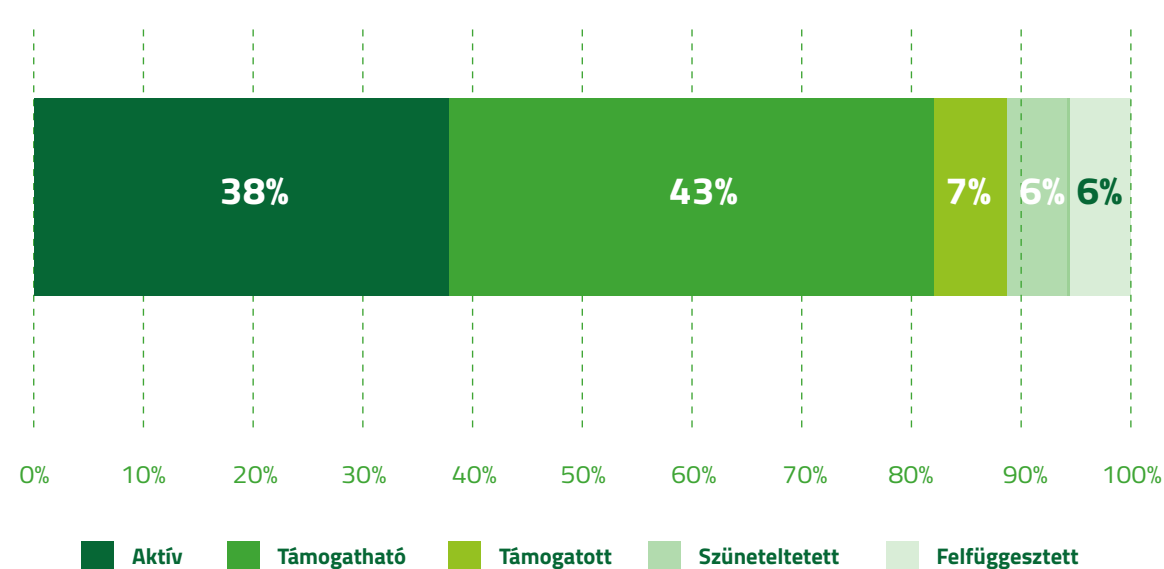
Szaktanácsadó szervezetek státusz szerinti megoszlása

Szaktanácsadó szervezetek

2021. december 31-én 102 szaktanácsadó szervezet szerepelt a névjegyzékben, köztük 16 támogatott, 50 támogatható és 36 aktív státuszban volt. A nyilvántartott szervezetek státusz szerinti megoszlását az alábbi ábra mutatja.

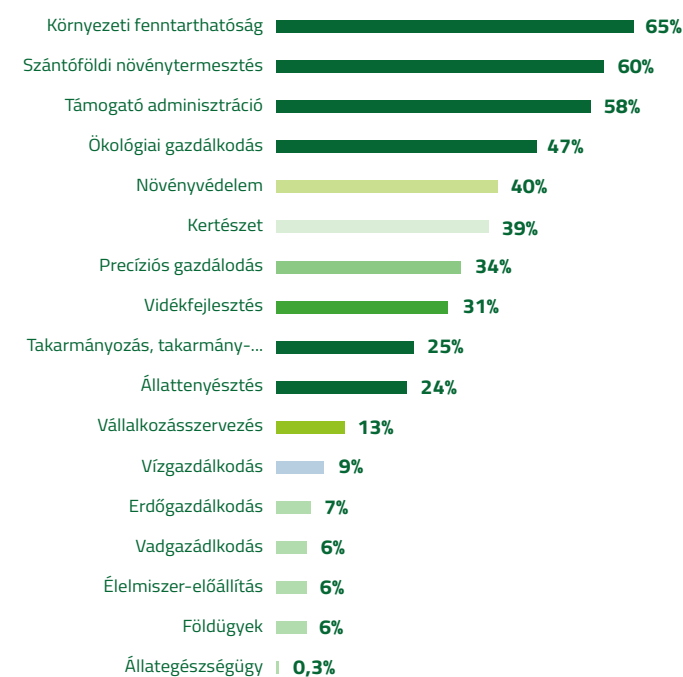
Szaktanácsadók státusz szerinti megoszlása

Szaktanácsadói tématerületi jogosultságok

A legtöbb szaktanácsadó és szervezet a környezeti fenntarthatóság, a szántóföldi növénytermesztés, a támogató adminisztráció és az ökológiai gazdálkodás terület végzésére jogosult. A tématerületi jogosultságok arányait az alábbi diagrammok mutatják:

Egyéni tanácsadók

Szervezetek

Szaktanácsadók elérhetősége. Szaktanácsadó-kereső a tanácsadási szolgáltatást igénybe vevők részére

A szolgáltatást igénybe vevők részére a [kamara portálján](#) elérhető a szaktanácsadó kereső, melynek adatbázisa folyamatosan frissül, követve a névjegyzéki változásokat az új bejelentések, adatmódosítások és státuszváltozások alapján [\(link\)](#).

Szaktanácsadók tevékenységéről készült beszámolók

A nyilvántartott szaktanácsadóknak és szaktanácsadó szervezeteknek minden év február 28-ig írásos beszámolót kell készíteniük az előző évi szaktanácsadási tevékenységükről a NAK weboldalán elérhető. A beszámolókat egyedi fejlesztésű online kitöltőfelületen lehetett benyújtani. A névjegyzékben 2020. december 31-én összesen 1014 fő szaktanácsadó és 55 db szaktanácsadó szervezet szerepelt, közülük 948 fő szaktanácsadó és minden szervezet nyújtott be beszámolót. A 2020. évi beszámolók alapján 747 fő szaktanácsadó folytatott aktívan tanácsadói tevékenységet, közülük munkáltatón keresztül 115 fő, egyéni formában 556 fő, munkáltatón keresztül és egyénileg is 76 fő dolgozott.

Emellett 47 db szervezet volt aktív, támogatott szolgáltatást 13 db szervezet nyújtott. Egyéni szaktanácsadást összesen 19 476 ügyfél vett igénybe, saját ügyféllel 632 fő szaktanácsadó rendelkezett, átlagosan 31 ügyfél jutott egy szaktanácsadóra. A szaktanácsadók egyéni ügyfeleik mellett 14 177 ügyfélnek munkáltatón keresztül adtak szaktanácsadást. Ilyen formában 119 fő szaktanácsadó folytatott tanácsadási tevékenységet, és átlagosan 74 ügyfele volt egy tanácsadónak. Összességében a tanácsadási szolgáltatást igénybe vevők száma több mint 1100-zal növekedett a 2019. évi adatokhoz képest.

Szaktanácsadói oldal

A kamara internetes portáljának (www.nak.hu) része a szaktanácsadói oldal. Az oldalon minden információ megtalálható a szaktanácsadói tevékenység bejelentéséről, az adatmódosításokról, a szaktanácsadók képzéséről és a kapcsolódó hasznos tudnivalókról.

Heti hírlevelek és aktuális tájékoztatók szaktanácsadók számára

A szaktanácsadók részére 2021-ben is heti rendszerességgel küldtünk hírleveleket a legfrissebb agrárhírekről, a jogszabályi változásokról, valamint az aktuális pályázati lehetőségekről. **2021-ben 47 tematikus hírlevelet és 54 aktuális témát tartalmazó értesítést készítettünk.** A folyamatos visszajelzések szerint ezeket a tájékoztatókat nagy hatékonysággal be tudják építeni munkájukba az érintettek.

MePAR hozzáférések biztosítása

A Nemzeti Földügyi Központ és a NAK közötti együttműködés eredményeként **2021-ben 256 új hozzáférést biztosítottunk a névjegyzékben szereplő aktív szaktanácsadók részére a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerhez.**

Közvetlen kapcsolattartás a szaktanácsadókkal

Az év folyamán több mint 1500 megkeresés érkezett a szaktanácsadóktól. A válaszadási idő **a telefonhívásokra azonnali, míg az e-mailben beérkező megkeresésekre 48 órán belül választunk.**

Az Év Szaktanácsadója pályázat

Az Év Szaktanácsadója díj az Agrárminisztérium és a NAK közös szakmai elismerése azon szaktanácsadó részére, aki kiemelkedő módon, a mezőgazdasági termelők érdekeit legjobban szolgálva, nekik friss tudást átadva végzi munkáját. Az Év Szaktanácsadója címet 2021-ben Naszvadi Endre Zoltán Tolna megyei szaktanácsadó nyerte el. Az Év Innovatív Szaktanácsadója címet Bányai Tibor, az Év Erdőgazdálkodási Szaktanácsadója címet Mészáros Gergely kapta. A NAK a pályázatkiírást, az ajánlatok begyűjtését, a pályázati felület kialakítását, a pályázati anyagok begyűjtését, kiértékelését, a bizottsági ülés megszervezését és a díjátadó lebonyolítását végezte.

A szaktanácsadók képzése

Az AM rendelet szerint szervezzük a szaktanácsadók képzését és vizsgáztatását. Ide tartozik a kreditgyűjtéshez szükséges rendezvények akkreditálása, a támogatott szaktanácsadáshoz kapcsolódó képzés, az éves kötelező képzés, valamint az alapképzés. A koronavírus miatti veszélyhelyzetre azonnal reagáltunk a szaktanácsadók képzési kötelezettsége teljesítésének megoldásával. A személyes megjelenést igénylő programokat kiváltottuk online megoldásokkal. A NAK e-learning rendszerét is használva online képzéseket tartottunk, valamint kialakítottuk az online rendezvények akkreditációját, ezzel is lehetőséget biztosítva a képzési kötelezettségek biztonságos teljesítésére. A képzések többfélék:

- **Szabadon választható, akkreditált szakmai rendezvények:** Az éves továbbképzés része a szaktanácsadók számára kötelező akkreditált szakmai rendezvényeken való részvétel. Az elmúlt évben 251 szakmai rendezvényt akkreditáltunk, melyekből 225 valósult meg 2021. december 31-ig. 93 online formában, 132 személyes részvétellel került lebonyolításra. Az akkreditált szabadon választható rendezvényeket, valamint a szaktanácsadók számára a részvételért járó kreditpontokat az SAP CRM rendszerben tartjuk nyilván. A jóváírt kreditpontokat az e-lrodában követhetik nyomon a szaktanácsadók.
- **Támogatott szaktanácsadáshoz kapcsolódó képzés:** A képzéshez a korábbi években készült tananyagok, a kapcsolódó prezentációk és vizsgateszt kérdések aktualizálásra kerültek. A tananyagokat és az előadásanyagokat a képzésben résztvevők a NAK e-learning rendszeréből tölthették le. A 2021. évi vizsgával összesen 649-re nőtt azon szaktanácsadók száma, akik sikeresen letették a vizsgát és a támogatott szaktanácsadásra jogosultak lehetnek.
- **Éves kötelező képzés:** A klímavédelmi szempontrendszer integrálása a mezőgazdasági szaktanácsadásba témakör volt. A képzés online formában, 325 szaktanácsadó részvételével került megtartásra. A vizsga letételére 956-an voltak kötelezettek, azt 860 fő, a kötelezettek 90 százaléka teljesítette.
- **Alapképzés:** Minden szaktanácsadónak legkésőbb a szaktanácsadói tevékenység engedélyezését követő naptári év végéig alapképzésen kell részt vennie, és sikeres alapvizsgát kell tennie. A képzést online, a Microsoft Teams alkalmazás használatával valósítottuk meg, 2021. november 24-én. A vizsgán 66-an vettek részt.

NATaB titkársági feladatok

A NATaB ülés szervezése és lebonyolítása voltak titkársági feladataink, kiemelten ülés előkészítése, javaslat készítése a napirendi pontokra, előterjesztések és előadások készítése, előadók felkérése, technikai háttér biztosítása, emlékeztető készítése.

2021. december 1-én, online formában tartotta ülését a NATaB. A bizottságban döntéshozók, az agrár-felsőoktatás, a kutatói, a szakmai és érdekképviselői szervezetek, valamint a gyakorlatban tevékenykedő szaktanácsadók is képviseltették magukat. Az ülés témái között az új KAP tudásátadási intézkedései, a Vidékfejlesztési Program megvalósítása, a szaktanácsadás aktualitásai, a szaktanácsadók 2020. évi beszámoló és képzési eredményeinek bemutatása is szerepelt.

TÁMOGATÁSOK

Soha nem látott támogatási összeg az ágazat számára

A Magyar Kormány a korábbi 17,5 százalékról 80 százalékra növelte a nemzeti társfinanszírozás arányát. Ennek köszönhetően az átmeneti években több vidékfejlesztési forráshoz lehet hozzáférni, mint a 2014-2020-as periódusban összesen. A két programozási időszak közötti átmeneti időszak lehetőséget biztosít arra, hogy a közvetlen források esetében a jelenlegi jogszabályi háttérrel a következő hét éves költségvetési ciklus terhére fejlesztési támogatásokat vegyenek igénybe a gazdálkodók, míg a KAP II. pillér vidékfejlesztési támogatások vonatkozásában megemelt forráskeret áll rendelkezésre.

Támogatások igénybevételét könnyítő online videósorozat

Ahhoz, hogy a támogatások igénylését megkönnyítsük, a tavaszi online fórumok sikerét követően újtára indítottunk egy videósorozatot. A rendszeresen új résszel jelentkező sorozatban a NAK szakértői pontról pontra bemutatják a felhívásokban foglalt legfontosabb pályázati követelményeket, felhívva a figyelmet az esetleges hibázási lehetőségekre is. A videósorozatból az érdeklődők szakértőink segítségével választ kaphatnak többek között az AKG, az ÖKO, az Ilat-tartó telepek, a mezőgazdasági, illetve kertészeti, valamint élelmiszeripari üzemek támogatásával kapcsolatban felmerülő kérdéseikre. Már több mint 6500 megtekintésnél járnak a tájékoztató videóink, a nagy érdeklődésre tekintettel sorozatunkat 2022-ben is folytatni szeretnénk.

Előminősítési szolgáltatás

A NAK új formában, ingyenes szolgáltatásként bevezeti a főbb vidékfejlesztési pályázatok kapcsán előminősítési szolgáltatását. Így minden érdeklődő vagy pályázni kívánó gazdálkodó egy kérdőív kitöltése segítségével általános képet kaphat arra vonatkozóan, hogy megfelel-e az adott pályázat főbb kritériumainak. A kitöltést követően automatikus és azonnali visszacsatolást adunk a beruházási terv támogathatóságával kapcsolatban és a jogosultsági kritériumokra vonatkozóan.

Megnövekedett építési költségek elszámolása

Az építési költségek világpiaci árának – előre nem tervezhető – emelkedése miatt számos gazdálkodói visszajelzést kaptunk, hogy a beruházási projekt ilyen építési árak mellett kivitelezhetetlenné vált, esetleges megvalósítása likviditási problémákat eredményezne a vállalkozásban, illetve veszélyeztetné a gazdálkodói tevékenység hosszú távú fenntartását. Erre tekintettel – a pályázatok sikeres megvalósítása érdekében – a NAK kérvényezte, hogy a megnövekedett építési költségeket el lehessen számolni, megnövelve a támogatói okiratban lévő támogatási összegeket adott százalékos arányig, vagy a hatályos építési normagyűjteményben szereplő referenciaárak mértékéig. Javaslatunk hatására az Irányító Hatóság indítványozta a kormányrendelet-módosítás előkészítését, hogy az igazoltan felmerülő többletköltségeket figyelembe lehessen venni az elszámolható költségek között. A kiadványunk zárásakor rendelkezésre álló információink szerint a 2020. január 1-jét követően benyújtott támogatási kérelmek esetén lesz lehetőség az építési normagyűjteményben szereplő többletköltséget elismerni, ugyanis a többi beruházási elem tekintetében nem rendelkezünk az EU Bizottság által elfogadott referenciaár-rendszerrel.

KÖZÖS AGRÁRPOLITIKA

A 2021-es év meghatározó volt a Közös Agrárpolitika szempontjából, hiszen azon túl, hogy az év közben zajló trilógus tárgyalások, majd az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyásának eredményeként a KAP reform jogszabálycsomag véglegesítése is megtörtént, a tagállami KAP Stratégiai Tervet is 2021 végéig kellett benyújtani az Európai Bizottság számára.

A hazai tervezés újabb szakaszba lépett a 2021-es év során, ezért április-májusban **a NAK szervezésében az Agrárminisztériummal együttműködésben valósult meg a KAP Stratégiai Tervezés társadalmasításának második köre.** Az eseménysorozat keretében 8 online rendezvényt tartottunk, amelyről közel 1700 meghívottat értesítettünk. Az online rendezvények résztvevői elsőkézből tájékozódhattak a KAP Stratégiai Terv tervezett beavatkozásairól, emellett lehetőség nyílt az arról való eszmecserére, valamint az eddigi tapasztalatok megosztására. A beérkezett észrevételeket összegyűjtöttük és átadtuk az Agrárminisztérium részére, hogy azokat beépítsék a tervezési munka során. A minisztérium 2021. december 10-én tette közzé a 2023 és 2027 közötti időszak tervezett agrár-élelmiszeripari támogatási intézkedéseit. A KAP stratégiai tervezés III. körös társadalmi egyeztetésével kapcsolatos felmérést az AKI Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft. végezte el. Mindamellett, hogy minden, a tavaszi online rendezvénysorozatra regisztrált résztvevőt külön e-mailben értesítettünk, egyéb fórumokon is népszerűsítettük a társadalmi vitára bocsátott összefoglalót. Emellett számos alkalommal mi magunk is éltünk a véleményezési lehetőséggel, ezért az év folyamán többször küldtünk észrevételeket, javaslatokat a tagállami KAP Stratégiai Terv tartalmára vonatkozóan, emellett részt vettünk számos KAP tervezési almunkacsoport ülésen is, tehát aktívan közreműködtünk a Stratégiai Terv megalkotásában.

Május végén a Közös Agrárpolitika reformjáról szóló tárgyalások nem jártak sikerrel Brüsszelben. Bár a tagállamok egységesen léptek fel a gazdálkodók érdekében, az Európai Parlament baloldali liberális képviselői semmibe vették a javaslatokat és a gazdák számára teljesíthetetlen követelményeket akartak meghatározni. Az új javaslatok jelentős versenyhátrányt okoztak volna az európai, így a magyar gazdáknak; előnyt biztosítottak volna az unión kívülről származó, ellenőrizetlen élelmiszereknek; veszélyeztették volna a polgárok egészségét; és jelentős élelmiszer-emelkedést vontak volna maguk után.

Ezért a **NAK és a MAGOSZ online aláírásgyűjtést indított, „Petíció a magyar agráriumért” címmel.** A petíció aláírására kértünk mindenkit, hogy támogassa Magyarország Kormánya, a MAGOSZ és a NAK álláspontját, hogy ne kerüljenek versenyhátrányba a magyar gazdák és ne dráguljanak az élelmiszerek. **A NAK és a MAGOSZ felszólította az Európai Parlamentet, hogy ne okozzon versenyhátrányt az európai gazdáknak,** ezzel biztosítsa a magyar gazdák számára is, hogy továbbra is kiváló minőségű élelmiszerek előállításával hozzájáruljanak az európai, illetve a magyar emberek egészséges életéhez. Az EP-javaslat ellen **június 25-re szervezett brüsszeli demonstrációhoz személyesen csatlakozott Györfy Balázs, a NAK és Jakab István, a MAGOSZ elnöke.** A KAP reformot érintő előzetes politikai megállapodás 2021. június végén létre is jött, amelyben sok esetben sikerült érvényesíteni az általunk is támogatott tanácsi álláspontot.

A Közös Agrárpolitika aktualitásait illetően különböző módokon folytattunk tájékoztató tevékenységet. Falugazdászaink online képzésén túl havi rendszerességgel bocsátottuk rendelkezésükre az aktualizált háttéranyagokat, amelyhez kapcsolódóan szakmai tréningek is voltak. **A KAP-ról szóló legfrissebb információk a NAKlap hasábjain is minden hónapban helyet kaptak, amelyekhez, egyúttal a kamarai honlapon is megjelentek, TISZ-cikkek formájában.** Igazodva a járványügyi előírásokhoz, 2021-ben több alkalom nyílt lehetőség olyan rendezvények megtartására is, ahol személyesen adhattunk tájékoztatást a KAP reformról (pl. gazdafórumok, KEF).

Fontos kiemelni, hogy a NAK az általa képviselt minden ágazat **érdekében** aktív figyelemmel kísérte **a 2021 – 2027 közötti időszakra szóló fejlesztéspolitika, illetve támogatási politika tervezési folyamatot.**

KAP Stratégiai Terv

Az Agrárminisztérium 2021. december 30-án nyújtotta be a 2023 – 2027-es időszak agrár-élelmiszeripari támogatásait magában foglaló KAP Stratégiai Tervet az Európai Bizottság számára. A tervezési munkát némileg nehezítette, hogy a vonatkozó uniós alaprendeletek a tervezettnél később, december elején kerültek kihirdetésre, a kapcsolódó részletszabályokról pedig még később született döntés. A benyújtott dokumentum még nem tekinthető véglegesnek, ezt követően kezdődik meg a Bizottság általi jóváhagyási folyamat, amely több hónapig is eltart.

Az eddigi agrártámogatási rendszerrel ellentétben az új KAP Stratégiai Terv együtt kezeli az I. és II. pilléres forrásokat. 2027-ig az I. pillérben 3400 milliárd forint áll a magyar termelők rendelkezésére, míg a vidékfejlesztési támogatások esetében a 80%-ra megemelt nemzeti társfinanszírozásnak köszönhetően 2853 milliárd forint lehívása válik majd lehetővé 2023-tól.

Az új KAP szabályok több beavatkozás esetében is kötelező ráfordítási arányok alkalmazását írták elő, ami a tervezés során leszűkítette a tagállamok mozgásterét. Magyarország a közvetlen támogatások 1,4%-át szánja a fiatal gazdák jövedelemtámogatására, a termeléshez kötött támogatásokra pedig a maximálisan megengedhető 13+2%-ot csoportosított. A generációs megújulás előmozdítása kiemelt célkitűzésként szerepel a KAP Stratégiai Tervben, ezért a fiatal mezőgazdasági termelők hektáronkénti támogatása az eddigi összeg két és félszeresére emelkedik, valamint a területi felső korlát is 300 hektáros birtokméretre módosul.

Az I. pilléres beavatkozások egyik új eleme az Agroökológiai Alapprogram (AÖP), amely a környezet és klíma szempontjából kedvező többletvállalásokat jutalmazza évenkénti hektáralapú kifizetési rendszerben a mezőgazdasági üzem teljes területére. A gazdálkodók AÖP-hez csatlakozása önkéntes, az előírások pedig hasznosítási módonként lettek meghatározva. Az új zöld beavatkozásra a közvetlen támogatások 15%-át fordítják.

Szintén új elemként említhető a kis és közepes birtokméretű gazdaságok támogatása, amely a közvetlen kifizetések 10%-ának újraelosztását jelenti. Magyarország a következő időszakban nem fogja alkalmazni sem a teljes (capping), sem a részleges elvonást (degresszió), mivel a kisgazdaságok és a családi gazdaságok megerősítését az újraelosztó (redisztributív) támogatás bevezetésével kívánja elérni, amely a legfeljebb 1200 hektárral rendelkező gazdaságok számára nyújtható. A kifizetés ezen belül maximum 300 hektárig történik, két sávban, így az alaptámogatáson felül 10 hektáros birtokméretig hektáronként további 20 ezer, míg 11 és 300 hektár között hektáronként további 10 ezer forint támogatásban részesülhetnek a gazdálkodók.

A jelenlegi SAPS és zöldítési jogcímeket az úgynevezett alap jövedelemtámogatás váltja fel. A támogatás lehívásához egy olyan feltételrendszer (kondicionalitás) előírásait kell teljesíteni, amely ötvözi a kölcsönös megfeleltetést és a zöldítés bizonyos elemeit. Az alap jövedelemtámogatás egy hektárra jutó pontos összege egyelőre nem ismert, mivel maradványelven számíthat, de a többi közvetlen támogatási jogcím ráfordítási arányait összegezve a boríték körülbelül 58%-a áll majd rendelkezésre erre a jogcímre.

2027-ig rendkívüli mértékű fejlesztési forrás fordítható a mezőgazdaság és az élelmiszeripar versenyképességének, valamint a vidéki térségek életképességének és vonzerejének növelésére. A megemelt társfinanszírozás új távlatokat nyitott a vidékfejlesztési források tervezése során, ennek mintegy 51%-át gazdaságfejlesztési célokra fogják fordítani. Ezen belül is kiemelt jelentőséggel bír az élelmiszeripar megújítása, illetve a mezőgazdaságban az egy hektárra vetített hozzáadott érték emelését segítő és hatékonyságot növelő beruházások ösztönzése. Emellett jelentős részben továbbra is elérhetők lesznek a Vidékfejlesztési Programból már jól ismert korábbi beavatkozások, de számos új intézkedés is szerepel a KAP Stratégiai Tervben.

Már az új KAP keretrendszerének kialakításakor megfigyelhető volt az a trend, amely egy még fenntarthatóbb irányba kívánta orientálni az európai mezőgazdaságot és élelmiszeripart. A környezet és éghajlat védelmét szolgáló beavatkozások tehát jelentős súllyal, a II. pilléres források minimum 35%-ának felhasználásával szerepelnek a Stratégiai Tervben. A zöld intézkedések közül továbbra is kiemelt jelentősége lesz az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) programnak, valamint az ökológiai gazdálkodás (ÖKO) támogatásának, de természetesen lehetőség lesz többféle erdészeti, valamint egyéb környezeti beavatkozások megvalósítására is.

A vidékfejlesztési források támogatási rendszerének meghatározásakor szintén fontos szempont volt a modernizáció, ezért az agrártudás, innovációs és digitalizációs intézkedések is megfelelő szintű finanszírozásban részesülnek. A beavatkozások végrehajtásának támogatására, az érintettek bevonására, valamint a jó gyakorlatok megosztására és terjesztésére úgynevezett KAP hálózat jön létre uniós és nemzeti szinten is, amelynek részét képezi a korábbi Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) is.

A benyújtott KAP Stratégiai Terv mind a források mértékéből, mind az ágazat igényein alapuló beavatkozásokból fakadóan egyedülálló lehetőséget jelent a hazai agrár-élelmiszeripar szereplői számára, hogy megvalósítsák fejlesztési elképzeléseiket. Ebben természetesen a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara is hathatós segítséget kíván nyújtani, hiszen a 2023-tól induló támogatási rendszerben minden gazdálkodónak egyénileg kell eldöntenie, hogy mely támogatási lehetőségeket tudja leginkább kihasználni. Falugazdászaink felkészülten állnak majd minden gazdálkodó rendelkezésére, hogy a lehető legjobb döntéseket hozzák meg a támogatások igénylésekor. Számos tájékoztató rendezvény tartását tervezzük, az egész országot lefedve, hogy tagjaink minél több információt kapjanak a KAP Stratégiai Terv tartalmáról és az éppen aktuális pályázati lehetőségekről, hogy első kézből értesüljenek a legfontosabb tudnivalókról.

VIDÉKFEJLESZTÉS

Kistermelői rendelet módosítása

A NAK figyelemmel kísérte a kistermelői rendelet módosítását, aminek köszönhetően kibővült a kistermelői tevékenységbe bevonható személyek köre. Az értékesítésen túl a termelést és az előállítást is végezheti már a kistermelővel egy háztartásban élő személy, valamint hozzátartozója és alkalmazottja, továbbá – néhány kivételtől eltekintve – eltörlésre került a kistermelői termékek értékesítésének földrajzi korlátja is.

Falusi vendégasztal fejlesztése

A NAK részvételével előkészítés alatt áll a kistermelői falusi vendégasztal szolgáltatás SZÉP kártya terhére elszámolhatóságának kidolgozása, aminek szakági jelentősége – a kistermelő tevékenység által – a magyar termékek népszerűsítése és elterjedése.

Tájékoztatás a pályázatokról

A NAK 2021-ben is folyamatos tájékoztatást nyújtott az aktuális vidékfejlesztési pályázatokról. Így többek között a vidéki térségekben működő települési önkormányzatok, települési nemzeti-ségi önkormányzatok és nonprofit szervezetek részére a helyi termékértékesítést szolgáló piacok infrastrukturális és eszköz fejlesztése pályázaton támogatási kérelmek benyújtásáról. Továbbá a vidéki térségekben működő mikrovállalkozások részére turisztikai szolgáltatások beindítására, a vidéki turizmus fejlesztésére – hátrányos helyzetű településeken megvalósuló beruházások esetén magasabb támogatás intenzitással – támogatási kérelmek benyújtásáról. A termelői csoport pályázattal (VP3-9.1.1.-17) kapcsolatban felmerült nehézségeket közvetítettük tagjaink, az IH, valamint a MÁK között annak érdekében, hogy a létrejött TCS-k a felmerülő akadályok ellenére is működni tudjanak.

Részvétel nemzetközi projektekben

Az európai uniós kutatási keretprogram, a Horizon2020 keretében megvalósuló EUREKA projekt keretében – 15 tagország bevonásával – **„EU Farmbook” online tudástár kerül kifejlesztésre, melyben a NAK is részt vesz.** Az automatikus fordítási funkcióval rendelkező tudástárban a nemzetközi kutatási eredmények jól kereshetően lesznek elérhetőek a gazdálkodók és szaktanácsadók számára. A felület az információkeresésen túl nemzetközi kapcsolatépítésre is lehetőséget biztosít. A fejlesztés 2022-ben befejeződik, és részletes tesztelést követően kezdődhet az online tudástár széles felhasználói körben történő megismertetése, népszerűsítése.

Részvétel a Magyar Szabványügyi Testületben

A NAK 2021-ben is aktívan közreműködött a szabványjavaslatokkal kapcsolatos munkában, egyeztetéseken részvétel, valamint észrevételek megküldése által biztosította a szakértői megjelenést.

NAK Piackereső szoftvere és annak továbbfejlesztése

Felületén a termék, előállító, piac promóciós felület kiegészítésre kerül a rövid ellátási lánc formákkal, értékesítési helyekkel, szolgáltatásokkal, valamint a kereskedelmi mennyiségű áruk tranzakciójával is. A helyi termékek fogyasztása és népszerűsége nagyban függ az árukínálat színességétől és a kényelmet, élményt fokozó újdonságoktól. A magyar áruk szerepe és promótálása a termelői piacon túl nélkülözhetetlen a kiskereskedelmi láncokban is. A szoftver 2022-ben kerül bevezetésre.

KÜLKAPCSOLATOK

A NAK számos egyeztetést folytatott más államok képviselőivel annak érdekében, hogy ezen a téren is elősegítsük a magyar mezőgazdaság és élelmiszergazdaság hatékony működését. Az alábbiakban a 2021. év fontosabb eseményei közül ismertetünk néhányat.

Nemzetközi érdekképviselés

A NAK a brüsszeli irodája közreműködésével több mint kétszáz ülésen képviseltette magát a magyar termelők érdekeinek érvényesítését célozva a Copa-Cogeca keretein belül. A NAK tagja a Gazdálkodók Világszervezetének (WFO), és rendszeresen részt vesz a Magyar Kínai Gazdasági Kamara ülésein is.

A NAK elfogadhatatlannak tartja a Mercosur megállapodást

A NAK határozottan kiállt a magyar, illetve az európai gazdálkodók és fogyasztók mellett: elfogadhatatlannak tartja az Európai Unió és a dél-amerikai Mercosur-országok közötti kereskedelmi megállapodást. Fellépünk az ismeretlen eredetű élelmiszerek beáramlása, a gazdálkodók tönkretétele ellen.

A COPA-COGECA online elnökségi ülésén – melyen Györffy Balázs, a NAK elnöke is részt vett – megerősítette, hogy határozottan felhívja a figyelmet az EU-Mercosur kereskedelmi megállapodás erős kockázataira, valamint felhívja az Európai Parlament figyelmét arra, hogy emelje fel a hangját ez ellen, védje meg a magyar, illetve az uniós gazdálkodók és a fogyasztók érdekeit.

Egész évben küzdöttünk a Farm to Fork stratégia bevezetése ellen

A Farm to Fork („Termőföldtől az asztalig”) stratégiát az Európai Unió az Európai Zöld Megállapodás részeként, kumulatív hatástanulmány nélkül kívánja bevezetni, holott az több tanulmány szerint is súlyos következményekkel járhat az uniós élelmiszertermelésre, a gazdaságokra és a vidékre nézve. Elfogadása esetén a termelés korlátozásra kerülne, ami sok gazdát tenne tönkre, az élelmiszerárak nőnének – miközben az üvegházhatásúgáz-kibocsátás sem csökkenne. Mindez ellen folyamatosan határozottan tiltakozik a NAK és más hazai és uniós szakmai szervezetek.

Minden eszközzel segítjük a Kárpát-medencei magyar gazdák összefogását

A Kárpát-medencei Magyar Gazdák Egyeztető Fóruma (KEF) plenáris ülését 2021. október 6-7-én tartottuk, Budapesten, azon tíz határon túli gazdaszervezet vezetői vettek részt. A fórum magyarországi alapítói – a MAGOSZ, a NAK, az Orosháza és Térsége Gazdakör, az Agrárminisztérium – mellett Szlovéniából, Horvátországból, Szerbiából, Romániából, Ukrajnából, valamint Szlovákiából érkeztek magyar szervezetek vezetői a találkozóra. Kiváló a fórumon belüli összefogás; a magyarországi gazdaszervezetek és **a kamara pedig a jövőben is minden segítséget megad a határon túli gazdálkodók számára.**

A kétnapos tanácskozáson a külhoni magyar szervezetek beszámoltak eddigi és tervezett programjaikról, köszönetet mondva a NAK-nak, a MAGOSZ-nak és a szaktárcának is azért, hogy folyamatosan együttműködnek velük, támogatást nyújtanak részükre mind szakmai, mind kapcsolati háló és egyéb tekintetben. Az unión belüli térségekből érkezettek az EU agráriumot érintő stratégiáival kapcsolatos aggályait is megvitatták, a kárpátaljai és a vajdasági tagszervezetekkel pedig egyeztettek a regionális együttműködés továbbfejlesztéséről. A fórum közreműködésével – a NAK rendszerének mintájára – néhány éve megkezdte működését a gazdákat segítő határon túli falugazdász-hálózat, amely hatékonyságának növeléséhez, szervezettségéhez a NAK szakmai tudásbázisa és tapasztalatai jelentősen hozzájárulhatnak a jövőben.

Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem

Újabb mérföldkőhöz érkezett a több mint 10 éves Magyarok jótékonyági program, több mint százszorosára nőtt a búzaadomány mennyisége az első évhez képest. **2021-ben is több ezer gazda ajánlott fel búzát a rászoruló magyar gyermekeknek és családoknak, amelyet augusztus 6-án, Ópusztaszeren ünnepélyes keretek között öntöttek össze. A Kárpát-medencei adományszünetre pedig Martonvásáron került sor.**

A Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem program egyik főszervezője a NAK. A program keretében Magyarország teljes területéről és a Kárpát-medence magyarok lakta településeiről ajánlanak fel búzát a gazdálkodók magyar gyermekeket segítő szervezeteknek, határainkon innen és túl. Közel százezer határon inneri és túli magyar gyermek és család mindennapi kenyéréhez járulva ezzel hozzá.

Új nemzetközi kapcsolatok

Számos nagykövettel és külgazdasági attaséval ápolott jó kapcsolat révén rendszeresen sor került személyes találkozókra is a NAK budapesti központjában. **Európán** belül a következő látogatások emelkednek ki: **Olaszország** (élelmiszer-címkézés, élelmiszeripar), **Lengyelország** (szaknácádás témakörben és a Krakkói Agrárkamara női delegációja), **Hollandia** (új mezőgazdasági attasé bemutatkozása), **Románia** (gazdasági tanácsos látogatása).

Európán kívülről is több relációt fogadtunk az év során: **Üzbegisztánból** (több alkalommal, állattenyésztés tématerületen), **Kuba** (magyarországi nagykövet és miniszteri szintű delegáció), **Izrael** (tel-avivi nagykövet), **Sanghaj** és **Kanton** (főkonzulok, Kína), **USA** (mezőgazdasági attasé, konzul, online képzési együttműködés). Ezen kívül online módon is tudtunk egyeztetni több külgazdasági attaséval, például **Pakisztánból, Öböl-menti országokból, Ausztráliából és Új-Zélandról**.

Részt vettünk gazdasági vegyesbizottság üléseken a következő országokkal: Szerbia, Kenya, Fülöp-szigetek és Tádzsikisztán. Ezen kívül egyeztetéseket folytattunk az alábbi relációkban: Üzbegisztán, Románia, Egyiptom, Koszovó, Ukrajna, Marokkó, Kirgizisztán, Albánia, Mexikó, Irán, Angola, Mongólia, Vietnám, Azerbajdzsán.

Részvétel nemzetközi projektekben

A NAK 2021-ben hét nemzetközi projektben vett részt. Ezek közül hat (Effect, EUREKA, EURAKNOS, FairShare, i2connect, SmartProtect) az EU kutatás-fejlesztési és innovációs programjában, a Horizont 2020 keretrendszerben megjelenő projektben, egy pedig a LIFE IP keretében futó projekt. Az elmúlt évben is meghatározó járványhelyzet ellenére a projektek fontos eredményeket értek el, a NAK aktív közreműködésével.

EFFECT PROJEKT

A projekt célja a környezetvédelmi célú agrártámogatások megreformálása a szerződéses kerek innovációján keresztül. A projekt működőképes és gyakorlatban tesztelt megoldásokat keres arra, hogy a támogatások rendszerét hogyan lehet eredményesebbé és költséghatékonyá tenni. **A NAK 2021-ben is fontos szerepet játszott a projekt eredményeinek terjesztésében, mind online rendezvényeken, mind cikkek formájában.**

EURAKNOS és EUREKA

Sikeresen lezárult 2021 első negyedévében - a NAK részvételével - az EURAKNOS projekt, mely a tematikus hálózatok létrehozásáról és működtetéséről egyelőre rendelkezésre álló tapasztalatok összegyűjtését, illetve a tematikus hálózatok számára kidolgozandó közös tudásbázis alapjainak a letételét tűzte ki célul. Az EURAKNOS projektre épülve az EUREKA keretében kialakításra került az európai online tudástár, mely testüzemben már elérhető, és melynek tesztelési folyamataiban a kamara aktívan közreműködik.

FairShare

A projekt elsődleges célja a gazdálkodók felkészítése a digitális korszakra a szaktanácsadók kapacitásfejlesztésén keresztül, lehetővé téve a szaktanácsadók számára a meglévő digitális eszközök elérését, kipróbálását, tanácsadási folyamataikba való bevonását. A projekt keretében elkészült az Agrár-Digitális Eszköztár a digitális tanácsadó eszközök és szolgáltatások megosztására, **ahol több mint kétszáz eszköz érhető el, köztük a kamara saját fejlesztésű alkalmazásai is.**

Továbbá a projektpartnerek felhasználói eseteken keresztül támogatják a mezőgazdasági tanácsadókat, lehetőséget biztosítva a digitális eszközök különböző szaktanácsadói és gazdálkodási környezetekben teszteléséhez. A NAK felhasználói esete a honlapunkon is elérhető Standard Termelési Érték Kalkulátor digitális eszköz fejlesztésére és népszerűsítésére fókuszál, melynek metodikája kidolgozásra került.

i2connect

A projekt általános célja, hogy a projektbe bevont szaktanácsadók felismerjék a gazdálkodók fejlesztési igényét és segítsék őket az innovációs folyamatokba való bekapcsolódásban. Ennek érdekében 2021-ben megszervezésre került *A szaktanácsadók szerepe a tudásmegosztásban, európai trendek bemutatása a H2020-as és az Erasmus+ projekteken keresztül* című szakmai találkozó, mely a projektben induló Európai Szaktanácsadói Szolgáltatások Adatbázist népszerűsítette. Továbbá **a kamara pályázatot hirdetett a hazai szaktanácsadók részére a Train the Trainer (TTT) programban részvételre. Két szaktanácsadó utazhatott ki dublini képzésre, tapasztalataikat 2022 február-márciusi hazai rendezvényeken adják tovább. az érdeklődők számára.** A Széchenyi István Egyetem szakértőivel együttműködve elkészült a magyar „AKIS országjelentés” és az ahhoz tartozó ábra, amit a legjobbnak választottak a 28 ország delegáltjai.

SmartProtect

A SmartProtect egy tematikus hálózat, amely tevékenységét az integrált növényvédelemmel kapcsolatos okos megoldások és technológiák tudáscseréjére összpontosítja. Célja a tudásáramlás ösztönzése az EU egész területén, különös tekintettel a kertészeti növényvédelemben nyújtott innovatív lehetőségekre és precíziós gazdálkodási technológiákra. A 2021. évben elkészült a SmartProtect Platform, a zöldségtermesztésben alkalmazható innovatív IPM-megoldások szabadon hozzáférhető felülete. Jelenleg a felületen elérhető alkalmazási technikák, döntéstámogató rendszerek, diagnosztikai és monitoring technikák tesztelése és alkalmazhatóságának vizsgálata zajlik.

LIFE IP GRASSLAND

A projekt célja a pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése. Ennek érdekében **a kamara egyik fő feladata azon mezőgazdálkodók azonosítása, akik a gyepterületeken környezetbarát mezőgazdálkodást folytatnak** és így példaképként szolgálhatnak más, gyepterületeket kezelő mezőgazdálkodók számára, úgynevezett modellfarmként. A 2021. évben kidolgozásra került a modellfarmok kiválasztási metodikája és lezajlottak a kapcsolódó pályázati kiírás, valamint a tervezett kiadványok és tájékoztató füzetek előkészületei.

Magyar-lengyel tudásátadás

Az AKIS (Agrár- Tudásmegosztási és Innovációs Rendszer) és annak gyakorlati megvalósulása a mezőgazdasági tanácsadói központokon keresztül

A lengyelországi **Olsztyn-i Warmia és Mazury Mezőgazdasági Tanácsadó Központ (W-M ODR) igazgatója, Damian Godzinski, 2021 júliusában kapcsolatfelvételi szándékkal látogatást tett a NAK-nál**, ahol bemutatásra került részére a kamara szervezete és működése, továbbá a magyar közép fokú szakképzés, és a Magyar Szaktanácsadási Rendszer. Az igazgató tanulmányút keretében vidékre is ellátogatott, hogy jó gyakorlatot gyűjtsön hazánkban. A kapcsolatfelvétel viszonzásaképpen, 2021 szeptemberében a NAK meghívást kapott Olsztynba, a tanácsadó központba. A látogatás során a NAK delegáltja és Dr. Illés Attila Pál gdankski konzul részére bemutatásra került a W-M ODR központ szervezeti felépítése, tevékenysége, működése, továbbá a jó gyakorlatok. A látogatás keretében a NAK részt vett a nemzetközi BIOTECH 2.0 nemzetközi konferencián, amelyet az élelmiszeripari szakemberek számára rendeztek. Itt bemutatásra kerültek a biogazdálkodásban alkalmazott modern termelési eljárások, valamint a termesztési-, tenyésztési- és feldolgozási folyamatok különböző szakaszaiban alkalmazott technológiai és tudományos eredmények.

Mirosław Borowski, a Lengyel Agrárkamarak Nemzeti Tanácsának alelnöke 2021. november közepén informális látogatást tett a NAK központban, a jövőbeli együttműködést erősítendő.

Részvétel a Délkelet-európai Szaktanácsadói Hálózat (SEASN) ülésén

A Délkelet-európai Szaktanácsadói Hálózat (SEASN) rendhagyó módon tartotta meg 6. elnökségi ülését 2021 februárjában, amelyre **a NAK delegált szakértője mint felügyelőbizottsági tag kapott meghívást**. A nemzetközi szervezethez a NAK 2019 februárjában csatlakozott azzal a céllal, hogy az Európai Unió tagállamainak mezőgazdasági szaktanácsadó szervezeteivel szorosabb kapcsolatot alakítson ki, ezzel segítve a különböző nemzetközi fórumokon a magyar mezőgazdasági, vidékfejlesztési szaktanácsadás képviselését. A szaktanácsadási hálózat tagjai mezőgazdasági tanácsadói szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és magánszemélyek, mezőgazdasági kamarák, mezőgazdasági intézetek, felsőoktatási karok és nem kormányzati szervezetek.

RENDEZVÉNYEK

A NAK 2021-ben több mint 220 szakmai rendezvénye által megközelítőleg 27 000 emberhez juttatott el aktuális információkat. A rendezvényeket élő és online formában rendeztük meg, az aktuális járványügyi szabályoknak megfelelően. A következőkben – a teljesség igénye nélkül – a legjelentősebb rendezvényeink közül sorolunk fel néhányat.

Családi gazdaságok reformja – online tájékoztató rendezvénysorozat

A 2021 januárjában életbe lépett, a **családi gazdaságok reformjáról szóló jogszabályhoz kapcsolódóan 2021 márciusában hét online tájékoztató eseményt szerveztünk**. A rendezvényeken tagjainknak a NAK és a NAV szakértői nyújtottak tájékoztatást, és válaszolták meg a leggyakrabban felmerülő kérdéseket. Az online rendezvények során közel 1900 érdeklődő hallgathatta meg az előadásokat és kapott választ felmerülő kérdéseire.

Agromash Expo

A világjárványra tekintettel az Agromash Expo 2021-ben online, a virtuális térben került megrendezésre, azon a **kamara is képviseltette magát egy virtuális standdal**. Újdonságként, a helyzetre reagálva itt került bevezetésre az „online” fogadóóra és az élő chat. A látogatói statisztikákat jól mérhetővé tette a rendszer: a kamara standját több mint 150 ember kereste fel a három nap alatt.

Vidékfejlesztési Program 2021–2022 online fórum

A NAK a MAGOSZ-szal és az Agrárminisztériummal együttműködésben **2021. április 15. és május 6. között 38 alkalmas online rendezvénysorozatot szervezett Vidékfejlesztési Program 2021-22 online fórum címmel**, azzal a céllal, hogy tagjaink tisztább képet kapjanak a Közös Agrárpolitika aktualitásairól, azon belül is az átmeneti időszak (2021–2022) teendőiről és pályázati lehetőségeiről. A minden megyében két alkalommal megrendezett fórum rendezvényei 90 percben foglalták össze az ezekkel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat, illetve az előadás után szakértők válaszoltak az írásban feltett kérdésekre. A fórumok felhívták tagjaink figyelmét a legfontosabb változásokról a KAP aktualitásai, valamint a támogatások lehívása terén is.

NAK Szántóföldi Napok és AgrárgépShow–Mezőfalva

A NAK legnagyobb saját szervezésű rendezvényét a járványügyi helyzet javulásának köszönhetően megszervezhettük. **A rekord számú kiállítót és látogatót vonzó rendezvény a legoptimistább elképzeléseket is felülmúlóan sikeres volt**. A növény- és gépbemutatók mellett az agrárium többi szereplője, beszállítója is képviseltette magát, csakúgy mint a kistermelők, kézművesek.

A kamara a megyei igazgatóságok bevonásával **2021-ben először országosan biztosított lehetőséget a mezőgazdasági gépész, mezőgazdasági gépésztechnikus, mezőgazdasági technikus és gazda képzésben tanuló – elsősorban végzős – diákok számára, hogy szervezeten és ingyen eljuthassanak az ország egyik legnagyobb, modern agrár-technológiákat felvonultató rendezvényére, a NAK Szántóföldi Napokra**. A programnapokon 19 megyéből, 51 agrárszakképző intézményből több mint 2300 fő érdeklődő tanuló vett részt, akik oktatóikkal együtt megismerhették, hogy a mindennapokban milyen modern technológia áll már rendelkezésre a hatékony és versenyképes gazdálkodáshoz

A klímaváltozás hatásai vonatkozásában **egy mintegy 20 méter hosszú talajszelvényben ismertettük a lábunk alatt húzódó termőtalaj jellemzőit, annak fontosságát, valamint a környezeti elemek védelmének indokoltságát, egy „fenntarthatósági tanösvényt” is létesítve**. Megismerkedhettek az idelátogatók a talaj, a víz, az erdők, a fásított területek, az élővilág (biodiverzitás) jellemzőivel, szerepük fontosságával.

Írjuk együtt a magán erdőgazdálkodás jövőjét! – konzultációsorozat

„Írjuk együtt a magán erdőgazdálkodás jövőjét!” címmel, 2021. június közepétől július elejéig az ország hat helyszínén, az AM, a szakmai szervezetek és a szakmai szellemi műhelyek közreműködésével **személyes konzultációsorozatot szervezett a NAK. A fórumorozat kitűnően betöltötte célját, mely egyrészt az erdőtulajdonosok tájékoztatása az osztatlan közös tulajdon felszámolásáról, és a magánerdők hasznosítása terén fennálló szerveződési lehetőségekről. Másrészt az erdőgazdálkodási és erdészeti szakirányító vállalkozások informálása az említett folyamatokban betöltendő szerepükről, valamint a magán erdőgazdálkodás versenyképességének javítási lehetőségeiről.**

Szakmakóstoló pályorientációs programhetek

A NAK 2021. július és augusztus között 18 megyében, 29 helyszínen – 29 agrárszakképző intézmény és 90 duális képzésben részt vevő gazdálkodó bevonásával – mintegy 585 felső tagozatos általános iskolai diák számára szervezte meg „Szakmakóstoló hét” nevű pályorientációs eseményeit. A fiatalabb generáció tagjai a különböző agrárszakmák profilját kellőképpen megismerve betekintést nyerhettek abba, hogy az adott szakmákat milyen munkakörülmények jellemzik.

A „Szakmakóstoló hét” keretében részt vevő diákok számára minden évben meghirdetésre kerül egy, a programhét tapasztalatait, élményeit feldolgozó pályázat. A feladat egy pályamunka elkészítése „Miért választanám az agrárpályát” címmel. 2021-ben, a 2020-ban a járvány miatt elmaradt nyeremények beváltásával együtt, összesen hat agrárszakmai napon vehettek részt a nyertes diákok osztályai.

Őszi- és kajsziparack fajtabemutatók

2021-ben először került megrendezésre önálló rendezvényként az **Őszibarack - tanácskozás és fajtabemutató szakmai rendezvény**, júniusban, Tordason. Ezt követően júliusban Kajszi – tanácskozás és fajtabemutató rendezvényen mutattuk be az új technológiákat, fajtaújdonzságokat. A rendezvényeken lehetőség volt a Nébih fajtakísérleti telephelyén ültetvénybejárásra.

Bábolnai Gazdanapok

A 34. **Bábolnai Gazdanapokon is részt vett a NAK.** Nem csak standdal – melyet a megyei szervezet kollégái és falugazdászai üzemeltettek tanácsokkal, termékbemutatókkal és nyereményjátékkal –, hanem aktív részvétellel a rendezvény szakmai előadásaiban és a szaktanácsadói ponton, minden releváns témában. Újdonságként itt debütált a gabona beltartalmi vizsgálati szolgáltatás, mindenki megtekinthette a gépet működés közben.

Alföldi Állattenyésztési Napok

Az Alföldi Állattenyésztési Napokon is központi helyen vett részt a kamara. A standon a megyei szervezet kollégái, szakértői és falugazdászai várták az érdeklődőket, jelen volt a gabona beltartalmi vizsgáló berendezés, valamint egy, a precíziós permetezési technológiát bemutató társkiállító is.

Pápai Expo és Agrárpiknik

A kamara saját szervezésű rendezvénye, melynek középpontjában évek óta az agrárium generációváltása áll. A koncepciót 2021-ben tovább közelítettük a fiatalabb célcsoporthoz, és két nagy koncerttel próbáltuk bevonni a látogatókat. A tematikus váltást a rendezvény arculata is követte: fesztivál jellegű, fiatalos elemekkel kialakított rendezvényterület fogadta a vendégeket. Az agráriumhoz köthető fiatalokat a kedvezményeken túl szakmai tartalommal vártuk, kerekasztal-beszélgetések és az első ízben bevezetett élő könyvtár is látogatható volt számukra. Utóbbi keretében az érdeklődők kötetlen beszélgetések keretében tapasztalt gyakorlati szakembereknek tehették fel kérdéseiket termékfeldolgozás, termelői együttműködés, biogazdálkodás és vidéki turizmus témában. A témák és szakemberek („élő szakkönyvek”) online katalógusban előzetesen bemutatásra kerültek, a katalógus segítségével az érdeklődők időpontot foglalhattak a beszélgetésre.

A rendezvényről készült kérdőív szerint a kiállítók is elégedettek voltak a szervezéssel.

Világkiállítás – One With Nature

A kamara a világkiállítás kísérő rendezvényein is képviseltette magát. A modern, környezettudatos standon a kamara szakértői és falugazdászai várták az érdeklődőket az OMÉK és a Fehova Plusz alatt.

Műhelynap az OMÉK-on

AZ OMÉK keretében a NAK részvételével került megtartásra a zöldség-gyümölcs ágazatról a hazai ellátási lánc tárgyban tartott műhelynap. Ennek során a fenntartható csomagolási technológiák, a zöldség-gyümölcs kiskereskedelem kihívásai, valamint a hazai gombafogyasztás eredményeinek bemutatása volt fókuszban, azzal a céllal, hogy olyan mezőgazdasági-élelmiszeripari értékláncok jöjjenek létre, melyek a környezeti fenntarthatóság, a gazdasági versenyképesség és a társadalmi-gazdasági egyensúly feltételeit teljesítik.

Termelők a közétkeztetésben rendezvény

A szintén az OMÉK keretében megrendezett, „Termelők a közétkeztetésben” rendezvény a lehetőségekről, valamint a kistermelők közétkeztetési iparágba történő bekapcsolódásáról szólt. A közétkeztetési rövid ellátási láncban a kistermelők és a közétkeztetők egymásra találásához több pozitív és követendő helyi, regionális kezdeményezés került a NAK által bemutatásra.

„Gazdálkodjunk okosan zöldfelületeinkkel!” rendezvénysorozat

2021-ben három helyszínen, közel 250 résztvevővel folytatódott a 2019-ben elkezdett díszkertészeti, zöldfelület-gazdálkodási rendezvénysorozat. A rendezvények célja volt a zöldfelületek megtartása, gyarapítása, állapotuk javítása, hazai termesztésű, klímaterelős növények előtérbe helyezése, valamint a díszkertész ágazat szereplőinek, a kertészmérnököknek és az önkormányzatoknak a szorosabb együttműködésre ösztönzése.

Élelmiszeripari rendezvények

Tagjaink felkéréseit teljesítve több alkalommal vettünk részt szakmai programokon, rendezvényeken, ahol szakértőként képviseltük az élelmiszer alágazatok érdekeit. A felkérések között a szakmai bírálat, a zsűrizés szerepelt legtöbbször, amelyek keretében például a TRADE Magazin kezdeményezésére és szervezésében az „Inno d’Or – Év Innovációja 2021” versenyen, a X. Szent István napi kenyerversenyen, az OMÉK Innovációs Nagydíján volt lehetőség szakmai álláspont alapján véleményt kifejezni a termékek értékelésében.

2021. október 2-án és 3-án második alkalommal rendezték meg Pakson a Spájsz elnevezésű helyi termék ünnepet, amelyre helyi termelőket és élelmiszer-előállítókat hívtak meg. A helyi termék ünnephez kapcsolatosan első alkalommal rendezték meg a Regionális Agrármarketing Konferenciát, amelynek főtámogatója a NAK Tolna megyei Igazgatósága volt. A rendezvényen elhangzott előadásunk célja a helyi termék előállítókkal, illetve kereskedőkkel történő könnyebb kapcsolatfelvétel és a kamarai élelmiszeripari cégeknek elérhető szolgáltatások és támogatások népszerűsítése volt.

Őszi pályaaorientációs programsorozat

2021 őszén a NAK ismételtén megrendezte az egy-egy napos őszi pályaaorientációs programsorozatát, amely minden megyére kiterjedően tovább népszerűsítette az agrárszakképzést.

A programsorozat keretein belül 2021. október és november között országosan 95 helyszínen közel 7000 résztvevő (általános iskolai tanuló, szülő, pedagógus) kapott betekintést 55 agrárszakképző intézmény, valamint 80 gazdálkodó életébe. A programnapok során elsősorban a megyei AM-fenntartású, agrár-szakképzésben érintett középiskolák és tangazdaságaik, a duális képzésben részt vevő mezőgazdasági és élelmiszeripari gazdálkodók, üzemek látogatása, valamint az agrárszakkák bemutatása valósult meg.

Online erdészeti rendezvénysorozat

A 2020. őszi hagyományteremtő szakmai tájékoztató fórunsorozat folytatásaként 2021-ben ismét megszervezésre került egy online erdészeti tájékoztató rendezvénysorozat. A kamara informatikai háttérének köszönhetően az egyes fórumokon elhangzó tájékoztató előadásokat nyilvános szakértői kerekasztal-beszélgetések követték, melyekhez a fórum online résztvevői is csatlakozhattak, s kifejtették véleményüket. Hat olyan aktuális témát tűztünk napirendre, melyekkel a rendezvények a tájékoztatás mellett az ágazati szakmai egyeztetés, illetve érdekérvényesítés eszközeiként is hozzájárulhattak az ágazat gazdálkodási feltételeinek javításához:

- Fapiac Magyarországon – helyzet, trendek; a fakeskedelem helyzete – kereskedői, erdőgazdálkodói szemmel.
- Fenntarthatóság és jegybanki politika – zöld szempontok az MNB monetáris politikai eszköztárában.
- A klímaváltozás erdészeti, erdőgazdálkodási vonatkozásai; az erdők egészségi állapota változó környezeti viszonyok között.
- ESZIR adatok elérhetősége gazdálkodók-szakirányítók által, elektronikus ügyintézés, erdészeti vonatkozású informatikai megoldások.
- Vadkár érvényesítése a gyakorlatban; vadhatás monitoring.
- Erdőgazdálkodókat érintő környezet- és természetvédelmi elvárások anyagi kompenzáciási lehetőségei.

A több száz online résztvevő mellett zajló események a szaktanácsadói és a szakirányítói képzési rendszerben is akkreditálásra kerültek.

I. REL EXPO

2021-ben először került megrendezésre a REL Expo, mely rövid ellátási lánc (REL) témában bemutatkozási, értékesítési, illetve információcsere lehetőséget biztosított a láncban résztvevőknek, szervezőknek, valamint a beszállítók és innovatív eszközöket biztosítók részére is, segítve az üzleti kapcsolatok kialakítását. Továbbá szakmai kérdésekben a hatóság és más szakmai szervezetek együttműködésében álltunk a résztvevők rendelkezésére.

Az expót követően, az év második felében **több alkalommal került sor REL témában szakmai műhelynapra**, ahol a REL együttműködések fejlődési lehetőségeiről és a szervezők átfogóbb felkészítéséről volt szó.

Műhelynap a falusi turizmus előmozdítása témában

A falusi turizmus előmozdítása volt a téma a NAK részvételével szervezett szakmai műhelynapon, mely a vidékfejlesztés fontos eszköze, egy speciális REL-tevékenység, amire folyamatosan növekszik a fogyasztók részéről az igény. Az ennek keretében működő vendégházak a falusi életmódhoz kapcsolódva kooperálnak a helyi kistermelőkkel, kézművesekkel, hogy színesen mutassák be a vidéki életet, hagyományokat. A falusi életmód és értékek bemutatása, a pihenés természetközeli módja hozzásegíti a falusi turizmust a dinamikus fejlődéshez.

Duális képzési rendszer

Szeptember és október között lezajlott „A duális képzési rendszer jogszerű fenntartása és a szakképzési hozzájárulás visszaigénylése” című országos szakmai előadássorozat és konzultáció. Ennek keretében a tanulószerveződéses és szakképzési munkaszerveződéses rendszer jogszerű fenntartásáról és a szakképzési hozzájárulás visszaigénylési lehetőségeiről szerveztünk megyei rendezvényeket. Az előadások során a résztvevők tájékoztatást kaptak a duális képzést érintő aktualitásokról, a szerződő felek jogairól és kötelezettségeiről, valamint könyvelési kérdéseket érintő elszámolási lehetőségekről

Új élelmiszerexport lehetőségek bemutatása

A NAK „Halal élelmiszerek nemzetközi piaca” címmel online fórumot tartott, ezzel is segítve az ezen piacra belépni kívánó élelmiszer-előállítókat és -feldolgozókat. A halal termékek iránti igény növekedése üzleti lehetőségeket kínál az élelmiszeripar számára. Az iszlám előírásoknak megfelelően gyártott termékek és szolgáltatások iránt világszerte nagy a kereslet. A világ népességének több mint ötöde muszlim, a vallás szigorú előírásokat támaszt az élelmiszerek terén. Azon élelmiszer-előállítóknak, -feldolgozóknak, -kereskedőknek, akik ezen irányba kívánják bővíteni piacukat, fontos megismerni a követelményeket, ami által e jelentős méretű célcsoporthoz számára is előállíthatnak, árusíthatnak élelmiszert.

Az online fórum betekintést nyújtott a halal piacba, a vonatkozó előírások világába, támpontokat adva a termékfejlesztéshez, a piacra bejutáshoz, érvényesüléshez. A program során bemutatásra kerül a kamara által kiadott „A halal-előírások” című kiadvány is.

Online fórum a kóser minősítés sajátosságairól

A Tel-Avivi Magyar Nagykövetség – a kamara támogatásával – 2021. május 4-én online fórumot szervezett, ahol az érdeklődő élelmiszeripari vállalkozások betekintést nyertek a kóser minősítés sajátosságaiba és a minősítéssel rendelkező termékek globális piaci lehetőségeibe.

A program során bemutatták a NAK által kiadott „A Kóserág előírásai” című kiadványt is, amiből az élelmiszeripari vállalkozások megismerhetik az általános kóser-előírásokat, azok történetét, a nemzetközi tanúsítási rendszereket, az állategészségügyi és állatvédelmi vonatkozásokat, valamint egyéb speciális követelményekről is tájékoztatást kaphatnak.

Innovációs lehetőségek megismerésének elősegítése

A korszerű vízgazdálkodási és termelési rendszerek megismertetése érdekében a NAK, Izrael budapesti nagykövetsége és a Külügyi és Külgazdasági Intézet online konferenciát tartott. Az „AgriData – Innovatív izraeli és magyar megoldások a mezőgazdasági termelésben” webinárium a magyar és az izraeli mezőgazdasági technológiák, jó gyakorlatok bemutatására fókuszált. A közel négyszázezer tagot képviselő NAK kiemelt célnak tekinti, hogy segítse az új, innovatív megoldások megismertetését és elterjedését a mezőgazdaságban. A rendezvény résztvevői betekintést nyerhettek olyan magyarországi és izraeli termelési, technológiai megoldásokba is, amelyek nemzetközi szinten is példaértékűek. Ezek olyan új szemléletet, megoldásokat hoznak az agráriumba, amelyek mind termelési, mind innovációs oldalról hasznosan szolgálhatják gazdálkodókat.

Innovatív megoldásokat is hozhat a gazdaságokba a nők szerepvállalása

A női gazdálkodóknak és az innovációnak Európa-szerte jelentős szerepe lehet a vidék megerősítésében. A kamara fontosnak tartja a hazai gazdálkodók előtt álló innovációs és technológiai kihívások, valamint az arra adott válaszok, jó gyakorlatok bemutatását, több programja révén is támogatja ezt. A COPA–COGECA – az Európai Gazdálkodók és Európai Mezőgazdasági Szervezetek uniós szintű érdekképviselője – által meghirdetett pályázatok hasznos tapasztalatokkal gyarapítják ezt az irányt. A szervezet által legutóbb kiírt Női Mezőgazdasági Termelők Innovációs Díjának döntőjébe egy magyar gazdálkodó is bejutott, ahogy az az elmúlt években is sikerült több honfitársunknak. A NAK ehhez kapcsolódóan tartott online fórumot „Az innováció szerepe a gazdálkodásban, különös tekintettel a női gazdálkodásra” címmel.

Kiadványok

A NAK közel 20 kiadványt jelentetett meg, egyebek mellett a klímaváltozás és a mezőgazdaság általános gazdasági és szabályozási környezetéről, az osztatlan közös tulajdon felszámolásáról, a fenntarthatóságról, a húsfogyasztással kapcsolatos tévhitek eloszlatásáról.

Szakmai kiadványok – 2021

A Kőerség előírásai

A halal előírások

A klímaváltozás és a mezőgazdaság általános gazdasági és szabályozási környezete

Az állattenyésztés és a klímaváltozás

A növénytermesztés és a klímaváltozás

Szennyvíziszap, iszapkomposzt, termékkomposzt termőföldön történő felhasználása

Ültessük gyakorlatba a fenntarthatóságot!

Tanulmányok a ketreces állattartásról I.

Tanulmányok a ketreces állattartásról II.

Tanulmányok a ketreces állattartásról III.

Tanulmányok a ketreces állattartásról IV.

Osztatlan közös tulajdon felszámolása

**European Livestock Voice kampány:
Meat the facts II.**

**European Livestock Voice Kampány:
Meat the facts III.**

**AKG kézikönyv a támogatási kérelem
benyújtásához**

**Ökológiai gazdálkodás - Kézikönyv
a támogatási kérelem benyújtásához**

**European Livestock Voice kampány:
Meat the facts IV.**

**European Livestock Voice Kampány:
Meat the facts V.**

Szőlő- és gyümölcsfélék növényvédelme

**European livestock voice kampány:
Meat the facts I.**

A NAK erdészeti témában készülő kiadványai

2021-ben erdészeti témában a következő kiadványokat adtuk ki, illetve van folyamatban a kiadásuk:

- Az erdőkezelés jogi, szervezeti kérdéseiről, az erdőkezelési szerződés ajánlott tartalmáról szóló általános tájékoztatás,
- Erdőértékszámítás,
- A már korábban elkészült, csak online formában elérhető Fajtajegyzék is nyomtatásra kerül.

Helyi termék szerepe a hazai fogyasztásban kézikönyv

Előkészítésre került a 2022-ben megjelenő, Helyi termék szerepe a hazai fogyasztásban kézikönyv. Ebben a 2021-ben bekövetkezett jogszabályi változások, valamint a termelői piac és más közvetlen értékesítésben rejlő lehetőségek kiaknázását célzó együttműködések kerülnek bemutatásra. Továbbá a helyi élelmiszerellátás alapjait – melynek egyszerre van gazdasági, környezetvédelmi, egészségügyi és szociális hozadéka – bemutatva kitérünk a védjegyekre, az élelmiszer-jelölésre és a közétkeztetésre is.

Vízgazdálkodáshoz kapcsolódó útmutatók készítése

Az év végére számos útmutatót készítettünk, annak érdekében, hogy tagjaink el tudjanak igazodni mind a hazai, mind az uniós szabályozási környezetben, valamint támogatási lehetőségekben:

- [Öntözési közösségeket támogató hazai és uniós ösztönzők](#)
- [Tájékoztató az öntözés-engedélyezésben résztvevő intézményi háttérrel](#)
- [Útmutató az öntözéssel kapcsolatos vízjogi engedélyezési eljárásról](#)
- [Útmutató a mezőgazdasági vízhasznosítási időnyről](#)
- [Útmutató az öntözéses szolgálat megalapításához](#)
- [Útmutató a mezőgazdasági vízdíjakról](#)
- [Útmutató az öntözésre alkalmas hazai vízkészletekről](#)
- [Útmutató a bejelentéshez kötött rendkívüli öntözésről](#)
- [Mi a különbség az aszály és a vízhiány között](#)
- [Kutak engedélyezésével kapcsolatos kiadvány](#)
- [Útmutató az engedélytípusokról a felszíni vizek esetében](#)

Agrárszakma Iránytű kiadvány

Tekintettel arra, hogy a középfokú iskolákba való jelentkezés – ami a pályorientáció vonatkozásában kiemelt jelentőséggel bír – határideje 2021. évben február 19-e volt, 2021 vonatkozásában a NAK képzéssel kapcsolatos teendőit is leginkább ez határozta meg. **A kamara az előkészítés jegyében 2020 decemberében megjelentette az új szakmajegyzéknek megfelelő, "Agrárszakma iránytű" című, agrárszakmákat bemutató kiadványát.**

Szőlő- és gyümölcsfélék növényvédelme című kiadvány

2021-ben megjelent a színes képekkel, magyarázó ábrákkal ellátott Szőlő- és gyümölcsfélék növényvédelme című füzetünk, melyben aktuális növényvédelmi problémákra is felhívjuk a figyelmet. A kiadvány a hobbikertészek és a növényvédelemben jártas szakemberek számára egyaránt hasznos és izgalmas olvasmánnyal ad betekintést a növényvédelem rejtelseibe. A füzetben tematikusan, fejlettségi fázisokként, képekkel szemléltetve mutatja be a mechanikai, biológiai és kémiai növényvédelmi teendőket, és javaslatokat tesz, hogy honnan szerezhetünk még további hasznos információkat.

Az információáramlás hatékonyságának biztosítása érdekében kiadványok vonatkozásában a szaktanácsadóknak és a falugazdászoknak számos esetben személyes, illetve online képzéseket tartottunk.

NAK SZOLGÁLTATÁSOK

Agrárszolgáltatások

A NAK mintegy öt évre visszanyúlóan fejleszt különböző agrárszakmai szolgáltatásokat. Ezek igénybevételével a kamarai tagok a falugazdász-hálózaton keresztül közvetlen segítségnyújtásban részesülhetnek, vagy közvetített szakmai támogatásokat kaphatnak gazdaságuk operatív működéséhez, ezzel is csökkentve a mindennapi ügyintézés és az adminisztrációs teendők erőforrásigényét.

Laboratóriumi vizsgálatok

A mezőgazdaság alapja a termőföld, ezért kiemelkedő fontosságú, hogy a gazdálkodók ismerjék termőhelyük tulajdonságait és erre alapozottan okszerű tápanyag-gazdálkodást folytassanak. A NAK 2019. év vége óta országos szinten működő laboratóriumi talajvizsgálat szolgáltatása a gazdálkodók számára feltárja a talaj tápanyag-ellátottságát, az adatok alapján az igénylők tápanyag-gazdálkodási tervet készíttethetnek.

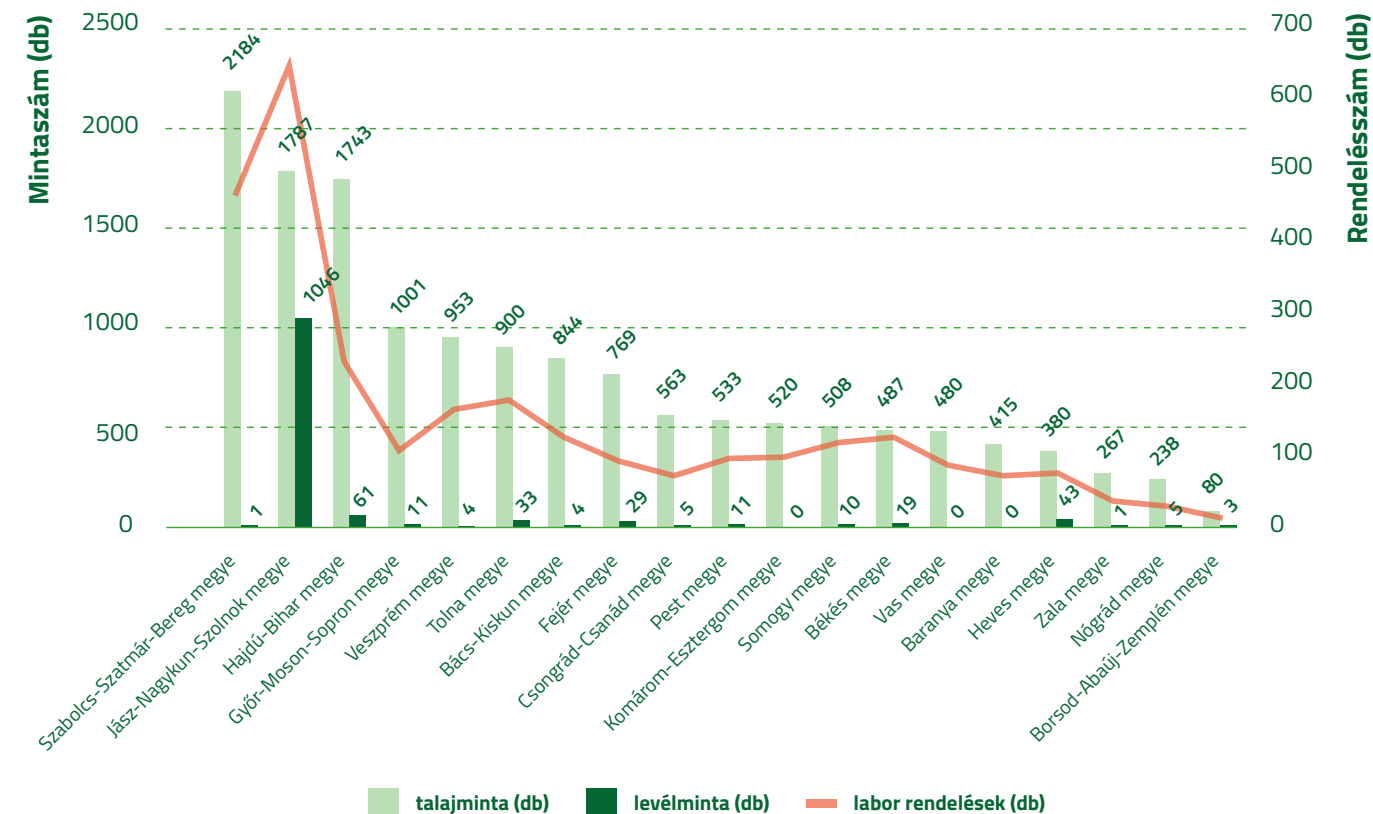
A szolgáltatás teljesítési adatai:

Év	Aktivitást végző szervezet	Feladatellátó falugazdászok száma	Megrendelések száma (db)	Talajminták száma (db)	Levélminták száma (db)
2018*	NAK Nonprofit Kft.	14	154	643	0
2019**	NAK Nonprofit Kft.	25	560	2 613	0
2020	NAK	355	4 523	24 578	1 447
2021	NAK	296	2 838	14 652	1 286

*Pilot projekt indulása 2018.02.28. **NAK Nonprofit Kft.

A megrendelések és talajminták számai elmaradnak a 2020. évi teljesítésektől, de a 2015/2016. évi AKG/ÖKO pályázatok öt évre szóló laborvizsgálatainak lejárt, valamint az újabb három évre kiírt pályázati lehetőségekben foglalt kötelezettségek remélhetően ismét felfelé ívelő tendenciát adnak a szolgáltatásnak.

Laborvizsgálati teljesítési adatok megyei bontásban:

Tápanyag-gazdálkodási terv készítése

A kamara falugazdászai által elkészített, az inputpiactól szakmailag független tápanyag-gazdálkodási terv objektív javaslatot tesz az adott terület tápanyagkezelésére, és megadja, hogy mennyi az a tápanyagmennyiség, amelyet célszerű kijuttatni az optimális termés eléréséhez. A tápterv alapján meghatározható, hogy mely tápelemek kijuttatásával lehet a legkisebb költséggel terméshozam-növekedést elérni, elkerülendő a felesleges műtrágyaszórást vagy éppen az alultrágyázást.

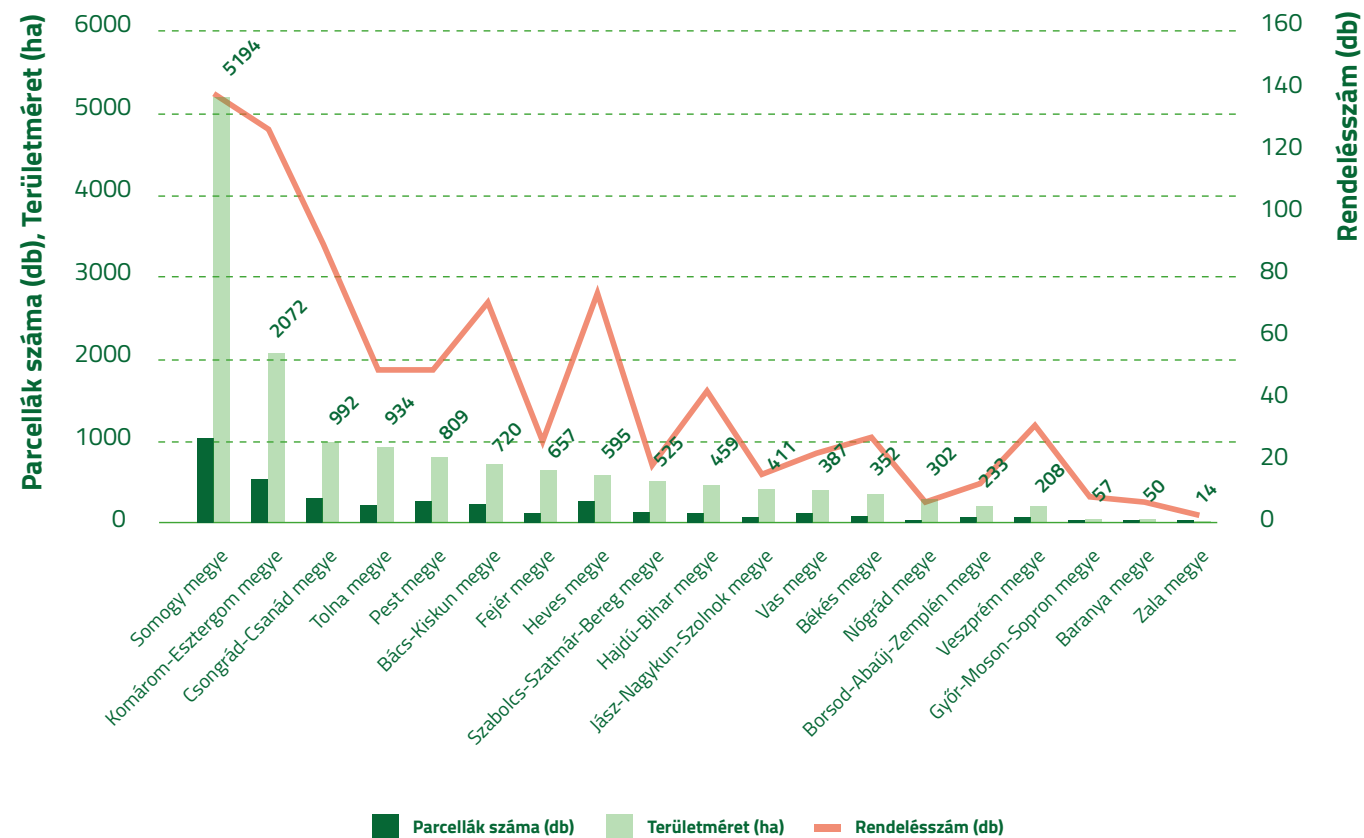
A szolgáltatás teljesítési adatai:

Év	Aktivitást végző szervezet	TGT készítő falugazdászok száma	Megrendelések száma (db)	Parcellák száma (db)	Összes terület méret (ha)
2017	NAK Nonprofit Kft.	77	1433	6707	25515
2018	NAK Nonprofit Kft.	56	1244	6402	24403
2019*	NAK Nonprofit Kft.	50	931	4947	21254
2020	NAK	198	1143	5215	21091
2021	NAK	126	833	3869	14975

*Agrárszolgáltató Nonprofit Kft + NAK

A tápanyag-gazdálkodási terv készítés (TGT) szolgáltatás 2015 óta országos kiterjesztéssel, sikeresen üzemel, a falugazdász kollégák közvetlen bevonásával. Bár a 2021. évi teljesítési adatok elmaradnak a megelőző évitől, a gazdálkodóktól és az ügyintézői hálózattól érkezett visszajelzések alapján továbbra is van létjogosultsága a szolgáltatásnak.

TGT teljesítési adatok megyei bontásban:

A táptervkészítő szoftvert – az őszi és a tavaszi kijuttatási időszakokra vonatkozóan – műtrágyaféleségek kiválasztásának lehetőségével bővítettük. A hatóanyagok számításán felül az öt fő szántóföldi növényfaj (búza, árpa, repce, kukorica, napraforgó) esetében általános, szöveges kijuttatási javaslatot is kézhez kapnak a gazdálkodók. A fejlesztés keretében beillesztett tartalmi elemek abban a tekintetben is relevánsnak tekinthetők, hogy megfelelnek a megújuló energia előállítására szolgáló biomassza fenntartható termesztésére vonatkozó egyes szabályokról szóló 34/2021. (X. 6.) AM rendelet feltételeinek.

MOL – NAK üzemanyagkártya program

Az okszerű gazdálkodáshoz nyújtott szolgáltatásokon túlmenően – a NAK – MOL Partner-kártya programban való együttműködésre kötött megállapodás értelmében – **a kamara által a tagok különböző kedvezményre jogosító üzemanyagkártyákat igényelhetnek, amelyek felhasználása által csökkenthetők a gazdálkodásukban és a privát célra felhasznált üzemanyag vásárlására fordított kiadásai.**

2021-ben több mint 19,7 millió liter üzemanyagot tankoltak kedvezményesen a gazdálkodók, amely mennyiségen összességében kb. 153 millió forint megtakarítást realizáltak.

A kizárólag magánszemélyek részére szóló PARTNER üzemanyag-kártya 2021. április-október időszakra meghirdetett igénylési szüneteltetését követően a MOL 2021. december elején felmondta az erre a kártyatípusra vonatkozó közvetítői szerződést, ennek értelmében 2022. január 9-i hatállyal megszűnt a kamara erre a típusra irányuló közvetítői szerepköre. **A lejárt érvényességű dolgozói és tagi plastikkártyákat a MOL MOVE applikáció váltotta fel.**

A MOL által bejelentett változás nem érinti az adószámmal rendelkezők által igényelhető **GOLD EUROPE / HUNGARY és PREPAID üzemanyag-kártyákat, így ezen típusokat továbbra is közvetítheti a kamara.**

Gabona beltartalmi vizsgálat

2021 augusztusától teszt jelleggel bevezetésre került egy új kamarai szolgáltatás, amely különböző termények beltartalmi vizsgálatát teszi lehetővé. A szolgáltatást a rendelkezésre álló kapacitásig a NAK tagok ingyenesen vehették igénybe.

A gabonavizsgáló gép egy mobil eszköz, a szolgáltatás fellendítése érdekében több rendezvényre is eljuttattuk a 2021-es évben. Ilyenek voltak a Bábolnai Gazdanapok, a Pápai Agrárexpo, a Hódmezővásárhelyi Állattenyésztési Napok, illetve az OMÉK, ahol azonnali helyszíni vizsgálatok elvégzésére is volt lehetőség.

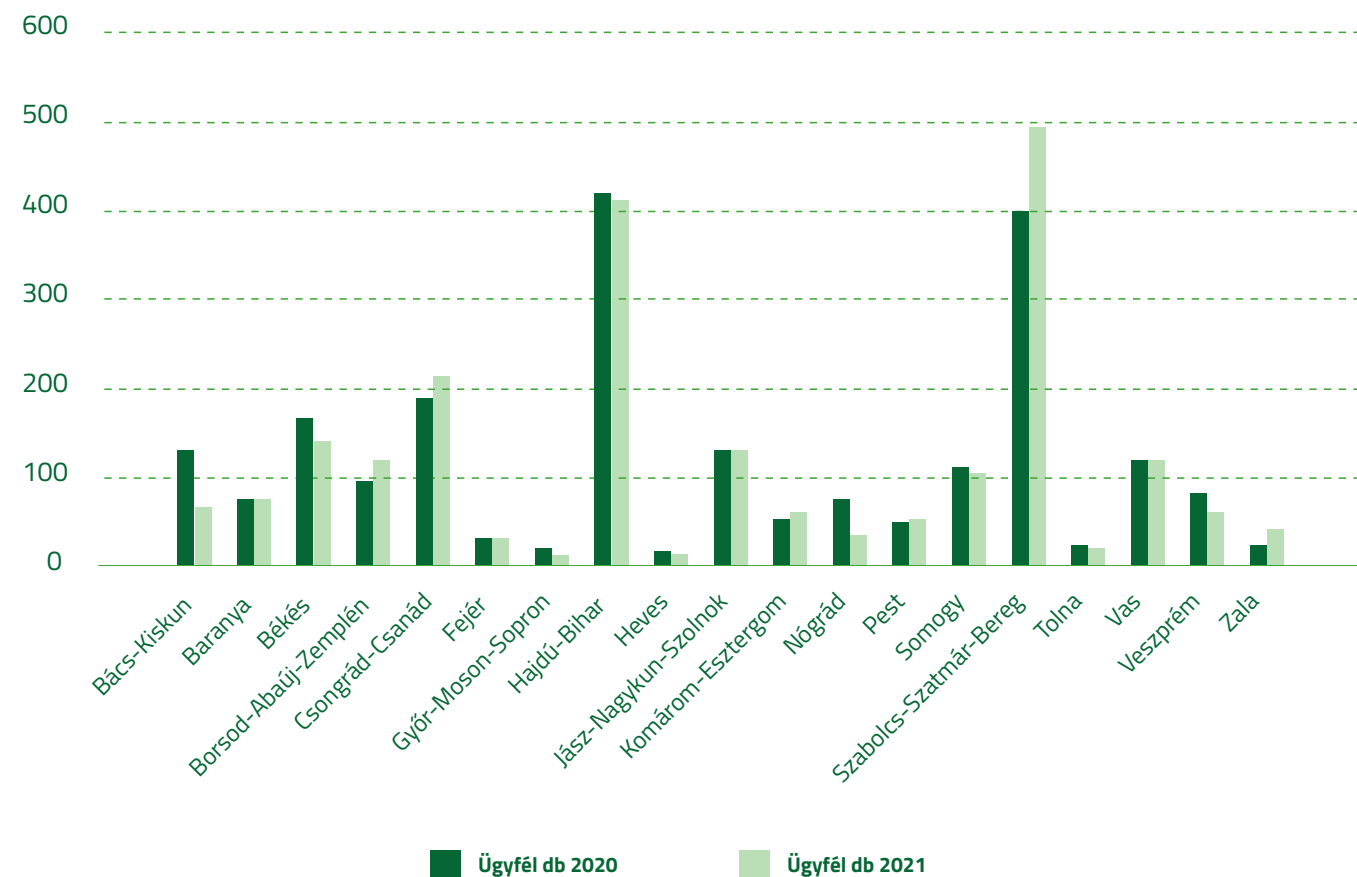
Biztosítás

Személyi feltételek

A NAK Biztosításközvetítő Kft. több mint száz megyei kollégával áll szerződésben. A biztosításközvetítői tevékenységet elősorban falugazdászok és körzetvezetők végzik, de foglalkoznak a tevékenységgel képzési, földügyi, élelmiszeripari, vidékfejlesztési referensek is.

A NAK Biztosításközvetítő Kft. mind a négy, Magyarországon mezőgazdasági biztosítással foglalkozó biztosítótársasággal szerződéses kapcsolatban van, valamint partnereink között szerepel három hazai növénybiztosító egyesület is.

Összesen 2230 ügyfél számára készítették kollégáink növénybiztosítási szerződést.

Felnőttképzés

A 2021. évben is folytatódtak az „Agrárgazdasági képzések és felkészítő tréningek” pályázat (VP1-1.1.1-17) kötelező és választható képzései, valamint a 80 órás növényvédelmi képzések.

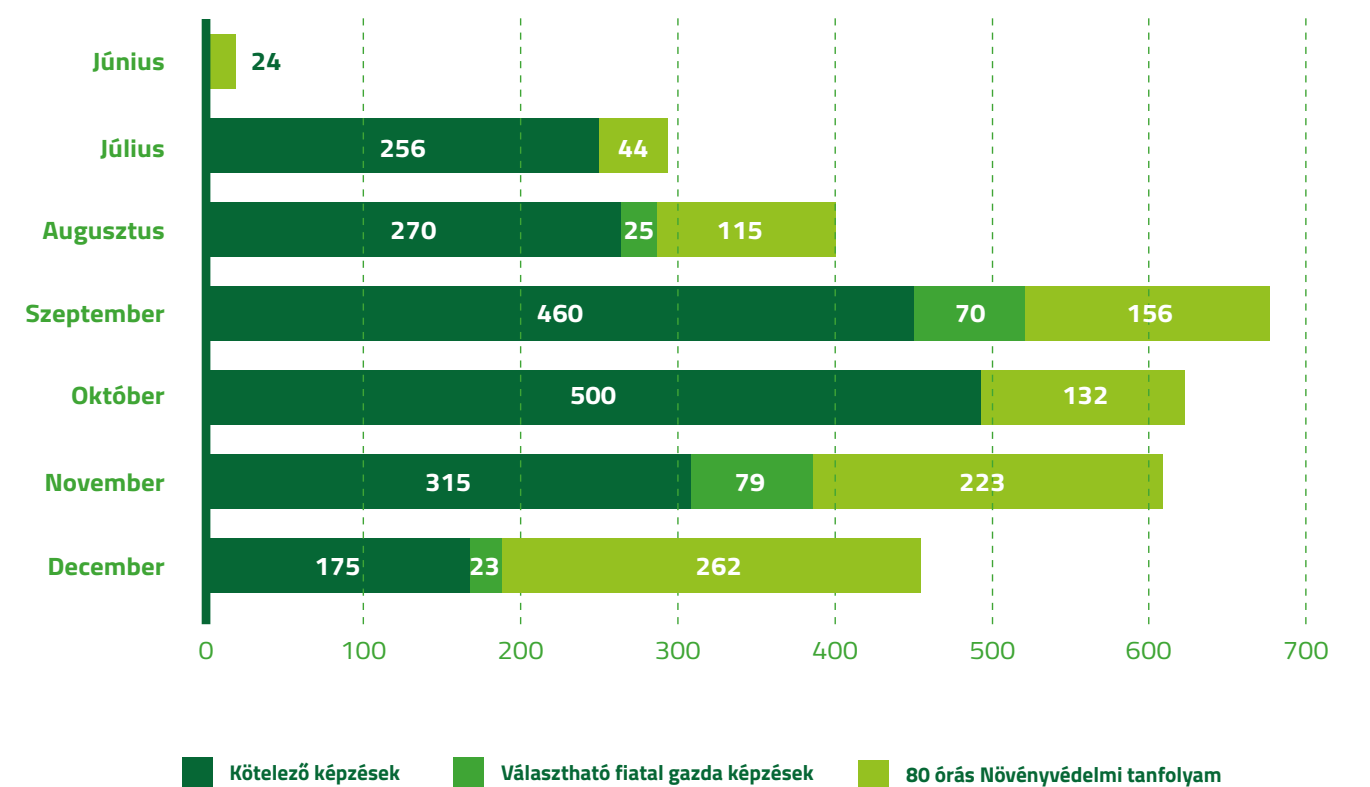
2021. év végéig összesen **688 képzést bonyolítottunk le** és **21 161 tanúsítványt adtunk ki** a gazdák részére kötelező és választható képzéseken. A **80 órás képzésekből** ezen időszak alatt **138 tanfolyam során 4305 tanúsítványt.**

Országosan, megyénként szervezzük és bonyolítjuk a kötelező és a választható képzéseinket.

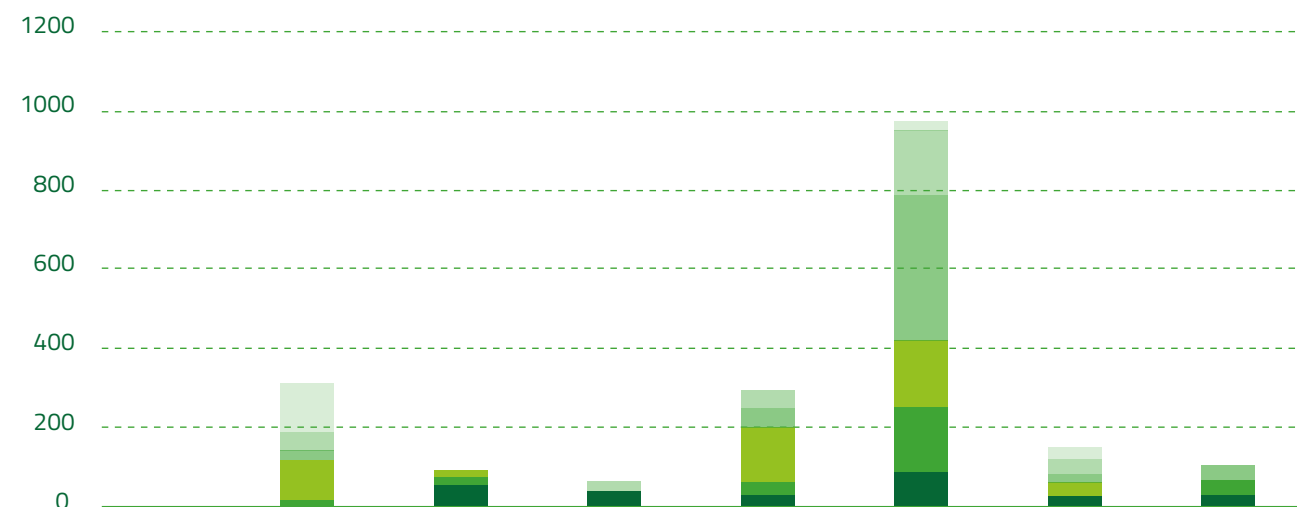
A kötelező és választható képzéseket összesen 170 helyszínen, 121 oktatóval, a hatósági képzéseket pedig 86 helyszínen, 124 oktatóval valósítottuk meg.

2021-ben az előzetesen tervezettől eltérően kevesebb kontaktórás képzést tudtunk megtartani a koronavírus okozta járványhelyzetben, mivel 2021 első félévében a gazdatársadalom, valamint oktatóink és a munkatársaink védelme érdekében nem szerveztünk képzéseket. Ebből következik, hogy 2021 második féléves adatok tükrözik a 2021. év képzési eredményeit, melyeket az alábbi ábrákon számokban és grafikonokon mutatunk be.

Képzettek száma (2021. év, havi bontásban)

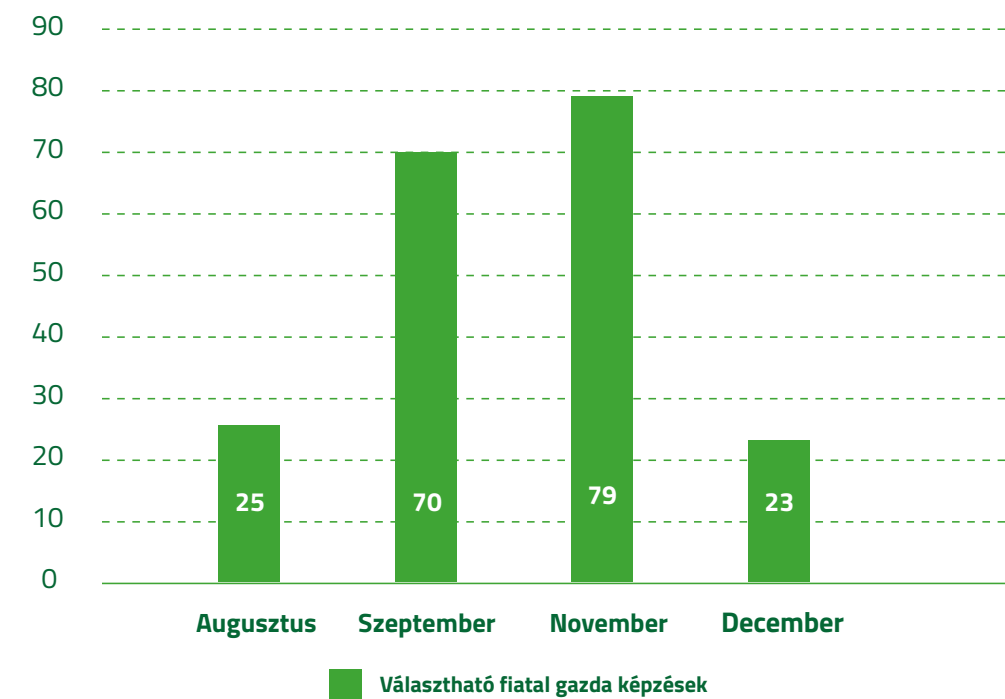

A képzéseinken végzetek létszáma 2021. évben: összesített létszám, képzéstípusonként részletezve

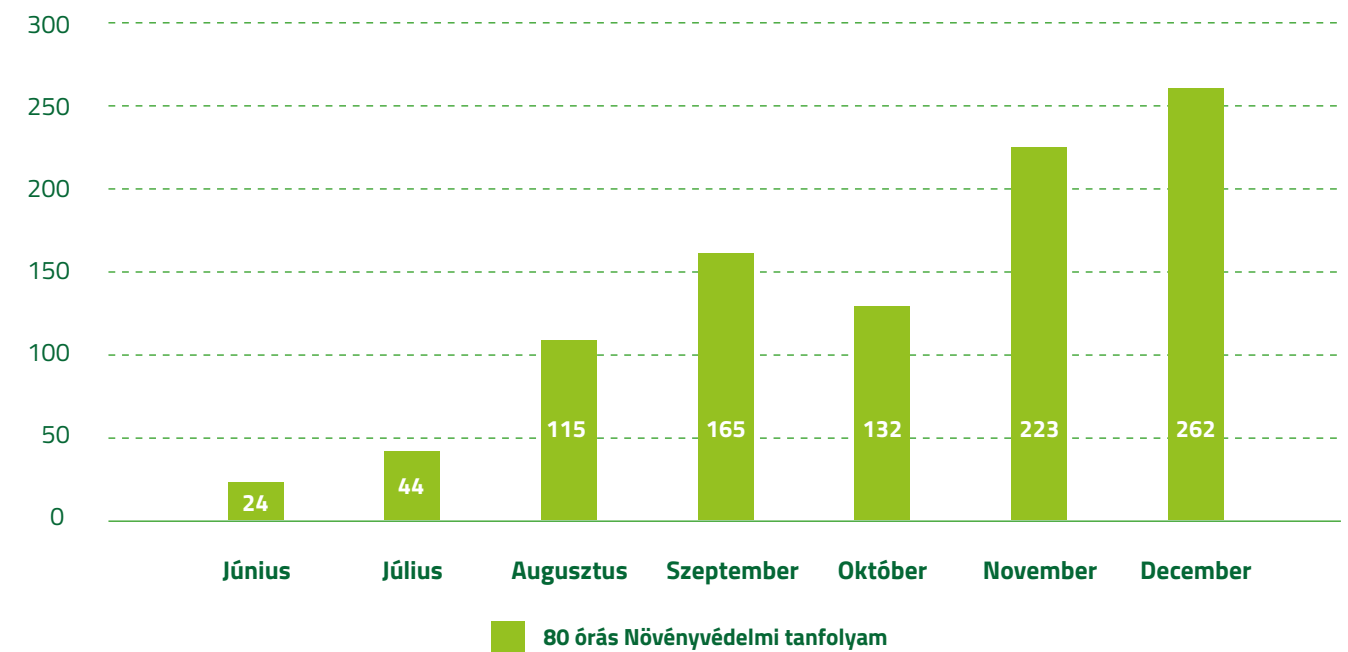

	AKG	Fiatal Gazda	Mg. kisüzem	Nat. Erdő	Nat. Gyp	Öko	EKV
December	124	0	0	0	23	28	0
November	45	0	25	44	162	39	0
Október	25	0	0	47	367	22	39
Szeptember	102	17	0	139	168	34	0
Augusztus	14	22	0	34	161	0	39
Július	0	52	37	26	91	24	26
Június	0	0	0	0	0	0	0

A kötelezően előírt képzéseken végzettek létszáma 2021. évben: összesített létszám, képzéstípusonként részletezve

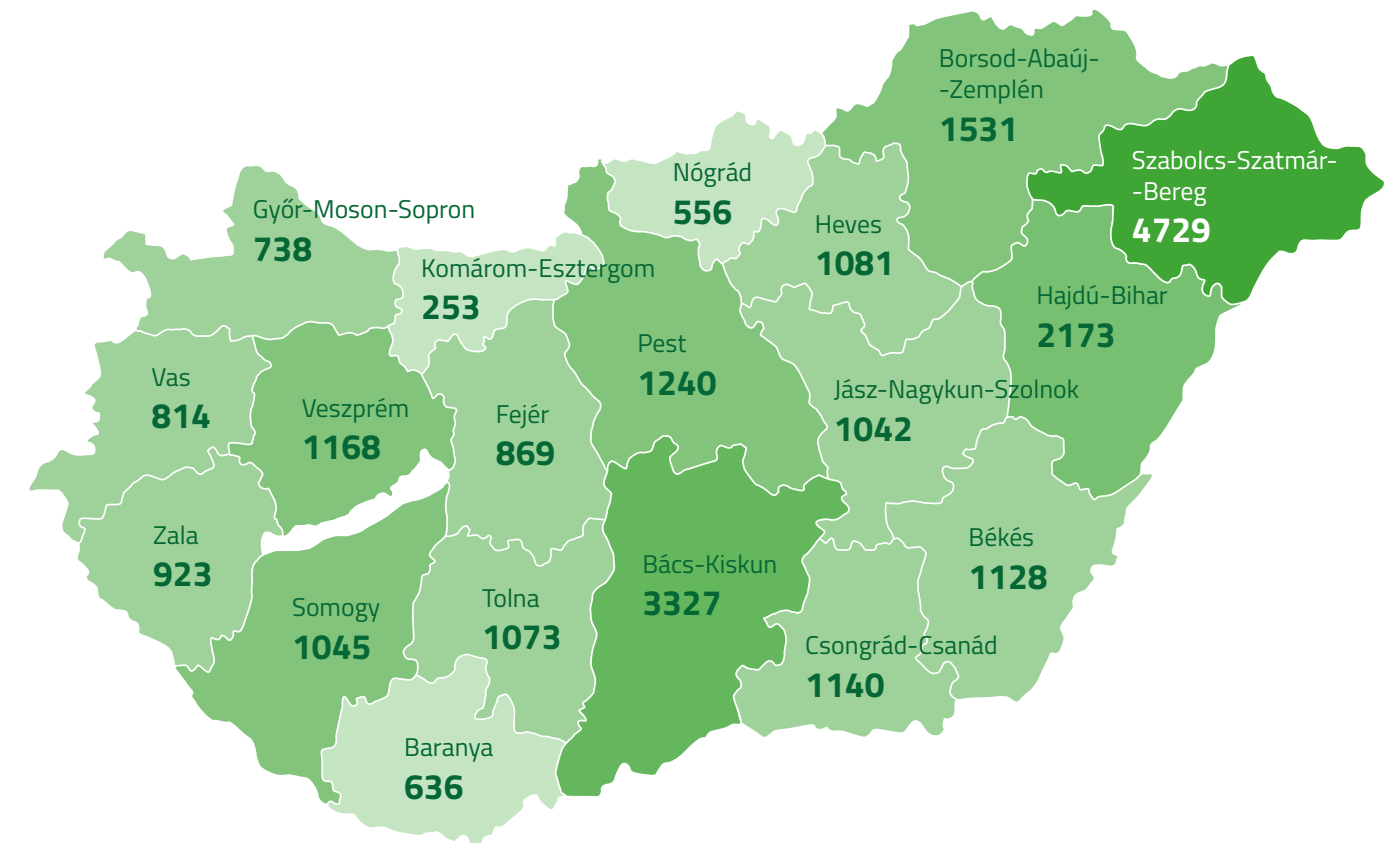

A választható, fiatal gazdáknak biztosított képzéseken végzettek létszáma 2021. évben: összesített létszám

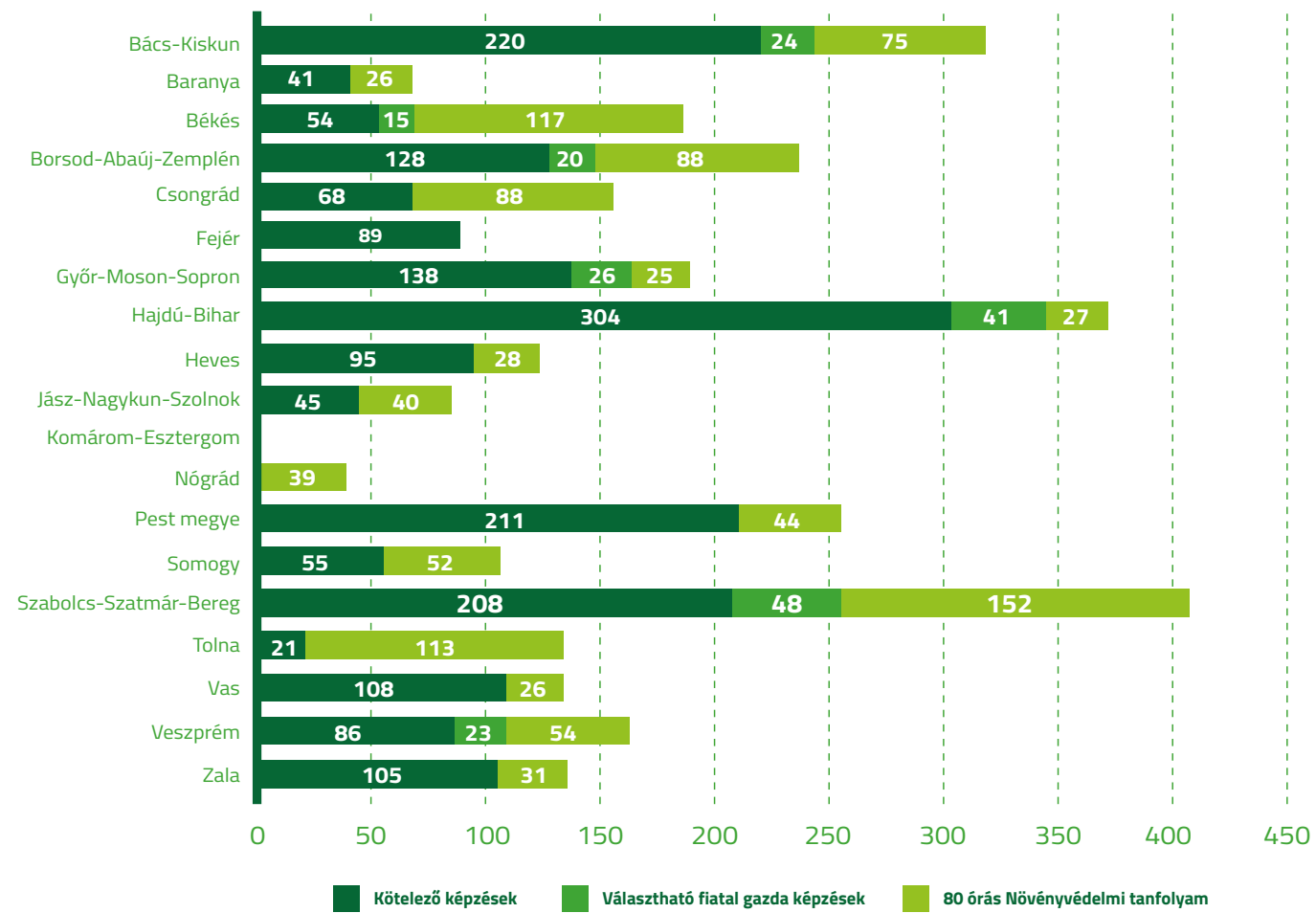

A hatósági, 80 órás növényvédelmi tanfolyamon végzettek létszáma 2021. évben: országosan összesített létszám

Képzettek száma megyénként 2019-2021

Képzéseken végzettek létszáma 2021. évben megyei bontásban

JOGSZABÁLYOK

A családi gazdaságok reformja

2021. január 1-jén hatályba lépett a családi gazdaságokról szóló (2020. évi CXXIII.) törvény. A jogszabály a NAK kezdeményezésére született meg, és annak kidolgozása jelentős összefogás eredménye – mind a gazdálkodókkal, mind a jogalkotásban részt vevő minisztériumokkal.

A törvény a 21. századi elvárásoknak megfelelő működési és adózási környezetet teremt, elősegítve az agrár- és élelmiszeripari gazdaságok fejlődését, fejlesztését, valamint a generációváltást, mindeközben csökkentve az adminisztrációs terheket.

A jogszabály elsődleges célja, hogy a családoknak lehetősége legyen a saját méretükhöz leginkább igazodó működési forma kiválasztására, ezzel együtt életszerűbb működés kialakítására, a korábban sokszor túlságosan bonyolultnak, átláthatatlannak tűnő rendszer helyett. A családi gazdaságok fontos szerepet töltenek be a vidéki munkahelyek létrehozásában és megtartásában, a hagyományok és a kulturális örökség megőrzésében is. Jelentőségük elvitathatatlan, így a működésük támogatása is elengedhetetlen.

A törvény eredményeképpen három szervezeti forma mentén rendeződik a családi gazdaságok szabályozása, melyek az őstermelők, az őstermelők családi gazdaságai, valamint a családi mezőgazdasági társaságok. A működési formákhoz pedig minden eddignél kedvezőbb adózási környezetet és a földforgalmi törvényben rögzített elővásárlási és előhaszonbérleti ranghelyeket is biztosított a jogalkotó, az ágazatban tevékenykedők versenyképességének biztosítása érdekében.

2021-ben a NAK azon dolgozott, hogy az érintettek számára megkönnyítsük az átmenetet, és azt érthetőbbé tegyük. Az év során több mint 115 ezer ügyintézéssel segítettük a falugazdáink révén is a törvény adta lehetőségek kihasználását.

A falugazdászok nemcsak a gazdálkodási formák nyilvántartásával kapcsolatos hatósági ügyek intézésében segítették a gazdálkodókat, hanem az új működési formák sajátosságainak megismerését is biztosították. Segítették továbbá azoknak az egyéni vállalkozóknak a döntését, akiknek mérlegelniük kellett, hogy továbbra is vállalkozók maradnak, vagy inkább őstermelőként dolgoznak tovább. Nagyobb részben a falugazdászok segítségével születtek meg azok a családi gazdasági szerződések, amelyeket a korábban közös őstermelői igazolvánnyal gazdálkodó őstermelőknek be kellett nyújtaniuk.

Az év során a NAK folyamatosan egyeztetett a törvénnyel érintett gazdálkodókkal, döntéshozókkal, annak érdekében, hogy a könnyebb alkalmazhatósághoz szükséges finomhangolások, módosítások megtörténhessenek.

Osztatlan közös tulajdon megszüntetése

2021. január 1-jén lépett hatályba a NAK közreműködésével kialakított, „földeken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolásáról és a földnek minősülő ingatlanok jogosultjai adatainak ingatlan-nyilvántartási rendezéséről” szóló 2020. évi LXXI. törvény. Azonban a koronavírus kapcsán elrendelt veszélyhelyzet meghosszabbítása következtében az eljárások csak később indulhattak meg.

A törvény könnyebb megértése érdekében a NAK márciusban a törvényről szóló kiadványt jelentetett meg (ami a változások következtében augusztusban módosításra került). Továbbá bármilyen felmerülő kérdés esetén a NAK kollégái egész évben rendelkezésre álltak, és segítették az eligazodást az osztatlan közös tulajdon megszüntetésre irányuló eljárásokban, valamint több esetben személyesen prezentáltuk a törvény szabályait.

Az egyes agrártárgyú törvények módosításáról

2021-ben több olyan törvénymódosítás is történt, ami az agrárumhoz kapcsolódó különböző jogszabályokat érintette. Ezek a változtatások több esetben – a kamarai tagok kívánságait közvetítve – **a NAK javaslata alapján kerültek bevezetésre, illetve minden esetben a gazdálkodók érdekeit szem előtt tartva véleményeztük a bevezetésre kerülő új előírásokat, melynek következtében:**

- Csökkenhet az egyéni vállalkozóból őstermelővé alakuló gazdálkodók átalakulásához kapcsolódó adóteher.
- Gyorsabbá válhat a földügyi szerződések vizsgálatának folyamata azzal, hogy az elővásárlási és előhaszonbérleti jog gyakorlása vonatkozásában a hatósági eljárás megindítására már a közzétételt megelőzően sor kerülhet.
- A haszonbérleti díjak meghatározása vonatkozásában vizsgálati szempontok kerülhetnek bevezetésre, amiket a NAK vizsgálhat: a szerződés megtagadási oka, ha aránytalan a haszonbérleti díj.
- Kikerült az őstermelők kiegészítő tevékenységének fogalma alól a termelési tényezők értékesítésének és hasznosításának tevékenysége, így az érintettek nem esnek el az őstermelői adózás kedvezményeitől.

Egyéni vállalkozók adózása

A NAK által korábbiakban többször is jelzett kérdéskör került 2021-ben szabályozásra, aminek értelmében az agráriumban tevékenykedő egyéni vállalkozók adózási szempontból az őstermelőkkel azonos elbírálás alá kerülnek. A módosítás által az érintettek jelentős kedvezményben részesülnek.

Módosult a nitrátrendelet

Több éves egyeztetés követően a NAK elérte, hogy a gazdálkodók számára kedvezően módosuljon a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008.(IV.29.) FVM rendelet.

Elfogadták a gazdaságok átadását elősegítő törvényt

Elfogadásra került az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLI. törvény, amelynek kidolgozásában a NAK is jelentős szerepet vállalt. Az új jogszabály értelmében lehetőség nyílt a gazdaság egységben történő átadására, a gazdasághoz kapcsolódó összes elem (a föld, egyéb ingatlanok, ingó dolgok, vagyon értékű jogok, társasági részesedések) átadására egyetlen – a gazdaságot átadni kívánó és a gazdaságot átvenni kívánó fél között létrejött – szerződésben, ez a gazdaságátadási szerződés.

NAK által közzétett jogértelmezések

2021-ben két olyan, a magyar agráriumot érintő bírói határozat is kiadásra került, amely határozatokat a gazdákra kifejtett hatásuk vonatkozásában a NAK értelmezte, és közzétette a jogértelmezését.

A Kúria 7/2021. Polgári jogegységi határozata

A NAK a Kúria júliusban kiadott jogegységi határozatát úgy értelmezte, hogy azon földműveseknek is lehetőségük van a haszonbérleti díj módosítására – valamint ehhez kapcsolódóan végső soron a haszonbérleti szerződés esetleges felmondására –, akik a „Földet a gazdáknak!” program keretében 2016. január 6-án vagy azt követően úgy szereztek földet, hogy a földön a régi Ptk. hatálya alatt született haszonbérleti szerződés van életben.

Az Alkotmánybíróság határozata a volt haszonbérlő meghatározása vonatkozásában

Az alkotmánybíróság a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (Földforgalmi tv.) 47. § (1) bekezdése „közvetlenül” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány vonatkozásában megállapította, hogy a hatályos törvényszöveg értelmében „a volt haszonbérlőt a haszonbérleti jogviszonya jogszerű megszűnését követően is megilleti az előhaszonbérleti jog akkor, ha azt már a megelőző haszonbérleti jogviszonya idején is jogszerűen gyakorolta, de a joggyakorlása rajta kívül álló, neki fel nem róható okból nem vezetett eredményre”, aminek értelmében a „közvetlenül” szövegrésze alaptörvény-ellenességének megállapítására, megsemmisítésére és alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezést elutasította.

Modern agrár érdekképviselő

A mezőgazdaságban is egyre nagyobb teret nyer a digitalizáció, ami elengedhetetlen az ágazat szereplőinek versenyképességéhez. **A NAK a hazai agrárgazdaság szereplőinek képviselőjeként a digitalizáció terén is támogatja tagjait,** és NAK TechLab programjával eredményesen dolgozik az innovatív megoldások agráriumba csatornázásán. A NAK TechLab célja, hogy segítse a magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar szerkezetváltását, az agrárium modernizációját, illetve hogy az agrárszektor felfedezze, megismerje és alkalmazza az innovatív megoldásokat.

A kamara agrár startup programja egyedülálló kezdeményezés – Magyarországon egyetlen szervezetként komplexen támogatja az agrár startupokat és azok fejlesztését. A program hatására olyan agrár startup ökoszisztéma alakult ki, amely egyedülállóan hozza össze a nagyvállalatokat, a fiatal fejlesztőket, az agrárszakembereket.

A NAK TechLab módszertanának lényege, hogy a kamarával kapcsolatban álló vállalatok, gazdálkodók révén összegyűjti az agrárium legégetőbb problémáit, erre pedig startup megoldásokat toboroz, melyeket agrárszakmai és üzleti mentorálással karöltve segít piacra.

A program egyik fő célkitűzése, hogy a gazdálkodók minél hamarabb több olyan digitális megoldással és új típusú fejlesztésekkel találkozzanak, melyek növelik a hatékonyságukat.

Eredmények

- 50+ startup vállalkozás fejlesztése – az agrárium digitális szintjének növelése
- 300+ egyetemi hallgató elérése – a szektor népszerűsítése a fiatalok körében
- +1 milliárd forint – kockázati tőke az agrár startupoknak befektetői partnereink által

A NAK TechLab eredményeit és a hazai agrár technológiai trendeket 2021 novemberében a kamara a nagy sikerű Agtech Summit eseményen mutatta be. A technológiai újdonságokra és a jövő agráriumára fókuszáló rendezvényen több száz látogató vett részt és kapott információt a legfontosabb agrártechnológiai startupok fejlesztéseiről, közelebb kerülve így azokhoz a megoldásokhoz, melyeket a kamara is támogat. A NAK startup programja közel hároméves eredményeinek bemutatásán túl az eseményre ellátogatók szakmai előadásokból tájékozódhattak az agrárium jövőjét formáló törekvésekről.

TAGJAINK SZOLGÁLATÁBAN

Falugazdász-hálózat

Tagságunk magas színvonalú kiszolgálása érdekében végzi munkáját több mint 600 fős falugazdász-hálózatunk, országszerte 1700 ügyfélfogadási ponton. A falugazdászok közvetlen jelenlétükkel és naprakész információkkal segítik tagjaink tájékozódását, ügyintézését és a rendelkezésre álló támogatások hatékony lehívását is.

Tevékenységük eredményeképpen 2021-ben az egységes támogatási kérelmek közel hetven százalékát – 111 828 kérelmet – a kamarai falugazdászok adták be. A magasan kvalifikált és az adminisztratív teendőikben is évtizedes tapasztalattal rendelkező szakemberek munkájának köszönhetően a kamarai közreműködéssel beadott kérelmek minősége kapcsán elmondható, hogy azok megközelítőleg 3 százalékánál volt csak szükség adategyeztetésre.

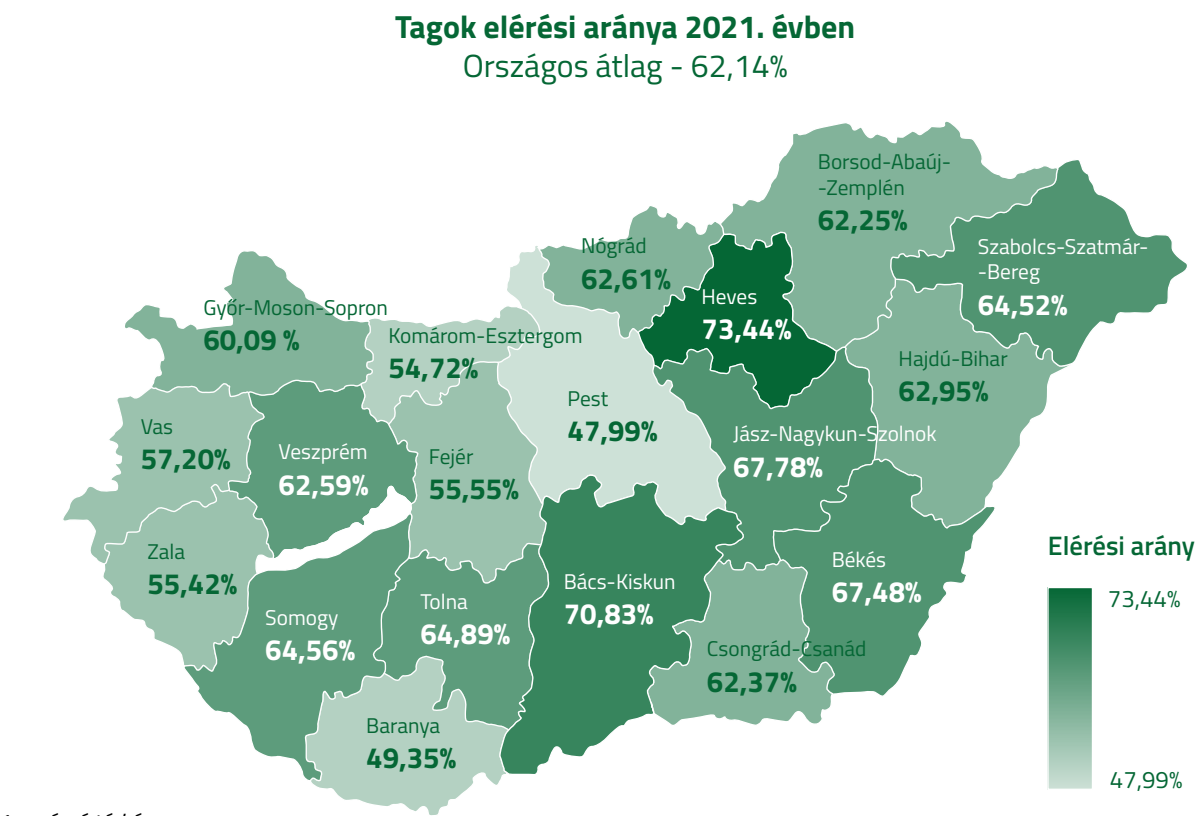
A falugazdászok jelentős szerepet vállaltak a 2021-ben hatályba lépett családi gazdaságokról szóló törvény kapcsán is. Több, mint 115 000 ügyintézással segítették az új törvény által a működési formák egyszerűsödése és az adókedvezmények biztosítása kapcsán nyújtott lehetőségek kihasználását.

A falugazdász-hálózat által elért ügyfelek száma 2021-ben 232 499 fő volt, amely a kamara taglétszáma 62,14%-ának elérését jelenti. Az ügyfélkör egy része évente csak egyszer, míg a többiek az év során egynél több alkalommal is találkoznak a falugazdászokkal, akik tavaly összesen **1 028 700** esetben nyújtottak tájékoztatást, láttak el hatósági- és közfeladatot, valamint végeztek kamarai tevékenységeket az ügyfeleknek. Ez éves szinten átlagosan **4,42** ügyintézést jelent az elért ügyfelek tekintetében.

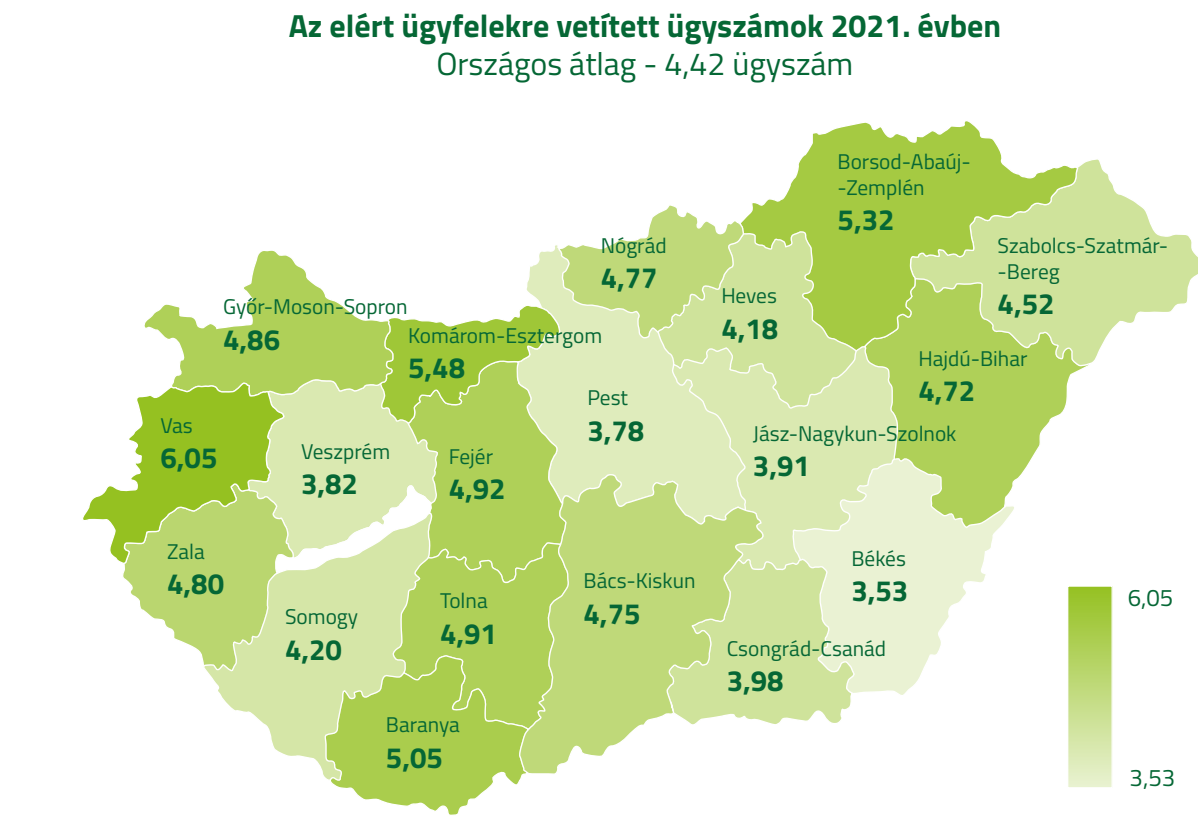

Megye	Ügyfélhez köthető tevékenységek száma	Tájékoztatási szolgáltatás keretében nyújtott tevékenység (db)	%-os arány az összes tevékenységhez képest	személyes tájékoztatás	%-os arány az összes tevékenységhez képest	elektronikus ügyintézés	%-os arány az összes tevékenységhez képest	AM által finanszírozott feladatok	%-os arány az összes tevékenységhez képest	Kamarai	%-os arány az összes tevékenységhez képest	Elért ügyfelek száma
Bács-Kiskun	115 708	54 509	47,11%	27 803	51,01%	26 706	48,99%	57 390	49,60%	3 809	3,29%	27 712
Baranya	34 616	18 427	53,23%	9 916	53,81%	8 511	46,19%	15 539	44,89%	650	1,88%	6 502
Békés	68 680	42 335	61,64%	23 707	56,00%	18 628	44,00%	25 723	37,45%	622	0,91%	17 554
Borsod-Abaúj-Zemplén	67 842	38 981	57,46%	23 403	60,04%	15 578	39,96%	27 404	40,39%	1 457	2,15%	12 385
Csongrád-Csanád	70 640	40 948	57,97%	19 423	47,43%	21 525	52,57%	28 924	40,95%	768	1,09%	16 833
Fejér	37 022	22 318	60,28%	11 257	50,44%	11 061	49,56%	13 588	36,70%	1 116	3,01%	7 767
Győr-Moson-Sopron	34 272	19 618	57,24%	10 245	52,22%	9 373	47,78%	13 817	40,32%	837	2,44%	8 965
Hajdú-Bihar	95 689	58 809	61,46%	31 235	53,11%	27 574	46,89%	36 003	37,63%	877	0,92%	20 266
Heves	39 613	23 948	60,45%	14 613	61,02%	9 335	38,98%	15 215	38,41%	450	1,14%	8 338
Jász-Nagykun-Szolnok	60 676	38 110	62,81%	23 681	62,14%	14 429	37,86%	21 863	36,03%	703	1,16%	12 370
Komárom-Esztergom	24 444	13 234	54,14%	8 259	62,41%	4 975	37,59%	10 408	42,58%	802	3,28%	4 042
Nógrád	21 545	9 730	45,16%	5 286	54,33%	4 444	45,67%	10 514	48,80%	1 301	6,04%	4 377
Pest	53 223	31 974	60,08%	15 491	48,45%	16 483	51,55%	20 097	37,76%	1 152	2,16%	15 096
Somogy	52 981	27 649	52,19%	16 126	58,32%	11 523	41,68%	24 628	46,48%	704	1,33%	10 500
Szabolcs-Szatmár-Bereg	125 030	70 792	56,62%	37 641	53,17%	33 151	46,83%	53 201	42,55%	1 037	0,83%	31 392
Tolna	33 301	18 400	55,25%	8 572	46,59%	9 828	53,41%	14 526	43,62%	375	1,13%	7 362
Vas	29 768	17 607	59,15%	10 432	59,25%	7 175	40,75%	11 192	37,60%	969	3,26%	6 126
Veszprém	34 154	20 933	61,29%	13 171	62,92%	7 762	37,08%	12 788	37,44%	433	1,27%	7 116
Zala	29 496	17 332	58,76%	9 177	52,95%	8 155	47,05%	11 560	39,19%	604	2,05%	7 796
Országosan	1 028 700	585 654	56,93%	319 438	54,54%	266 216	45,46%	424 380	41,25%	18 666	1,81%	232 499

Az ügyféleléresek megyei eloszlását az 1. sz. térkép, az ügyszámok megyei alakulását a 2. sz. térkép szemlélteti.

1. számú térkép

2. számú térkép

Földforgalmi feladatok

A NAK 2021-ben már hetedik éve látta el a földbizottságok útján a földforgalmi törvény által előírt feladatokat, annak érdekében, hogy a földforgalom során biztosítsa a helyi gazdálkodók érdekeinek érvényesítését és közreműködjön a földforgalmi ügyletek megfelelő bonyolításának ellenőrzésében. A NAK közreműködésének célja, hogy elősegítse a magyar föld magyar kézben maradását, és támogassa a vidéki megélhetés lehetőségét.

Az eljárásokban több mint 12 ezer települési agrárgazdasági bizottsági tag vesz részt. 2021-ben 60 ezret meghaladó számú adásvételi, illetve csereszerződés vonatkozásában hoztunk állásfoglalást. A szerződésekkel érintett földterületek mérete meghaladta a 95 ezer hektárt, a szerződésben foglalt összérték pedig a 260 milliárd forintot. Az elnökségi üléseken több mint 98%-ban támogató döntés született. A pandémiás helyzet ellenére az évben zökkenőmentesen működtek a földbizottságok, a személyes kontaktus nélkül lefolytatott ügyintéзések is eredményesek voltak, az elnökségi üléseinket számos esetben videó-, vagy telefonkonferencia keretében hajtottuk végre.

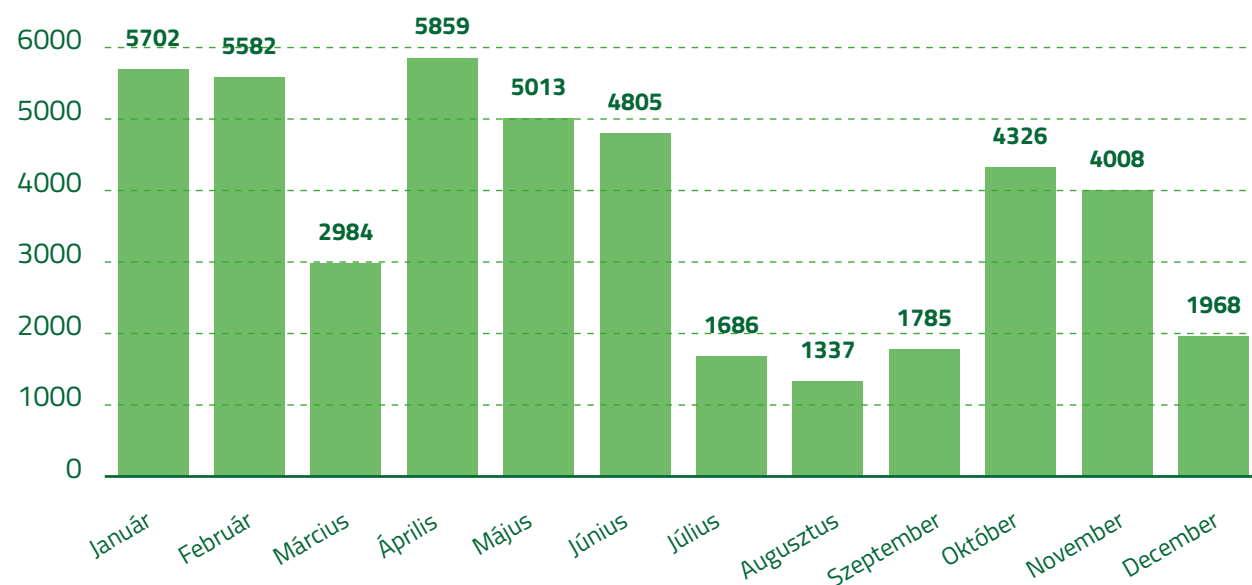
Az alábbi táblázat a 2021 november végéig vizsgált szerződések számát tartalmazza, megyei bontásban.

Megye	Szerződés (db)	Adásvételi szerződés (db)	Csereszerződés (db)
Bács-Kiskun	5381	5277	103
Baranya	3074	2960	114
Békés	2665	2591	74
Borsod-Abaúj-Zemplén	4313	4121	192
Csongrád-Csanád	3148	3079	69
Fejér	2785	2707	78
Győr-Moson-Sopron	2348	2273	75
Hajdú-Bihar	3502	3305	196
Heves	2754	2623	131
Jász-Nagykun-Szolnok	2982	2893	88
Komárom-Esztergom	1739	1692	47
Nógrád	1204	1147	57
Pest	5514	5414	99
Somogy	3648	3508	140
Szabolcs-Szatmár-Bereg	4324	3971	353
Tolna	1974	1850	124
Vas	1984	1934	50
Veszprém	3993	3876	117
Zala	4021	3913	108
összesen	61353	59134	2215

Bejövő hívások kezelése

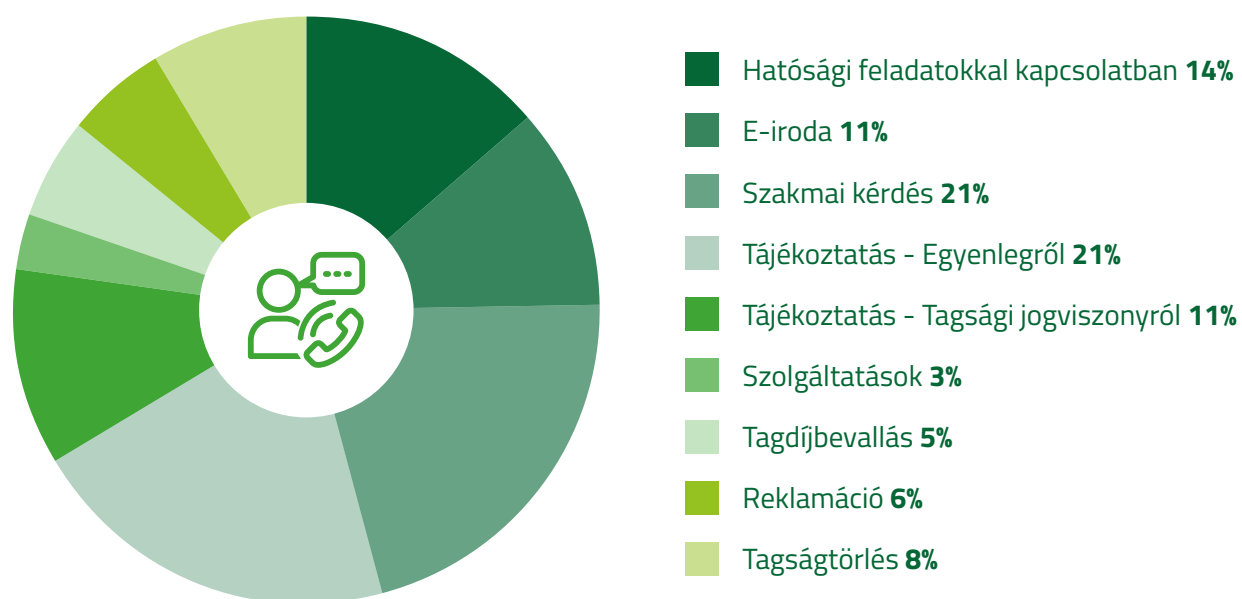
A kamara a tagok részére ingyenesen hívható zöldszámot tart fent, amin egész évben fogadja a tagság kérdéseit. A bejövő hívások mennyisége folyamatosan változik, függően a tagsággal kapcsolatos aktuális tennivalók, események alakulásától.

2021-ben a NAK zöldszámán a tagi megkeresések az alábbiak szerint alakultak:

NAK zöldszám

A megkeresések a következő témák szerint oszlottak meg:

NAK zöldszám témák szerinti bontás

Kimenő telefonos kampány

A kamara a korábbi hagyományoktól eltérően 2021-ben két tagdíjkiírási időszakot határozott meg. A gazdálkodó szervezetek tagdíjkiírását tavaszra, az egyéni vállalkozók, gazdák tagdíjkiírását őszi időzítette. **A tagdíjkiírás lebonyolításának elősegítése érdekében a NAK telefonos automata IVR-kampány keretében értesítette az érintett kamarai tagokat, közvetlenül megszólítva őket.**

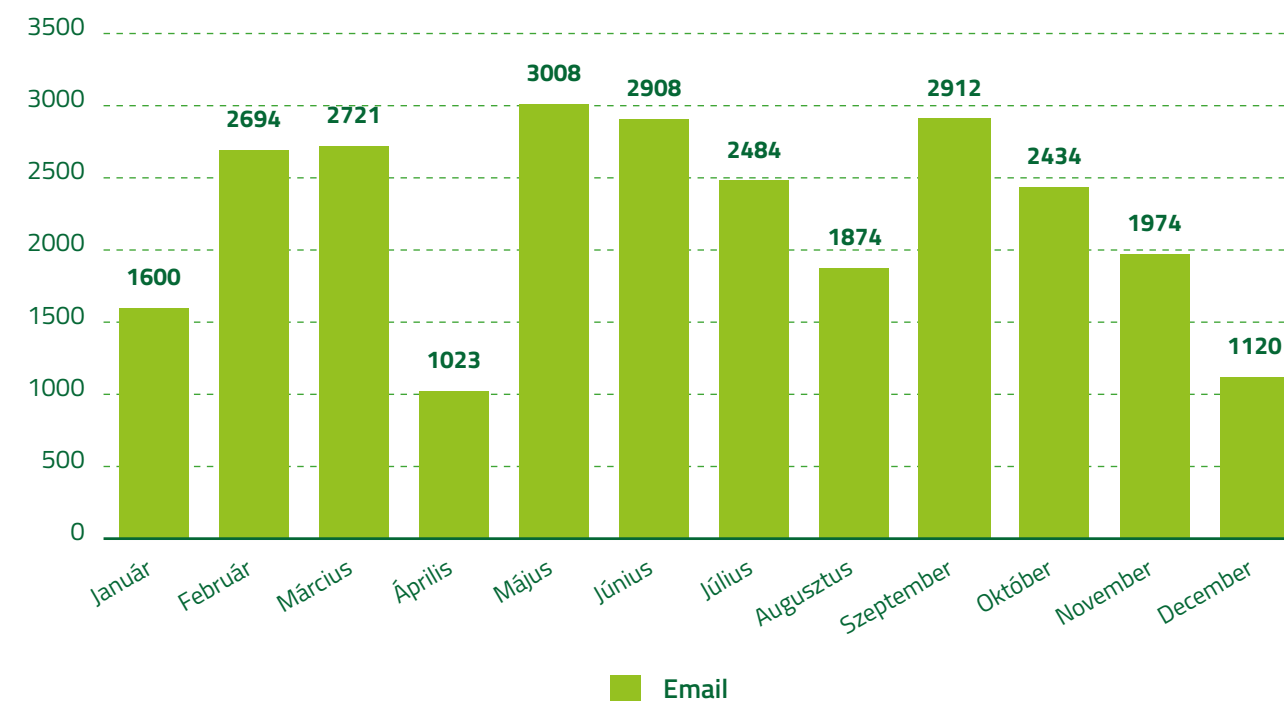
Az automata hívások 2021. április 22-től 11 munkanapon át folytak, és május 6-án zárultak. A kampány keretében több mint 210 000 kimenő hívást indítottunk és 132 000 tagot értünk el, akik jelentős része – közel 110 000 tagunk – hallgatta meg a kamara üzenetét és értesült így is az őt érintő tagdíjkiírási változásokról.

Írásos ügyek kezelése

Az Ügyfélszolgálati Iroda a tagság részére három különböző csatornát is biztosít a megkeresések eljuttatására, a Hivatali Kapun érkező megkereséseket külön pontban mutatjuk be. A három csatorna:

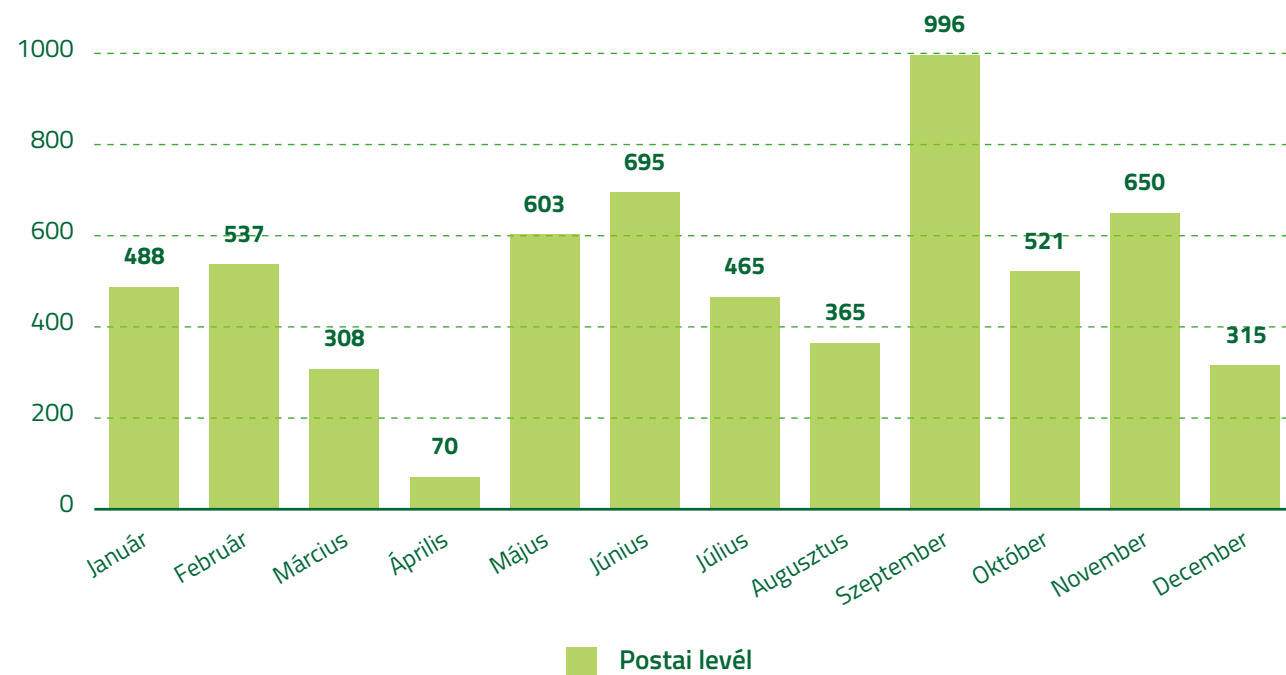
- Elektronikus (e-Iroda)
- Elektronikus (e-mail postafiók)
- Postai levél

2021-ben az ugyfelszolgalat@nak.hu e-mail címre az alábbiak szerint érkeztek be tagi megkeresések:

Email

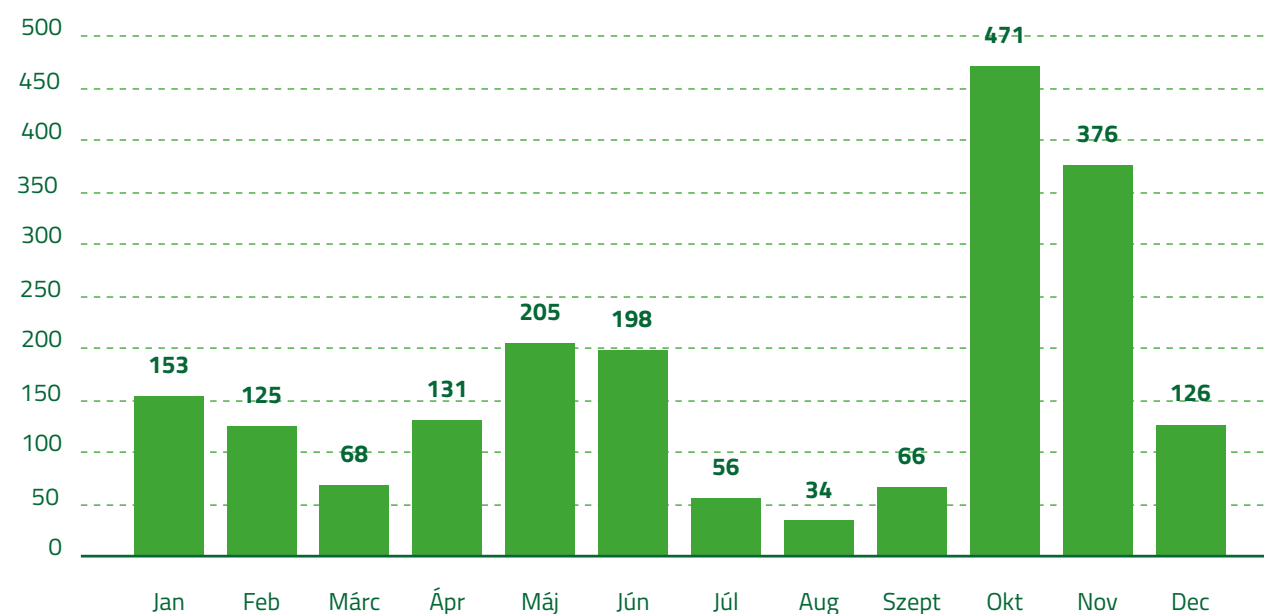
Postai levélen keresztül az alábbiak szerint alakultak a tagi megkeresések:

Infocenter

A kamarában dolgozó munkatársak részére – a munkavégzésük során tagjainktól érkező kérdések gyorsabb megválaszolását biztosítva – egy belső használatú információs felület indult el 2020 februárjában. A különböző kategóriákban érkező kérdéseket az ügyfélszolgálat válaszolja meg, a szakmai területekkel egyeztetve.

A beérkezett kérdések száma az alábbiak szerint alakult:

Beérkezett kérdések havi bontásban

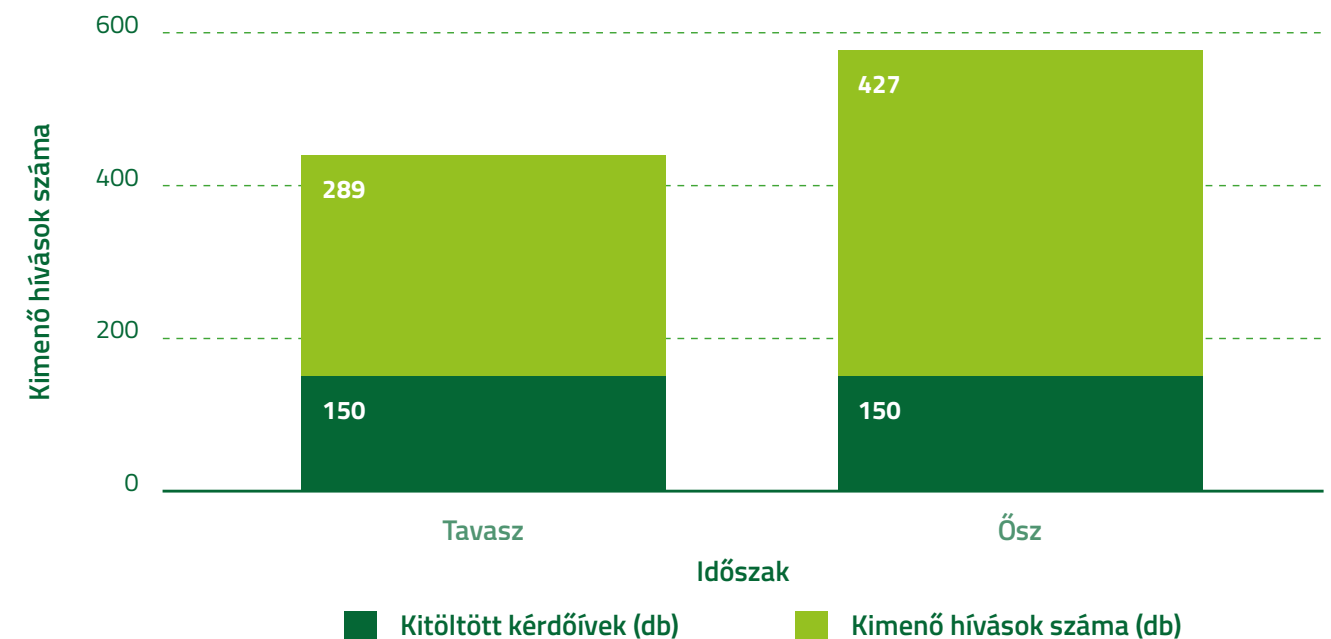
Mezei őrszolgálat adminisztráció

A kamara 2020. január 1-től a mezőőrök nyilvántartásával és a mezei őrszolgálatok és hegyőrségek fenntartásához nyújtott állami támogatás elbírálásával kapcsolatos feladatokat is ellátja. Az ezzel kapcsolatos tevékenységet 2020 áprilisától a megyei igazgatóságok végzik.

Termelői elégedettségi felmérés

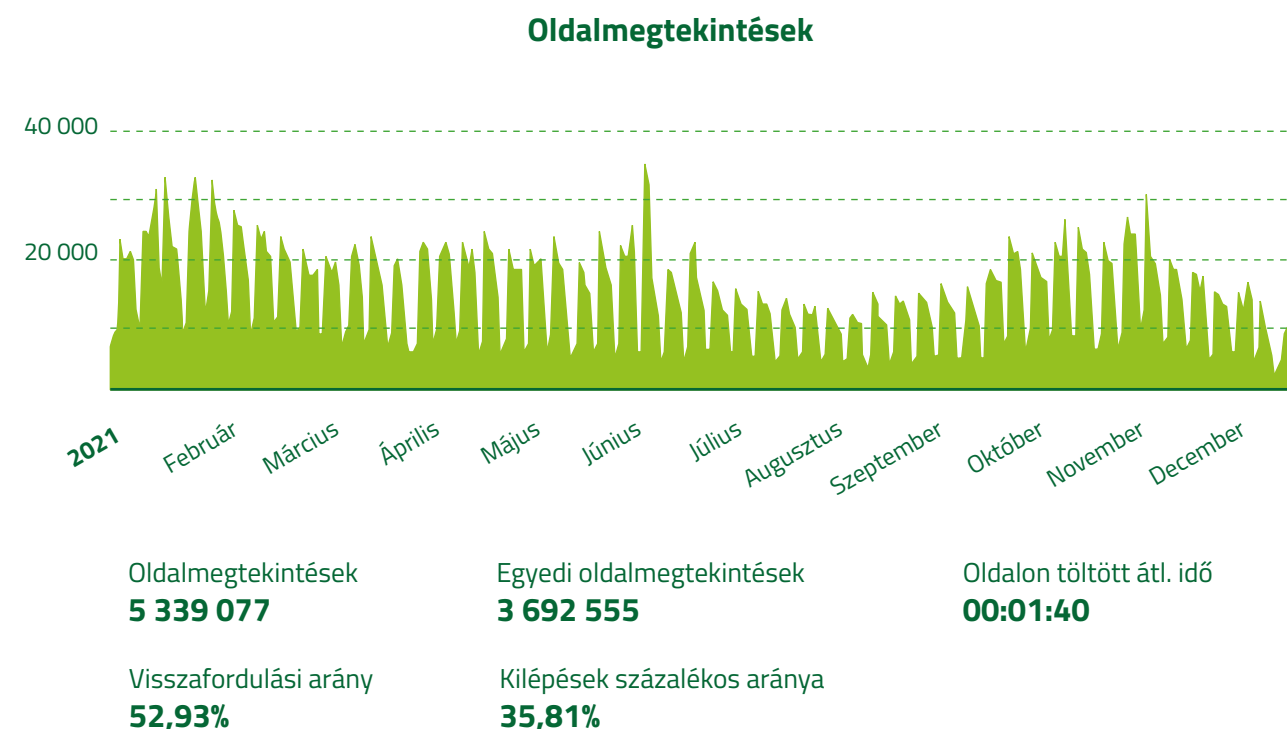
2021-ben is lefolytattuk a Copa-Cogeca által kezdeményezett Termelői Elégedettségi Felmért. A projekt keretében tavasszal és ősszel is – az elmúlt éveknek megfelelően – 150-150 darab kérdőív kitöltetése volt a cél. A felmérés rámutatott, hogy a gazdálkodók az év második felére már kevésbé voltak derűlátók, mint az év elején; amíg 2021 tavaszán a megkérdezettek 38%-a bízott abban, hogy az elkövetkezendő pár éven belül javulni fog a gazdasági helyzete, őszre mindent csak a válaszadók 24%-a nyilatkozta. Közel 5%-kal nőtt a bizonytalanok száma is, akik nem tudták, hogyan fog alakulni a helyzetük az elkövetkezendő két-három gazdasági évben.

Termelői elégedettségi felmérés 2021 kimenő hívások

NAK portál

A NAK portálon megjelenő tartalmak 2021-ben több mint 5 millió megtekintést értek el, a látogatottság napi statisztikája:

ORSZÁGOS JÉGKÁRMÉRSÉKLŐ RENDSZER

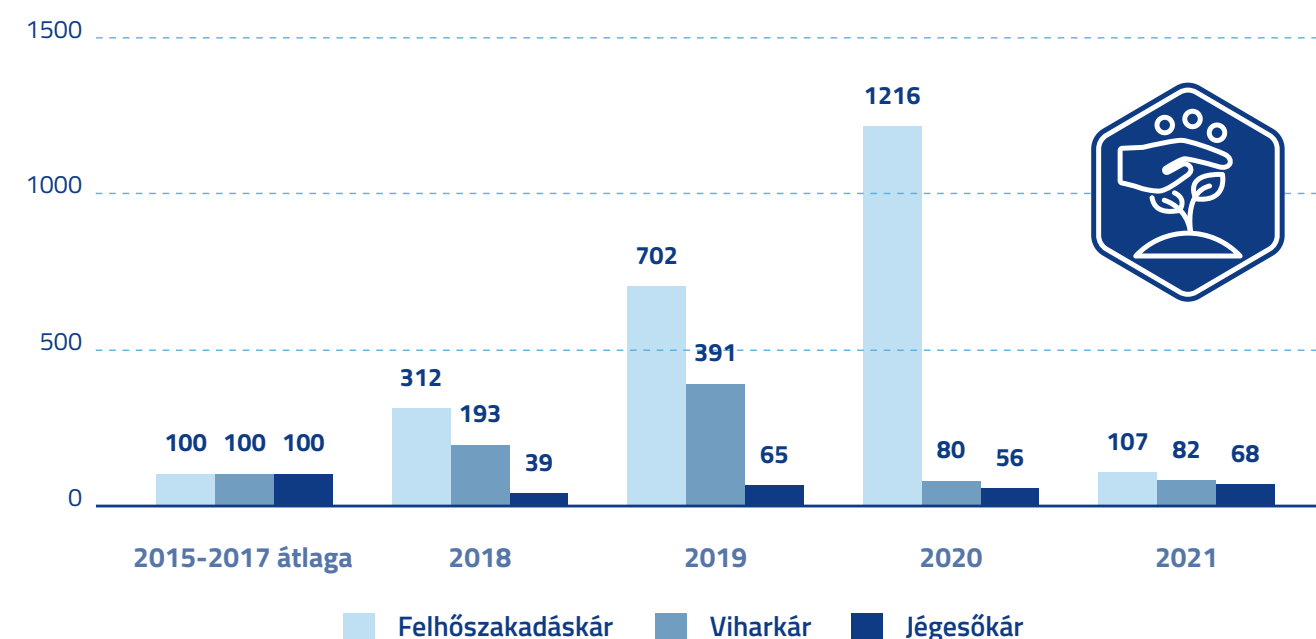
A NAK és az Agrárminisztérium összefogásával Európában egyedülként Magyarországon épült ki és működik – 2018 óta – az ország teljes területét lefedő jégkarmérséklő rendszer.

A jégkárt teljes mértékben nem lehet megelőzni, azonban számítások szerint minden évben több tízmilliárd forint kárt előzünk meg a mezőgazdaságban, a lakossági, ipari, állami létesítményekben, ingatlanokban és ingóságokban. A jégkarmérséklő rendszer működésének eredményessége a biztosítók jégkárfizetéseiben is megfigyelhető, hiszen míg 2017-ben 6,3 milliárd forint volt a biztosítók együttes jégkárfizetése, addig 2018 és 2019 évek átlagában „csak” 3,7 milliárd forint, amely 59%-a a 2017-ben kifizetett összegnek.

2021-ben a gazdálkodók **39 ezer hektárra jelentettek** be jégkárt, ennek jelentős hányada három extrém időjárású napon keletkezett. Összehasonlításképpen: 2017-ben, az utolsó évben, amikor még nem működött az országos lefedettségű jégkarmérséklő rendszer, közel kétszer ekkora, összesen **72 ezer hektárnyi** mezőgazdasági jégkárt jelentettek be a gazdálkodók.

A jégkár aránya az összes bejelentett mezőgazdasági káron belül 2021-ben **8,5%** volt, ez a mutató a rendszer üzembe helyezése előtti három év, 2015–2017 átlagában meghaladta a **32%-ot**, azaz a 2021-es közel négyszerese volt. Mindezek alapján megállapítható, hogy az országos jégkarmérséklő rendszer működtetésével 2021-ben esztendőben is több tízmilliárd forint kárt előztünk meg a mezőgazdaságban, a lakossági, ipari, állami létesítményekben, ingatlanokban és ingóságokban.

A viharokhoz kapcsolódóan bejelentett mezőgazdasági károk aránya a 2015-2017 közötti időszak átlagához viszonyítva hazánkban (%)

A 2020-ban elvégzett fejlesztések nagyban segítettek a meteorológiai adatok utólagos feldolgozását. A világon egyedülálló elemzési metodika került kialakításra, az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) által kapott meteorológiai adatok felhasználásával. Ennek segítségével lehetővé vált a rendszer üzemelésének bemutatása, valamint az utólagos elemzések segítségével fokozni lehet a bekapcsolások hatékonyságát. A rendszer használatával az OMSZ munkáját hatékonyan tudtuk elemezni, melyről számukra visszacsatolást is adtunk.

A kamara által fejlesztett rendszerekkel a 2021. évi védekezési időszakot stabilan működő, megbízható informatikai háttérrel kezdtük meg. A központi vezérlő szoftver alkalmas a munkák napi szintű kiosztására, nyomonkövetésére és dokumentálására, továbbá a generátorkezelők által végzett tevékenységek ellenőrzésére és értékelésére. A meghirdetett generátorkezelői verseny kiértékelésében is ezen rendszer volt segítségünkre.

Tájékoztató felület üzemeltetése: A védekezési szezonban az időjárási helyzettől függően kétheti rendszerességgel újabb elemzések készültek a zivataros napokról.

A NAK a jégkarmérséklő rendszer társadalmi beágyazottságát igyekezett növelni azzal, hogy weboldalán 2020 júniusában elindította a rendszer online felületét, amely többek között számos információt tartalmaz a működésről, a jégeső kialakulásáról, az acetonos ezüst-jodid hatóanyagról, és ezt fenntartotta 2021-ben is. A védekezési időszak lezárultával éves értékeléseket, térképes animációkat és éves összehasonlításokat készítettünk.

Meteorológiai webfejlesztés: A cél egy meteorológiai webalkalmazás fejlesztése volt, mely az OMSZ honlapján szabadon elérhető meteorológiai információkra, illetve a kamara JÉGER Üzemeltetési Igazgatóság által nyújtott információkra támaszkodik. Az OMSZ nyílt adatpolitikája révén lehetőségünk volt arra, hogy radaradatokat jelenítsünk meg saját rendszereinkben. A fejlesztés célja, hogy a jeges cellákat pontosabban tudjuk detektálni, aminek segítségével csökkenteni lehet a jégkarmérséklő rendszer hatóanyag-fogyasztását. További cél és feladat, hogy saját magunknak készítsünk olyan elemzéseket a meteorológiai információkból, adatokból, jégbejelentésekből, melyekből a beavatkozásokat a későbbiekben pontosítani tudjuk. Ezáltal minden egyes zivataros, jégesős napot ki tudunk értékelni, pontos szakmai összefoglalókat, naprakész információkat tudunk nyújtani.

2021-ben immáron negyedik éve működött hatékonyan a jégkarmérséklő rendszer. A védekezési szezon ezúttal is április 15-től szeptember 30-ig – összesen 169 nap – tartott. Országos szinten 92 napon (tehát átlagosan minden héten közel négy napon) kellett kiadni riasztást. Az esztendő az eddigi legnagyobb kihívás elé állította a jégkarmérséklő rendszert, az elmúlt négy év védekezési időszakai közül 2021 bizonyult zivatarok szempontjából a legextrémebbnek.

A jégkarmérséklő rendszer 2021-es védekezési időszaka meglehetősen szélsőségesen alakult, ami az időjárást illeti, hiszen a tavaszi aszályos periódus után hetente követték egymást heves zivatarok felhőszakadással, jégesővel, néhol villámárvizekkel kísérve. Több alkalommal határon túlról érkeztek szupercellák, viharos erejű széllel, jégesővel társulva.

Az elmúlt négy év védekezési időszakai közül a 2021. évi bizonyult zivatarok szempontjából a legextrémebbnek, több napon is előfordult, hogy szupercellák tömege haladt át az ország fölött. A forróságnak, hőségnek több alkalommal hidegfront vetett véget, melyek heves zivatarokkal érkeztek, és viharos szellőkések, több helyen jégeső és felhőszakadás kísérte azokat, néhol villámárvizeket okozva.

Egyelőre nem áll rendelkezésre olyan technológia, amellyel teljes mértékben kiküszöbölhető a jégeső. A határainkon túlról érkező, jéggel teli zivatarfelhők ellen nem lehet védekezni, ahogy a szupercellák ellen sem, ezek ugyanis több mint 10 kilométeres magasság fölé tornyosulnak, és folyamatos bennük a jégképződés. **Azt azonban garantálni lehet, hogy a NAK által választott legmodernebb és leghatékonyabb, talajgenerátoros jégkarmérséklő rendszer alkalmazásával a lehulló jég szemek mérete kisebb lesz, mint amik a rendszer működtetése nélkül alakulnának ki. Tehát a jégkár általi mezőgazdasági és általános, a teljes lakosság körében jelentkező károk hatékonyan csökkenthetők a jövőben is.**

1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113.
Telefon: +36 80 900 365
ugyfelszolgalat@nak.hu
www.nak.hu

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA